

Kanjer trainingen

Meiden venijn

Meiden **venijn**

Kanjer **trainingen**

Colofon

Auteurs

Medewerkers van Instituut voor Kanjertrainingen.

Instituut voor Kanjertrainingen B.V.
Edvard Munchweg 41
1328 MB - Almere
Tel: (036) 548 94 05
www.kanjertraining.nl

Vormgeving en illustraties

Digitale Klerken, Utrecht
www.klerken.nl

1e druk, september 2011
2e druk, mei 2012

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, overgenomen of openbaar worden gemaakt zonder schriftelijke toestemming van de Uitgeverij Kanjertrainingen B.V. te Almere.

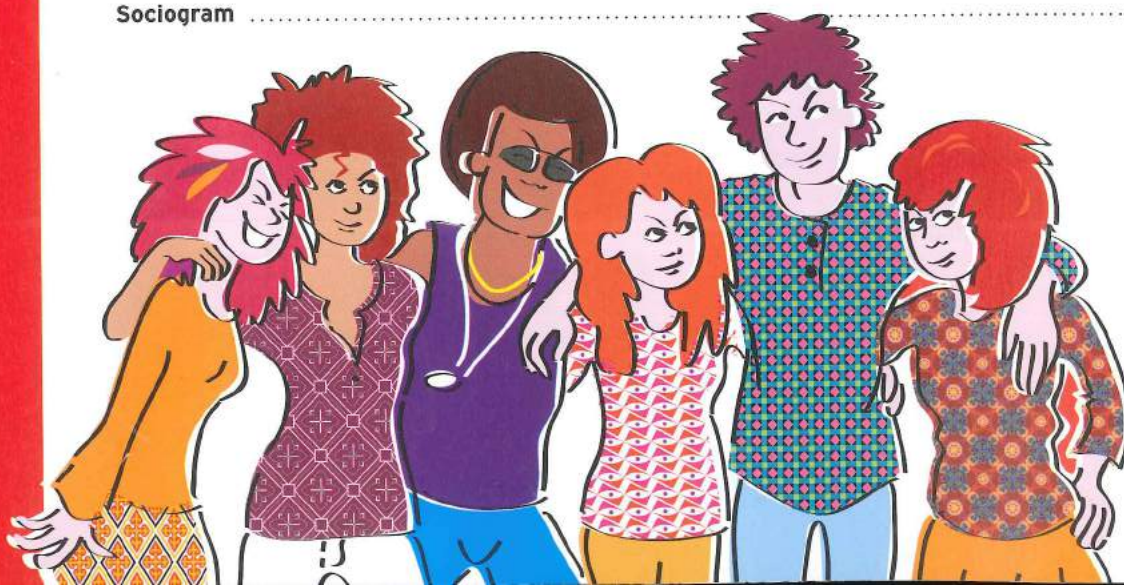

Inhoud

Voorwoord	7
Vuistregel 1 Er zijn verschillende gedragsculturen	9
Cultuur van wederzijds respect en gelijkwaardigheid	9
- De brandnetel, het hondsdrif, de dovenetel en de weegbree	9
Hoe doet de straatcultuur	12
- Botsende culturen	13
- Perpetuum Pugna: de eeuwige strijd tussen goed en kwaad	13
- Kicken! Angst aanjagen en heersen over leven en dood	16
Vuistregel 2 Houd de drijfveren van ouders in het oog	17
Ik voed beter op dan jij	18
Mijn kind is slachtoffer van... en daarom heb ik het recht als moeder om... ..	19
- Aanvulling	20
- Intelligente kinderen krijg je door opvoeding?	23
- Moederschap	23
1. De heerszuchtige moeder	23
2. De narcistische moeder	24
3. De passief-agressieve moeder	24
- De destructieve symbiotische relatie	25
- Een probleem dat zich onverwacht vaak voordoet in het onderwijs	25
Vuistregel 3 Er zijn verschillende soorten meidenruzies	27
Inleiding	27
Veenbrand	28
Zij moet een lesje leren! Zij moet haar plek weten!	30
Meidenvenijn tussen moeders	32
Emoties overheersen: Wraak	37
- Wraak	38
- Mijn grote broer, mijn vrijer, mijn man moeten mijn eer verdedigen	38

Voorbeelden van meidenvenijn en oplossingen zoals die door de Kanjertraining worden gegeven	39
De wereld van Sofie	39
Uitingen via media zoals Hyves, Facebook en e-mail	41
Wat is hier nu weer aan de hand?	42
- Wat zou in bovenstaande situatie aan de hand zijn denkt u?.....	43
- Kanjeroplossing	44
- Oplossingsstrategie in dit specifieke geval.....	44
- Waarom moet bij meisjes een conflict worden afgesloten met een omhelzing?.....	47
- Samenvattend: is er sprake van meidenruzie?.....	47
- En wat moeten we met het onderstaande? (Verslag van 11-jarig meisje)	47
- Hoe is zo'n probleem op te lossen denkt u?.....	48
- Hoe is dit nu op te lossen?.....	48
Wat nu weer, of het: "kom-niet-aan-mijn-kind-syndroom"	50
- Oplossing.....	50
De grote meisjes	51
- "Ons kind hoort nergens bij!"	52
- "Ons kind is heel sociaal"	52
E-mailwisseling met een moeder naar aanleiding van een interventie door de Kanjertraining op school	53
Motortjes en benzinepompjes	54
- Een middelbare school.....	55
- Opmerkelijke bevinding t.a.v. de oefening motor en benzinepomp zoals uitgevoerd door het Instituut voor Kanjertrainingen B.V. te Almere	56
Veenbrand: Oplossingen zoals de Kanjertraining die heeft	57
Zij moet een les leren! zij moet haar plek weten!	
Oplossing zoals de Kanjertraining die heeft	58
Meidenvenijn tussen moeders: Oplossing zoals de Kanjertraining die heeft	59
Sociogram	59

Voorbeeldlessen uit de verschillende kanjerboeken zoals die worden gebruikt in het onderwijs	65
Uit Kanjerwerkboek deel 1	65
1. Lees onderstaande chat eens door	65
2. Oefening	66
3. Waarin verschilt roddelen van overleggen?	66
4. Wat kun je doen als je eenzaam of verdrietig bent?	67
Uit Kanjerwerkboek deel 2	68
1. De kleedkamer	68
2. Liselotte en Ankie	69
3. Mag je altijd je mening geven?	70
Uit Kanjerwerkboek deel 3	71
1. Vriendschap	71
2. Wat zou jij doen?	71
3. Toneelstukjes	72
4. Wie is de baas?	72
5. Gelukkig kan E-mail of MSN ook anders worden gebruikt	73
Uit Kanjerwerkboek deel A	74
1. Ik haat mijzelf	74
2. Wil niemand met mij omgaan?	75
3. Het is pauze. Je staat in een rij bij de kantine.	77
4. Op de fiets naar school	78
Extra	82
Weet u de oplossing?	82
Moet ik altijd luisteren naar kledingadviezen van vriendinnen?	82
Save haven	82
En soms gaat het zo... ..	82
Of zo... ..	82
Of dit... ..	83
Afsluitend hoofdstuk, bestemd voor ouders	85
1. Uw opvoedingsstijl	86
2. Spreek ik de ouders van het betreffende kind wel of niet aan?	86
3. Mijn kind valt buiten de groep	86
4. Hoe overleg ik met de leerkracht	87
Nawoord	89

Voorwoord

In dit boek wordt een aantal vuistregels besproken zoals de Kanjertraining die hanteert bij de aanpak van meidenruzies op school. Omdat de kans groot is dat grote meisjes (de moeders) zich bemoeien met de ruzies van hun dochters en zonen, wordt het effect van deze bemoeienis eveneens besproken. Als meidenvenijn zich voordoet, dan is dat een heftig relationeel conflict. Omdat de meeste moeders van nature goed zicht hebben op relationele verhoudingen, is het te verwachten dat moeders worden getriggerd als hun kind een relationeel conflict heeft in een groep. Vaders zijn meer geneigd te letten op de cognitieve ontwikkeling van hun kind. Moeder: "Was het leuk op school?" Vader: "Heb je vandaag nog wat geleerd op school?" Daarnaast is de bemoeienis van moeders ook een symptoom van een vaderloze maatschappij.

Voor de Kanjertraining is meidenvenijn een uiting van de straatcultuur. Om die reden wordt veel aandacht besteed aan de opvattingen die daartoe behoren.

De situaties die worden besproken in dit boek zijn voorbeelden uit de praktijk. Niets is verzonnen. Mocht u zich herkennen in een van de voorbeelden, dan hebben wij het goed gedaan. We hebben namelijk situaties gekozen die exemplarisch zijn. Dat wil zeggen dat elk voorbeeld zich vaker op een dergelijke manier voordoet.

Met dit boek krijgt u op eenvoudige wijze inzicht in de veelheid van meidenruzies. Specifieke Kanjeroplossingen worden u aangeboden voor de aanpak ervan. "Als u snapt wat u begrijpt", dan zijn die oplossingen verbluffend eenvoudig toe te passen.

Veel plezier bij het lezen van dit boek.

Gerard Weide

(vader van vier lieve dochters)

Vuistregel 1

ER ZIJN VERSCHILLENDE GEDRAGSCULTUREN

Cultuur van wederzijds respect en gelijkwaardigheid

Bent u van mening dat mensen gelijkwaardig zijn, dan respecteert u zichzelf en "de ander" c.q. "het andere." U zult oprecht naar mensen willen luisteren. U kijkt ontspannen met een open blik naar de wereld om u heen. De kans is groot dat u oplossingsgericht denkt als zich een probleem voordoet.

De oplossingen die u kiest zijn ook

in de toekomst houdbaar. Met deze geesteshouding behoort u bij "de cultuur van wederzijds respect en gelijkwaardigheid." In het leesstukje hiernaast treft u een voorbeeld aan van oplossingsgericht denken.

De dovenetel

De brandnetel, het hondsdrif, de dovenetel en de weegbree

Brandnetels worden gezien als onkruid.

Als je de brandnetel aanraakt dan krijg je jeukende brandnetelbultjes. Maar als je respectvol naar de brandnetel durft te kijken, dan ontdek je ook veel goeds in brandnetels. Bovendien groeit bij elke brandnetel het hondsdrif, de weegbree of de dovenetel. Als je de bladeren van die planten wrijft over de brandnetelbultjes, dan stopt het branderige gevoel direct.

Anders gezegd: naast elk probleem groeit de oplossing. Heel vaak hoor je: "Kijk uit er staan hier allemaal brandnetels", natuurlijk is het niet prettig die jeukende rode bulten. Maar brandnetels zijn ook geneeskrachtig en voedzaam.

Het hondsdrif

De weegbree

De Kanjertraining heeft de positieve ervaring dat veel mensen willen leven op basis van wederzijds respect en gelijkwaardigheid. Als er sprake is van een conflict, dan hebben de meeste mensen het verlangen om bij conflicten oplossingsgericht te werk te gaan. De kern ervan is: doe elkaar recht, of doe de situatie recht. Zo zijn er verschillende conflicten tussen opvoeders en kinderen over onderwerpen zoals: ga op tijd naar bed, maak je huiswerk, let op je concentratie, beheers jezelf enz. Meestal wordt een oplossing gevonden waarin beide partijen zich kunnen vinden. Als het kind domme dingen doet, dan zal de volwassene het kind niet afbranden of vernederen.

Een leerling schrijft onleesbaar en slecht met veel taalfouten. Een juf of meester zal het kind erop wijzen dat het noodzakelijk is om netjes en begrijpelijk te schrijven (ook in deze computertijd). In de meeste gevallen zal een kind zijn of haar best doen. Maar een kind kan ook onverschillig reageren of opstandig.

Een juf of meester zal desondanks de leerling op de een of ander manier aan het werk zetten. De leerkracht houdt immers de toekomst van het kind in de gaten en houdt daarom het heft in handen. De leerling vertrouwt de leerkracht. Er is sprake van een "goed pedagogisch klimaat." De leerkracht doet de leerling recht en is niet rigide. De leerling moet immers vaardigheden leren die noodzakelijk zijn voor een goed functioneren in de samenleving.

In dit voorbeeld is geen sprake van gelijkwaardigheid. Er is immers een verschil in verantwoordelijkheid tussen de leraar en de leerling. Zo op het eerste gezicht klopt er dus iets niet. Zouden we doorredeneren op het idee dat iedereen gelijkwaardig is, dan is de positie van de leerkracht geen andere dan die van de leerling.

Daarom een korte toelichting. De Kanjertraining heeft de opvatting dat ieder mens (jong en oud) het verlangen heeft goed te doen. Wat goed is lijkt cultureel bepaald en te veranderen in de tijd. Toch zijn er onveranderlijkheden. Zo heeft nagenoeg iedereen het verlangen een goede moeder of vader te zijn; een goede zoon of dochter, een goede buurman of buurvrouw, een goede levenspartner; een goede vriend of vriendin; een goede leerkracht; een goede leerling; een goede collega enz. We willen te vertrouwen zijn en geloofwaardig.

In onze rollen nemen we de verantwoordelijkheid die bij de rol hoort. Zo zal de leerling willen luisteren naar zijn leraar. De leraar zal zich verantwoordelijk voelen voor een goede uitleg en die afstemmen op de leerling. Enerzijds bedenkt het kind: ik heb geen zin in rekenen!

Anderzijds stelt de leerkracht: "Je zult het toch moeten leren!" In deze tegenstelling respecteren de leerling en de leraar elkaars positie, waarbij de leerling autoriteit leert aanvaarden. Op deze manier is de kans groot dat de leerling zonder al te grote problemen weet om te gaan met gezag. Het heeft geleerd gezag te vertrouwen, omdat het gezag zich verantwoordelijk gedraagt, geloofwaardig is en het belang van het kind nastreeft.

In het voorgaande zijn situaties besproken zoals die zich voordoen tussen de opvoeder en het kind. Maar er doen zich ook conflicten voor tussen kinderen onderling, of tussen opvoeders onderling. Er is dan geen sprake van gezagsverhoudingen ten opzichte van elkaar. In de cultuur van wederzijds respect reageert de persoon vanuit vertrouwen ten opzichte van de ander. Als iemand zich misdraagt, dan wordt er vanuit gegaan dat mensen het goed bedoelen, maar dat het er soms slecht uitkomt.

taalfouten

In bovenstaande tekening is de cultuur van gelijkwaardigheid en die van de straat weergegeven. De plaat is door 4- en 5-jarige kinderen te begrijpen. Het jongetje en de tijgertjes op zijn schouders vertegenwoordigen de cultuur van gelijkwaardigheid en wederzijds respect. De aapjes, de vlerkjes en de konijntjes vertegenwoordigen de karakters zoals we die tegenkomen in de straatcultuur. De konijntjes zijn het mikpunt van de aapjes en vlerkjes. Zo'n Kanjerplaat wordt op de volgende manier met jonge kinderen besproken:

Wat zien jullie gebeuren? De vlerkjes doen stout. Ze gooien met dennenappels.

- De jongen schrikt. Ook de tijgers op zijn schouders kijken niet blij.
- De aapjes vinden het leuk dat de jongen schrikt.
- De konijntjes schrikken ook. Ze worden er bang van.
- Wat zouden de konijntjes kunnen doen?
- Wat zou de jongen kunnen doen?

Kanjeropvattingen achter deze plaat:
De vlerkjes worden door de aapjes gesteund.
Het gegiechel van de apen geeft de vlerkjes

het gevoel dat ze het gelijk aan hun kant hebben en dat ze goed bezig zijn. Wil je het gedrag van de vlerken stoppen dan is het volgende nodig:

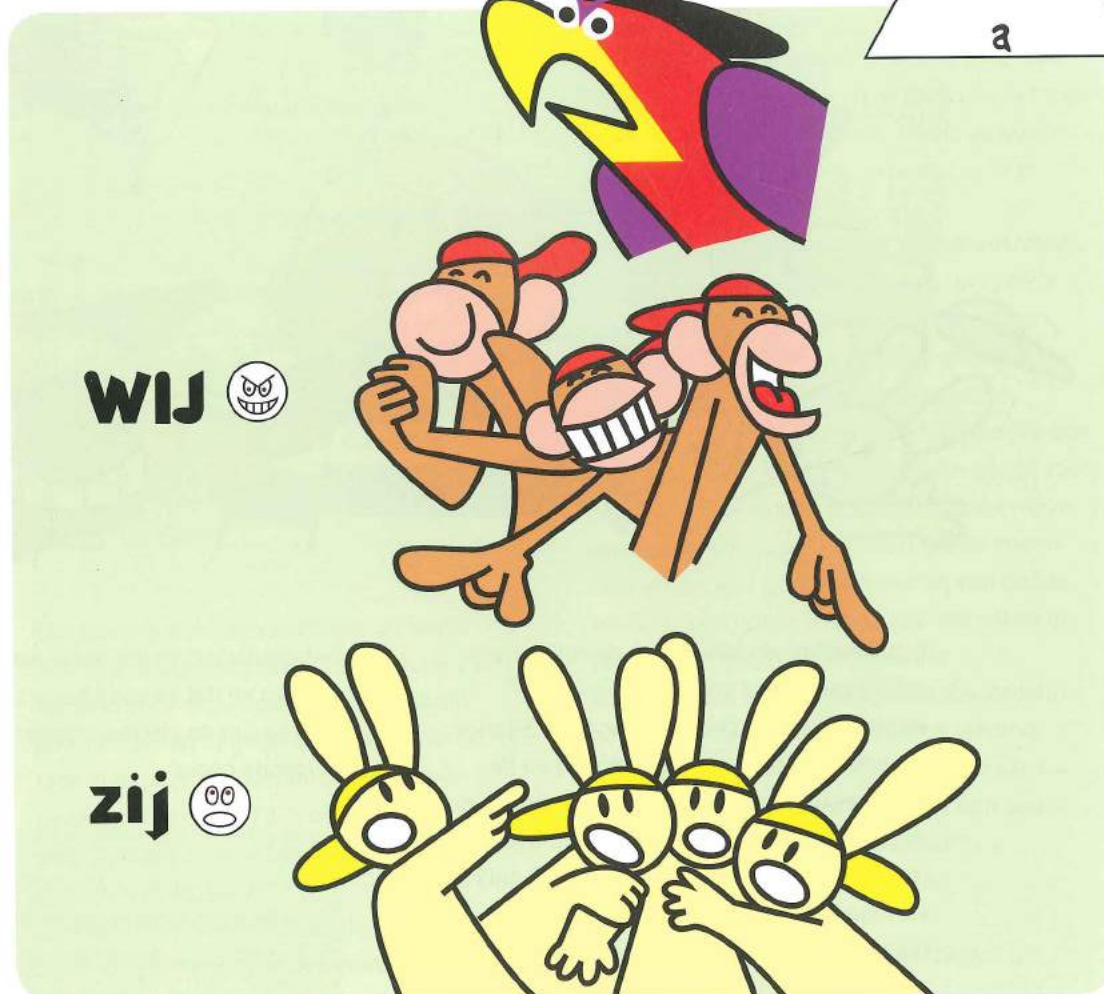
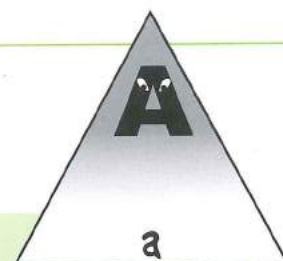
1. De apen moeten stoppen met "benzine geven aan de vlerken die doen als "vervelend lopende motortjes."
2. Max, het jongetje moet niet bang doen. Hij vertelt op een nette manier dat hij er last van heeft. En als de vlerken doorgaan? Dan denkt Max: jammer dan,... ik ga iets anders doen.
3. De konijntjes moeten doen als Max.
4. Grote mensen (leerkrachten, ouders) grijpen in bij brutaal gedrag van vlerkje en aapje.

N.B. Tip voor de konijntjes

Als je bang doet, dan vinden de vlerken en apen dat leuk. Het geeft hun een kick. Deze kick is verslavend. Het geeft gevoelens van almacht. Gun de vlerkjes en aapjes dit gevoel niet. Doe daarom niet bang. Treed uit jouw angst. En durf te denken: jammer dat je zo vervelend door het leven wilt gaan. Ik wil hier verder niets mee te maken hebben.

Hoe doet de straatcultuur?

Hierboven ziet u vlerkje met aapjes getekend. Daaronder ziet u de angstige konijntjes. Vlerkje ziet zichzelf als heel belangrijk. Daarom is vlerkje bovenaan getekend. De bange konijntjes zijn in de ogen van vlerkje niet veel meer dan knechtjes, slaafjes, sukkels, dombo's, homo's en tutjes. De konijntjes vinden zichzelf onbelangrijk. Daarom zijn ze onderaan getekend. Ze weten niet hoe ze met de treiterijen en vernederingen van vlerkje en de apen kunnen omgaan. De apen doen vervelend grappig omdat ze denken dat ze leuk zijn. Ze doen ook vervelend grappig om in de gunst te komen van vlerkje. Bovendien zijn ze bang zelf te worden gepakt.

De straatcultuur kun je indelen in underdogs, upperdogs en topdogs. Slachtoffers die zich

zeurpieterig opstellen zijn de underdogs. Zij zullen rekening moeten houden met de machtigen die zich boven hen hebben gesteld. Tasten zij de macht, eer en status aan van de Top dog of de Queen, dan zullen zij worden vernederd. Zelden wordt er naar de underdog geluisterd. Als dat wel het geval is, dan is dat omdat het toevallig zo uitkomt. De underdogs leven in angst en vrees voor de haat- en wraakgevoelens van de upper dogs.

De underdogs verschillen in hun opvattingen Niet wezenlijk van de upperdogs. In hun beleving draait het om winnen of verliezen in het leven; baasje zijn of knecht, beroemd zijn of grijze muis.

De underdog ziet de Ander als vijand en interpreteert daarom het gedrag van Anderen

als vijandig. De angst voor de Ander kan zeer beledigende uitingsvormen krijgen. Zo komen we regelmatig in klassen met alleraardigste kinderen, die elkaar kwaadaardige intenties toedichten. "Als ik mijn mening geef dan zullen ze..." Er is dan sprake van veronderstelde kwaadaardigheid.

Vervolgens wordt slachtofferschap geclaimd. Op die basis eigent dit type slachtoffer zich het recht toe alles te mogen zeggen en te beweren over de Ander en zullen zij altijd erkenning, genoegdoening en schuldbekentenissen willen afdwingen.

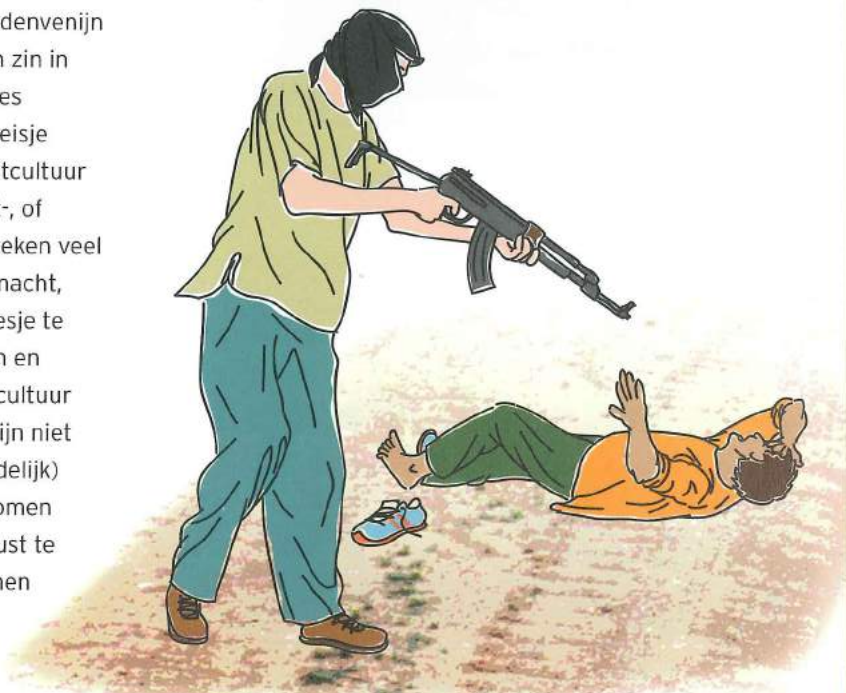
Het doen en laten is vooral wraak-, haat-, of zeurgericht en zelden oplossingsgericht. Door die geesteshouding is het uitermate moeilijk dit type slachtoffer te hulp te schieten. De machteloze in de straatcultuur laat zich leiden door angst voor de Ander. Op die manier blijft de negatieve emotionele huishouding waarop de straatcultuur is gebaseerd in stand.

Botsende culturen

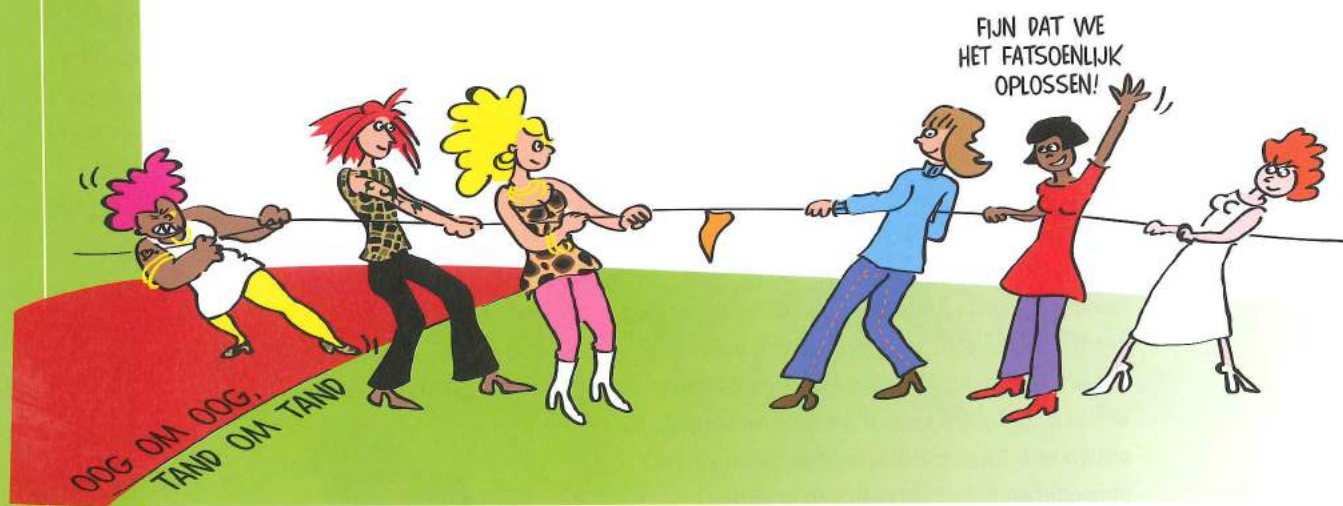
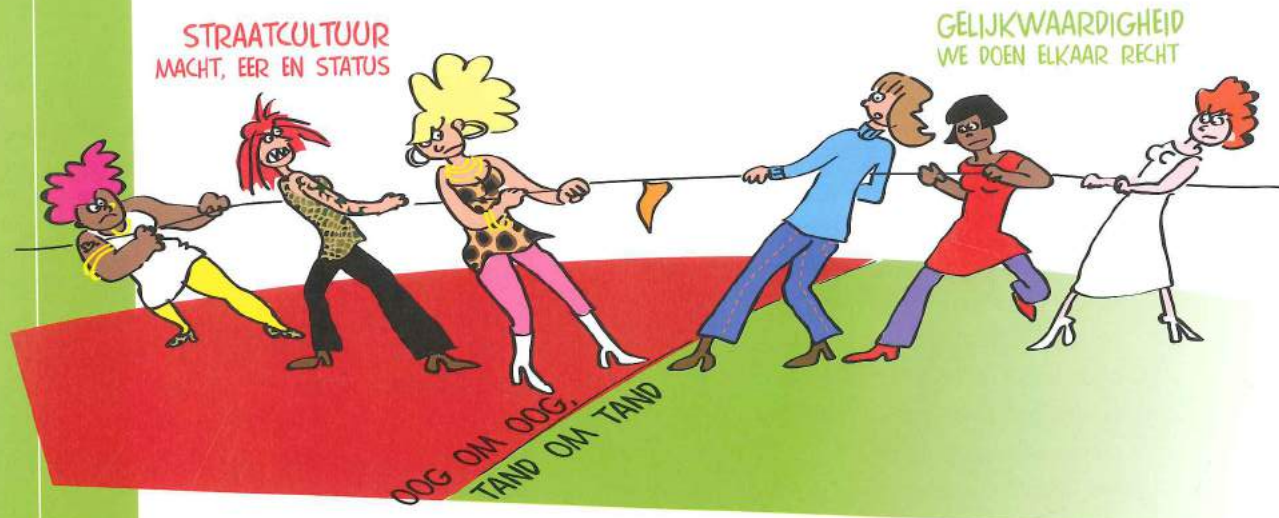
Meisjes die in de cultuur van wederzijds respect zijn grootgebracht, hebben geleerd oplossingsgericht te reageren met het doel elkaar recht te doen. Ze haken snel af als zich meidenvenijn ontwikkelt. Deze meiden hebben geen zin in geroddel en in het vormen van coalities (=relationele macht) om een ander meisje een lesje te leren. Meisjes uit de straatcultuur daarentegen zullen altijd wraak-, haat-, of zeurgericht reageren. Deze meiden steken veel tijd in het opbouwen van relationele macht, met het doel de tegenstandster een lesje te leren. De meiden maken hier werk van en willen hierin gloriëren. Meiden uit de cultuur van wederzijds respect zijn op dit venijn niet altijd bedacht en kunnen zich hier (tijdelijk) overvallen door voelen. Uiteindelijk komen de meesten er goed uit. Ze leren bewust te kiezen voor fatsoenlijk gedrag en nemen afstand van negatieve opvattingen.

Perpetuum Pugna: de eeuwige strijd tussen goed en kwaad*

Er is als het ware een constante strijd tussen de mentaliteit van de straatcultuur en de cultuur van wederzijds respect. Feitelijk gaat het om de vraag, die al duizenden jaren bestaat, of geweld loont of niet. Aan de kant van de straatcultuur heb je de opvatting: 'gelijk krijgen en waarheid komen uit de loop van een geweer.' In die opvatting loont geweld. De 32-jarige Noor Anders Behring Breivik gaf daar als individu op 23 juli 2011 een voorbeeld van. De uitingen van geweld in de Engelse steden (zomer 2011) zijn daar op een andere manier een voorbeeld van: 'grijp collectief naar geweld en niemand kan je wat maken'. In het midden tussen de straatcultuur en de cultuur van wederzijds respect, plaatsen we de opvatting "Oog om oog, tand om tand." In deze opvatting loont geweld niet, omdat je met gelijke munt wordt terugbetaald. Bij de cultuur van wederzijds respect heb je de opvatting: "Van tegenslag in het leven leer je het meest. Zoek elkaars geluk, doe elkaar recht. Ik voel mij goed als we een oplossing hebben gevonden waarbij jij je ook goed voelt. Doe aardig en welgemanierd. In deze opvatting wordt geweld zinloos.

* Goed en kwaad zijn moeilijk te bevatten begrippen. De Kanjertraining hanteert als vuistregel dat elke opvatting, of die nu religieus van aard is, verlicht, humanistisch, socialistisch of anderszins, in zijn uiterste consequentie kwaadaardig is. Hou het daarom een beetje gezellig en ontwikkel u niet tot een moraalvlerk die het uiterste gelijk opeist, of een vlerk die de ultieme vrijheid opeist om te mogen plunderen, moorden en brandstichten.

ALTJD RUZIE
OVER NIKS

STRAATCULTUUR

OOG OM OOG,
TAND OM TAND

IK BEMOEI ME NIET
MET RUZIEMAKERS.

GELIJKWAARDIGHEID

MOET JE HAAR
ZIEN ZITTEN DIE TUT.
VOELT ZICH ZEKER
BETER DAN WIJ!

OOG OM OOG,
TAND OM TAND

IK LAAT MIJ NIET
OP DE KAST JAGEN.
ZE ZOEKEN HET MAAR UIT
MET Z'N ALLEN!

OOG OM OOG,
TAND OM TAND

WAT IS HET HIER HEERLIJK RUSTIG.
IK GUN HET DE ANDEREN OOK.
MAAR ZE WILLEN NIET,
ZE VINDEN ONS SAAI EN TUTTIG

Kicken! Angst aanjagen en heersen over leven en dood

Eeuwenoud is de vraag of de mens de neiging heeft om zich kwaadaardig te ontwikkelen of dat de mens kan kiezen voor een positieve levenshouding. De Kanjertraining heeft de opvatting dat nagenoeg iedereen het verlangen heeft om het goede te doen. We willen een goede vader of moeder zijn, een goede vriend of vriendin, een goede collega, een goede broer of zus, een goede buurman of buurvrouw, enz. Maar in werkelijkheid blijkt het een moeilijke oefening om aan dit verlangen invulling te geven. De meeste mensen zijn behoorlijke brokkenmakers in hun relationele verhoudingen en vervallen snel tot de mentaliteit van de straatcultuur. U kunt dit samenvatten tot: "We bedoelen het goed, maar het komt er rot uit!"

Tenslotte: als we ons misdragen, dan worden bij mentaal gezonde mensen schuld- en schaamtegevoelens opgeroepen. Maakt u echter deel uit van de harde kern van de straatcultuur, dan ervaart u een kick als u in staat bent een ander te vernederen. De ultieme kick die u kent is heerser zijn over leven en dood. Schuld- en schaamtegevoelens kent u niet. Dat is voor watjes. Anders gezegd: velen van ons vervallen zo nu en dan in de mentaliteit van de straatcultuur. Als u dat overkomt dan schaamt u zich en probeert u de relatie en de schade te herstellen. Een enkeling echter, kickt op de mentaliteit van de straatcultuur en wil carrière maken als terrorist, crimineel, dictator, bendeleider, golddigger, sexsymbool, vamp, enz.

Vuistregel 2

**HOUD DE DRIJFVEREN
VAN OUDERS IN HET OOG**

Voor een goed begrip van meidenvenijn is het belangrijk te achterhalen wat ouders belangrijk vinden in hun opvoeding.

Als wij onze ervaringsfeiten weergeven, dan valt op dat ouders die kiezen voor een evenwichtige opvoeding, dat zich kenmerkt door een goede balans tussen bescherming en loslaten, nauwelijks verzeilen in "meiden-gedoe" met hun dochters. Deze ouders houden daar afstand van en hun kinderen eveneens. Maar is er geen balans tussen loslaten en beschermen dan is de kans groot dat deze meisjes zich streetwise ontwikkelen en reageren volgens de mores van de straatcultuur. Heb je in de straatcultuur de touwtjes niet in handen, dan ben je overgeleverd aan de nukken van de sterkere. Uit overlevingsdrang zal het meisje de positie willen innemen waarin het kan bepalen en andere kinderen kan dicteren.

De straatmentaliteit ontwikkelt zich eveneens als ouders hun kind materieel goed verzorgen, maar verder aan het lot overlaten en van mening zijn dat het leven een ratrace is waarin je nooit het onderspit mag delven. Deze mentaliteit uit zich in uitspraken van ouders zoals: "Als je wordt gepakt, dan pak je

drie keer zo hard terug!" Of: "Als iemand jou benadeelt, dan moet je zo'n persoon een lesje leren!"

Tegenover deze mentaliteit staan ouders die te bezorgd opvoeden en hun kind volledig begeleiden. Dit kind krijgt geen kans om zelf op avontuur te gaan en te ontdekken. Het ontwikkelt zeur- en miepgedrag en weet op die manier volwassenen te mobiliseren om problemen voor hem of haar op te lossen. Zowel de ouder die het eigen kind aan zijn of haar lot overlaat als de ouder die te beschermend opvoedt, maken deel uit van de straatcultuur. De kans is groot dat de een in de bovengeschiedte rol terecht komt en de ander in de ondergeschiedte. Dat beiden deel uitmaken van de straatcultuur blijkt uit het feit dat frustraties op een wraak- en haatgerichte manier of op een zeurgerichte manier worden opgelost. Beide karakters proberen bij conflicten veel relationele macht te organiseren, met het doel de ander een lesje te leren. De Queen doet dat in de vorm van een grotere broer, stoere vrienden of bijdehante vriendinnen; het beschermde meisje doet dit door een forse honkbalknuppel achter de hand te houden in de vorm van een moeder, een vader, de juf of de meester.

Meidenvenijn vindt regelmatig zijn oorsprong in meningsverschillen tussen moeders over:

- "Ik voed mijn kinderen een stuk beter op dan jij!"
- "Wij gaan alleen om met mensen van ons niveau!"
- "Ons soort mensen doet zoiets niet."
- "Heb je status, uitgedrukt in het kunnen aanschaffen van bijvoorbeeld merk-kleding, nieuwste snufjes, flitsende feestjes, dan ben je voor mij interessant. Kun je dat niet dan ben je een loser."
- "Mijn kind luistert wel."
- "Ons kind gaat naar een betere school."
- "Ons kind heeft speciale talenten."

Ik voed beter op dan jij

Een meisje is jarig. Ze is de oudste van de klas en wordt zeven jaar. Haar ouders organiseren een discofeestje.

Alle kinderen uit de klas zijn uitgenodigd. Op het verlanglijstje staan Bratz poppen met toebehoren. Het partijtje duurt tot 21.00 uur. De dochter van een bezorgde moeder is ook uitgenodigd. Deze moeder zit met een dilemma. "Mijn dochter is zes jaar. Als ik haar mee laat doen aan dit partijtje, dan weet ik niet wat er allemaal gebeurt." Ze maakt zich diepe zorgen. Een andere moeder is het met haar eens dat dit een merkwaardig georganiseerd partijtje is en dat de keuze voor een Bratzpop met accessoires een veel te duur cadeau is. De bezorgde moeder voelt zich gesteund en daardoor zekerder van haar zaak. Ze bespreekt haar zorgen nu met meerdere moeders. Die zijn het ook met haar eens. Door zoveel bijval gesterkt, zet ze de aanval in. Het partijtje moet anders worden georganiseerd. De disco mag niet later eindigen dan 19.00 uur en er moeten ook andere cadeaus worden gevraagd. En is er

wel voldoende toezicht? Want het is niet uit te sluiten dat de kinderen onderling ruzie maken. Er zit namelijk ook een druk jongetje tussen. De organiserende ouders voelen zich overvallen. Er ontstaat wrijving tussen deze ouders en de bezorgde moeder die als woordvoerder optreedt namens "meerdere" ouders. De moeder van de jarige overlegt op haar beurt met haar vriendin. Die is van mening dat de bezorgde moeder wel heel erg roddelt. "Die zeur kakelt met iedereen!" Nu deze moeder zich gesteund voelt en daardoor zekerder is van haar zaak, bespreekt ze haar ergernis eveneens met meerdere moeders. Die zijn het met haar eens dat er onnodig wordt gezeverd. Door zoveel bijval gesterkt, zet ze de tegenaanval in. De dochter van de zeur is niet meer welkom op het feestje en de organisatie ervan blijft zoals het is. Vervolgens kunnen deze twee moeders elkaars bloed wel drinken. De sfeer tussen de kinderen in de klas wordt door deze ruziënde moeders behoorlijk verpest.

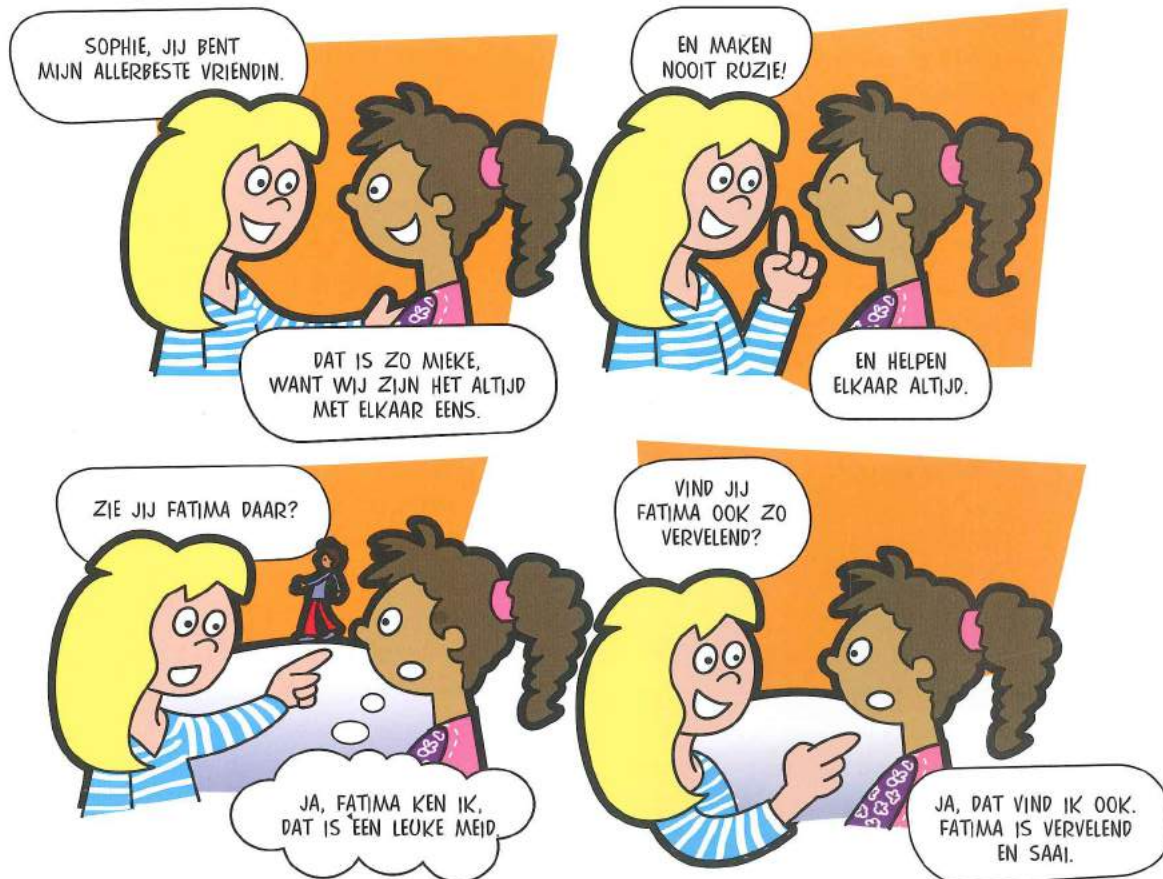
Vraag:

Waardoor gaat dit mis denkt u?

Mijn kind is slachtoffer van... en daarom heb ik het recht als moeder om...

Het begint met een gesprekje tussen twee vriendinnen die in dezelfde klas zitten.

Hoe gaat zoiets verder?

Mieke praat nu met Fatima en zegt: "Vind jij Sophie ook zo stom?"

"Nee," zegt Fatima, "ik vind Sophie aardig."

"Sophie vindt jou anders heel saai," zegt Mieke tegen Fatima.

"Heeft ze dat echt gezegd?" vraagt Fatima.

"Zeker weten," zegt Mieke, "ze vindt jou vervelend en saai."

De moeder van Sophie hoort dat er slakken in het laasje van haar dochter zijn gedaan door Mieke en Fatima en dat er nog meer meisjes omheen stonden. De juf heeft het voorval met de meisjes besproken. Ze hebben allen ingezien dat ze het niet op een "witte-petten-manier" hebben opgelost en beloven beterschap. Vrijdagmiddag na schooltijd belt echter de moeder van Sophie op naar school. Ze wil de juf spreken: "Nou, ben ik er helemaal klaar mee, en dat komt door Mieke. Mijn dochter en Mieke zijn hartsvriendinnen. Sophie was de "Best Friend Forever" (B.F.F.) van Mieke. Maar nu doet Mieke heel vervelend. Ik hoor van meerdere ouders dat hun kind problemen heeft met Mieke." De juf luistert en geeft aan dat het probleem ondertussen is besproken en voor dit moment is opgelost. Maar ze zal de meiden goed in de gaten blijven houden. Even later komt de moeder van Mieke huilend op school. Ze is telefonisch lastig gevallen door de moeder van Sophie.

Een weekend gaat voorbij. Het is maandagmorgen; kinderen komen naar school. De moeder van Sophie komt ook mee, tegen haar gewoonte in. Ze vertelt aan iedere ouder die ze tegenkomt hoe vervelend en kwaadaardig de leerlingen uit de klas doen en dat de juf daar geen grip op heeft. De juf grijpt in door te eisen dat deze moeder nù uit haar klas moet gaan. Dat doet de moeder van Sophie, maar ze dwingt de moeder van Fatima mee te komen naar de keuken van de school. De juf vertrouwt het niet en loopt erachter aan. De moeder van Sophie reageert boos: "U moet zich niet overal mee bemoeien!" Vervolgens stapt ze de keuken uit. In de keuken staat de moeder van Fatima. Die is overstuur. Ze heeft het verwijt gekregen dat haar dochter zich laat betrekken bij nare pesterijen... De juf beseft dat ze wordt gedwongen emoties tussen volwassen vrouwen te beheersen. Ze stelt de moeder van Fatima gerust... Ondertussen drijft de moeder van Sophie de moeder van Mabel in de hoek: "Jouw kind doet ook mee aan pesterijen. Je moet je kind beter in de hand houden! Je weet niet eens dat je kind zoiets doet!" De juf verzoekt beide ouders de school te verlaten. Als de juf uiteindelijk terug is in de klas, blijkt

er tussen Sophie, Mabel, Mieke en Fatima niets aan de hand. Ze spelen gezellig samen. Als de juf in de pauze navraag doet, dan kijken de meisjes haar verbaasd aan. "Nee, er is niets aan de hand! We zijn vriendinnen."

Aanvulling

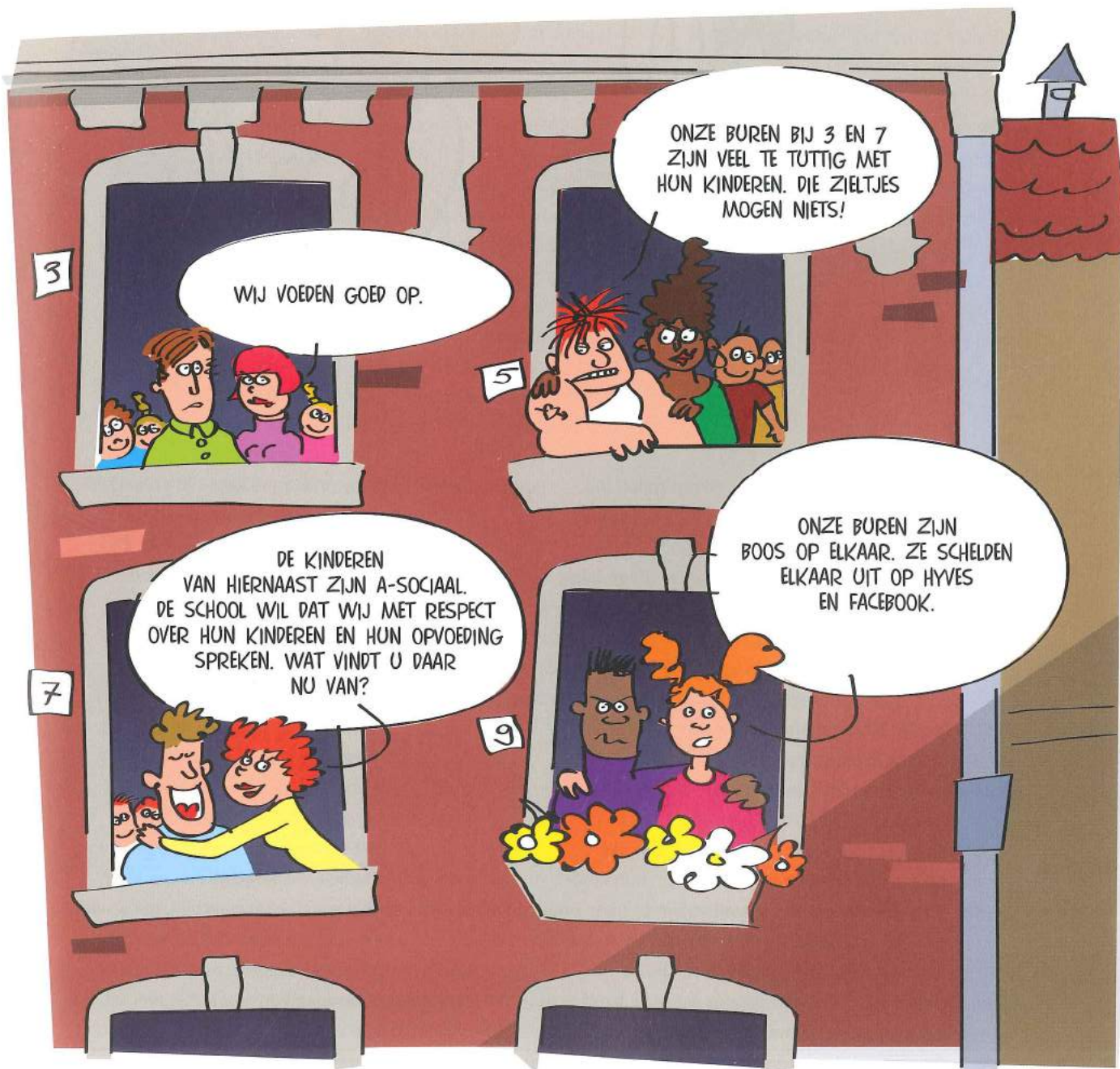
Veel moeders hebben de neiging te reageren zoals de moeder van Sophie. "Als je aan mijn kind komt, dan word ik een tijgerin. Ik laat mijn kind niet in een hoek zetten door een stelletje..." Verzuimd wordt na te trekken wat er precies aan de hand is en hoe het eigen kind doet. Bovendien vergeet de moeder van Sophie aan haar dochter te vragen of die haar bemoeienis wel op prijs stelt. Vanuit emotie reageert de moeder van Sophie wraak- en haatgericht. Het is een wonder dat klasgenoten nog met Sophie willen omgaan. Gelukkig blijken moeders zich regelmatig te schamen voor hun gedrag en bieden hun verontschuldiging aan. Maar blijft zij daarentegen van mening het recht te hebben om wraak- en haatgericht te reageren, dan is de kans groot dat zij een echte vertegenwoordigster is van de mentaliteit van de straatcultuur. Haar narcistisch ego is dan groot. En ze zal waarschijnlijk een van onderstaande opvattingen huldigen:

- Ik ben de belangrijkste.
- Alles draait om mij.
- Mijn kind is number one.
- I am number one.
- Leg mij niets in de weg.
- Ik bepaal alles zelf.
- Ik wil doen wat ik wil.

In algemene zin kan worden gesteld dat deze karakters een overdreven gevoel van eigenwaarde ervaren, een sterke behoefte hebben aan bewondering en zich niet kunnen inleven in een ander. Ze komen over als charmant en interessant. Maar eisen een

voorkeursbehandeling. Ze willen gevreesd en berucht zijn. Gedragen zich arrogant, voelen zich superieur en boven de wet verheven. Worden kwaad als ze worden tegengesproken door - in hun ogen - minderwaardige mensen zoals leerkrachten.

Ze reageren impulsief en agressief op krenking en voelen zich snel slachtoffer. In de Kanjertraining duiden we dit type aan als de Queen, de golddigger, de Alpha-Top dog, het vlerkje, de narcist. Als er sprake is van een conflict, dan zullen deze karakters wraak- en haatgericht reageren.

WIJ HEBBEN ONZE KINDEREN
PERFECT OPGEVOED,
EN MOET JE EENS KIJKEN OP
WELKE TYPES ZE VERLIEFD RAKEN.
ONZE OPVOEDING IS TOTAAL
MISLUKT.

Er zijn verschillende opvoedingsstijlen die we kunnen typeren als autoritair, toegeeflijk, democratisch en verwaarlozend.

Afgezien van de verwaarlozende opvoedingsstijl, valt er over elke manier van opvoeding wel iets goeds te zeggen.

Een autoritaire opvoedingsstijl kenmerkt zich door veel regels. De ouder is de baas en het kind moet gehoorzamen. Houdt het kind zich niet aan de regels? Dan krijgt het straf. Autoritaire ouders leggen de regels niet uit en geven geen ruimte voor discussie.

Toegeeflijke ouders hebben veel aandacht voor de wensen en behoeften van hun kind. Ze geven hun kind bijna altijd zijn of haar zin. In feite is het kind de baas en worden weinig eisen gesteld. Ouders die deze stijl hanteren, nemen hun kind wel serieus maar zichzelf (of in ieder geval hun eigen regels) niet.

De democratische opvoedingsstijl kost het meeste tijd en energie van alle opvoedingsstijlen. Het kind zal de ouder niet blindelings gehoorzamen. Het wil argumenten horen.

Daarover in gesprek gaan kost tijd en geduld. Ouders en kind moeten accepteren dat hun meningen niet altijd overeenkomen. Er zijn ook opvoeders die hun kind verwaarlozen. Zij stellen weinig regels, maar bieden ook weinig geborgenheid, steun, veiligheid en betrokkenheid. Het kind wordt aan zijn lot overgelaten: zoek het zelf maar uit. Wat een goede vorm is, is afhankelijk van de situatie, het temperament van het kind, de opvoeder, en de omgeving waarin het kind opgroeit. Maar het is met opvoeden ongeveer hetzelfde als met de keuze voor een bepaald type onderwijs. Welke type onderwijs u ook kiest, en welk lesmateriaal u ook gebruikt, het staat en valt met de persoon die voor de klas staat. Laten we de verwaarlozende opvoedingsstijl buiten beschouwing, dan maakt het niet uit wat uw stijl is. Voorwaarde is wel dat u houdt van uw kind, uw kind vertrouwt en dat uw reacties geen uitingen zijn van gevoelens van ergernis, irritatie, angst, en onmacht.

Intelligente kinderen krijg je door opvoeding?

Kijken we naar grote aantallen kinderen, dan valt op dat kinderen die in vergelijkbare leefomstandigheden verkeren hoger scoren op hun cognitieve en sociale intelligentie als hun ouders de balans weten te vinden tussen beschermen en loslaten. Hebben ouders daarentegen de drang hun kind te beschermen en te behoeden voor tegenslag en frustraties, en bemoeien zij zich intensief met het sociaal functioneren van hun kind, dan ontwikkelt het kind zich als een sul. Het kind verdommelijkt. Het leert niets zelf op te lossen. Langzaam gaat het levenslicht in de bovenkamer van dit kind uit. Kinderen die opgroeien bij ouders die laks, lui, onverschillig en agressief reageren op hun kind en in hun voorbeeldgedrag ontremmingen vertonen, ontwikkelen zich als een bul. Dit kind verdommelijkt eveneens. Het leert niet na te denken over oorzaak en gevolgen. De bovenkamer is leeg. Het licht gaat uit. Ouders die een goede balans weten te vinden tussen loslaten en beschermen, vergroten de kans dat hun kind begint na te denken. Het levenslicht gaat aan. De intelligentie ontwikkelt zich.

Hoe u precies opvoedt, is wat de Kanjertraining betreft niet zo belangrijk. De Kanjertraining houdt zich in die zin niet bezig met een betere of minder goede opvoedingsstijl. In het algemeen wordt er goed opgevoed in Nederland.

Moederschap

Bespreken we meidenruzies, dan gaan die opvallend vaak samen met ruzies tussen de moeders van de meiden. (In ons voorwoord hebben we toegelicht hoe dit komt.) In onze Westerse Maatschappij behoren ouders zich onbaatzuchtig en liefdevol jegens hun kinderen te gedragen. Voor veel vrouwen is moederschap het hoogste doel van de vrouw, een roeping.

Nu is er niks mis mee als een ouder, zowel de vader als de moeder, het verlangen hebben hun kinderen fatsoenlijk groot te brengen, maar het idealiseren van het moederschap heeft neurotische trekjes en zet de vader op behoorlijke afstand. Zoals in het voorgaande aangegeven zien wij meidenvenijn als een symptoom van de straatcultuur. Onze ervaring bij de aanpak van meidenvenijn is, dat "er veel ongeremde moederenergie" los komt.

Op basis van moederschap menen moeders een vrijbrief te hebben om zich te mogen ontpoppen als haaien, nijlpaarden en tijgerinnen.

Veel leerkrachten zijn bang voor deze moeders die alles uit de kast halen om hun zin door te drijven. Moederschap blijkt dan een stevige basis te zijn voor de ontwikkeling van de mentaliteit zoals die in de straatcultuur heerst.

Binnen de straatcultuur komen we een drietal moedertypes tegen:

- De heerszuchtige moeder
- De narcistische moeder
- De passief- agressieve moeder/ symbiotische verhouding met haar kind

1. De heerszuchtige moeder

De heerszuchtige moeder: bemoeit zich met alles zoals kleding en kapsel; met welke vrienden en vriendinnen mag worden omgegaan en op welke manier. Maakt inbreuk op de privacy, is vriendin op Hyves. Deze moeder laat zich niet negeren. Bepaalt alles. Ze haat mietjes en zeurpieten en wil niet worden lastig gevallen met mijmeringen die handelen over de zin van het leven. Pak wat je pakken kan; zorg dat je wint; en op zijn tijd moet je oneerlijk handelen. Mensen die kritiek hebben op haar kinderen of op haar manier van opvoeden poeit ze af.

2. De narcistische moeder

Deze moeder wil gloriëren. Zij is een moderne, flitsende moeder. Een moeder die kan multitasken. Als er iets aan de hand is met haar kind dan is dat ernstiger, specialer, meer bijzonder en zieliger dan bij andere kinderen. Haar kind moet door een specialist worden onderzocht. Zo snel mogelijk, want het is zorgwekkend. Ze maakt, als je met haar spreekt, carrière aan huis. Ze is een ruimdenkende moeder, niet burgerlijk. Ze heeft zo haar contacten, en ziet er vlot uit: zeg maar aantrekkelijk. Daarom heeft ze ook mooie hebbedingetjes waarmee ze kan e-mailen en kan communiceren op social media. Nu is het vanzelfsprekend dat een vrouw met zulke kwaliteiten kinderen heeft die eveneens

gloriëren. Zo hebben haar kinderen namen die opvallend zijn, kleedt ze haar kinderen tip top, neemt ze haar kinderen mee naar sport, bijles enz. Haar kinderen moeten voorop lopen, mondig zijn en opvallen. En als haar kinderen dat niet doen? Dan is ze diep teleurgesteld.

3. De passief-agressieve moeder

Deze moeder ziet zichzelf als onbelangrijk en kan daarom geen oplossing voor een probleem bedenken (ze reageert passief). Tegelijkertijd is zij **zò** belangrijk dat iedereen haar moet bijstaan. Maar de hulp die wordt aangeboden is om een of andere reden altijd waardeloos (ze reageert agressief). Deze moeder roept tal van redders in het leven, die haar moeten

helpen en beschermen. Dit voorbeeld geeft zij door aan haar kind. Voorbeeld: Haar dochter (of haar zoon) wordt gepest door klasgenoten. Moeder eist bescherming van de school voor haar kind. De leerkracht neemt die taak op zich en treedt op als beschermer. Hij verdedigt en helpt het meisje. Maar op deze manier leert dit meisje niets zelf op te lossen. Het pesten zal niet stoppen. Integendeel. Ze wordt door haar klasgenoten beoordeeld als een zeur. Er wordt over haar geroddeld. Dit roddelen wordt getypeerd als meidenvenijn. Haar ouders komen nu wekelijks op school om betere bescherming af te dwingen. Door het eisenpakket van de ouders staat de school uiteindelijk met de rug tegen de muur. "Een kind hoort een leuke jeugd te hebben, en de school behoort de veiligheid van ons kind te waarborgen!" De school besluit de Kanjertraining in te zetten. Het meisje wordt geleerd op een positieve manier voor zichzelf op te komen als er sprake is van pesterijen. Probleem over denkt u? Bij dit type ouder helemaal niet. Integendeel... haar ouders zijn woedend. De school moet hun kind beschermen, maar wat doet de school? "Die laat hun dochter aan haar lot over. In plaats van in te grijpen bespreekt de leerkracht met ons kind wat ze zou kunnen doen in een pestsituatie. De school spreekt de ouders wel aan, maar stuurt ze niet van school af. De aanpak is veel te soft!"

De destructieve symbiotische relatie

Bij de passief-agressieve ouder blijkt een behoorlijk aantal kinderen gevangen te zitten in een **destructieve symbiotische** relatie met moeder. Het is normaal dat een kind bescherming nodig heeft van de moeder die op haar beurt een goede, beschermende moeder wil zijn. Daar is niets mis mee. Dat is een gezonde symbiotische relatie. Maar deze bemoeienis wordt beklemmend als moeder haar bestaansrecht hieraan ontleent, zich hierin wil profileren, en daardoor haar kind niet los kan laten. De symbiotische relatie wordt dan destructief. De kans is groot dat de over beschermende houding van de moeder voortkomt uit de

behoefte aan bevestiging of haar tekort aan liefde bij haar eigen partner.

Als zoiets meespeelt bij een van de ouders dan is de verwachting van de Kanjertrainers dat deze ouders, die klagen over de pesterijen die zich voordoen op school, woedend zullen reageren. Bijna altijd halen deze ouders, **als pestproblemen opgelost dreigen te worden**, hun kind met veel kabaal van school. De ouders netwerken met andere ouders, sturen brieven naar het bestuur, pogen media in te schakelen enz. Echter, zo is onze ervaring, maskeert de woede van dit type ouder bijna altijd onverwerkte problemen van zichzelf.

De heerszuchtige en de narcistische moeders ergeren zich aan de passief-agressieve moeder. Hun kinderen worden immers als ouders neergezet die van school verwijderd moeten worden.

Deze ouders zetten alles in het werk om elkaar te vernederen en de leerkracht in discrediet te brengen als die per ongeluk een uitspraak doet waarop is af te dingen.

Een probleem dat zich onverwacht vaak voordoet in het onderwijs

Kinderen maken ruzie met elkaar. Dit kan op school plaatsvinden, maar ook in het dorp, bij de sportvereniging of in de buurt. Zo zijn er ook ruzies tussen het type getergde konijn (passief-agressieve mieper) en Vlerkje. In een conflict met Vlerkje heeft het getergde Konijn de neiging direct naar een volwassene te "miepen" en daar zijn of haar beklag te doen over Vlerkje. De volwassene zal in de meeste gevallen de kant kiezen van de mieper en bescherming bieden tegen de Vlerk. Het getergde konijn heeft op die manier een forse honkbalknuppel achter de hand. Dat leidt regelmatig tot de volgende situatie: Een mieper doet beklag bij moeder of vader over een ruzie op school. De ouder stuift emotioneel, impulsief en ontremd naar school met het doel de leerkracht ter verantwoording te roepen en beklag te doen over het gedrag

van Vlerkje. Dit patroon herhaalt deze ouder, elke keer als zich een ruzie voordoet. Het eindigt vroeg of laat in uitspraken als: "Kinderen zoals Vlerkje, behoren van school te worden verwijderd. Ons kind behoort beschermd te worden tegen leerlingen zoals Vlerkje. En ouders zoals die van Vlerkje, voeden niet op en deugen niet. Want laatst (bij het voetballen, het zwemmen, in de buurt.....) enz."

De ouders van Vlerkje krijgen hier lucht van: "Natuurlijk is ons kind niet foutloos, maar het zou fijn zijn als er met enig respect over ons kind en onze opvoeding wordt gesproken. Alsof die miepers zoveel beter zijn. Die hebben het achter hun ellebogen, want zoals laatst (bij het voetballen, het zwemmen, in de buurt). Ons kind doet in alle openheid agressief. Die miepers doen dat stiekem!" De vlerkouders zoeken vervolgens medestanders: "Wat een zeurpieten zijn de miepers!" De miepers proberen eveneens medestanders te vinden: "De vlerken deugen niet!" Er ontstaan twee kampen.

Het ene behoort bij de 'Vlerken' en het andere bij de 'Moraal-vlerken'.

Dit heeft als gevolg dat er elke dag heibel is op school, waarmee de de ruziënde ouders zich intensief bemoeien. De leerkracht doet op aandringen van deze ouders allerlei pogingen om ruzies in de klas te voorkomen, op te lossen, te bespreken. We stuiten hiermee op een kip en ei verhaal. De ouders staan lijnrecht tegenover elkaar en willen geen water bij de wijn doen.

Die ruzies tussen ouders onderling moeten buiten de klas blijven ter bescherming van individuele kinderen, de sfeer in de klas en de leerkracht (die hier overspannen van wordt, of ander werk gaat zoeken).

Kortom: wij stuiten regelmatig op het feit dat veel ruzies in een klas hun oorsprong vinden in haat en nijd tussen ouders onderling.

Van de school wordt verwacht ruzies tussen kinderen op te lossen, terwijl de betrokken ouders elkaar en de kinderen van elkaar, niet kunnen luchten of zien.

Vuistregel 3

Inleiding

Meidenvenijn is, zoals in het voorgaande uiteengezet, een uiting van de mentaliteit zoals we die aantreffen bij de straatcultuur. Veel meisjes en moeders hebben hier helemaal geen affiniteit mee, en zullen zich afvragen: Waar gaat dit allemaal over. Mis ik iets?

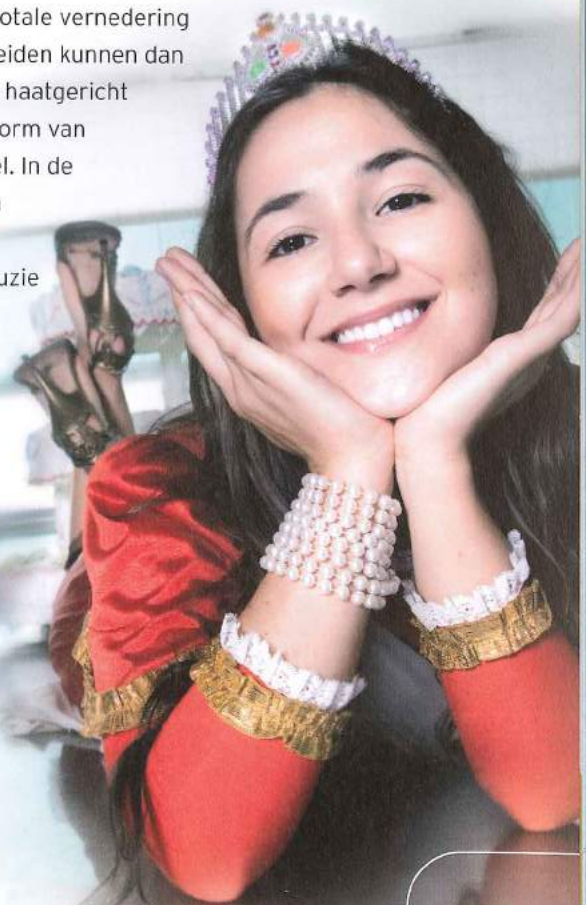
Nee, u mist helemaal niets. Maar voor een goed begrip het volgende: In de straatcultuur is er altijd sprake van hiërarchische verhoudingen, ook bij meisjes.

Bovenaan heerst de Queen. De Queen bespreekt met haar vertrouweling haar twijfels. Omdat deze vertrouweling "geen geheimen zal verklappen", wordt zij aangeduid met Best Friend Forever (B.F.F.). De Queen en de B.F.F. tref je altijd samen aan. Ze zullen elkaar steunen door dik en dun. Als de Queen en de B.F.F. van mening zijn dat hun eer of belangen zijn aangetast, dan komt de ruzie in de volgende fase: de Best Friends (B.F.) worden erbij betrokken. Op die manier wordt relationele macht opgebouwd. Veel gesprekstijd (geroddel) wordt geïnvesteerd. Als de B.F.'s de mening van de Queen en haar B.F.F. delen, dan zullen zij de wraak- en haatgerichte reactie van de Queen ondersteunen. Deze fase wordt afgerond met het inlichten en betrekken

van de Friends (F.). Er is nu veel relationele macht opgebouwd.

De stellingen worden betrokken. Tal van variaties in ruzies zijn nu denkbaar.

Een zeer venijnige variant openbaart zich als de meisjes kicken op de totale vernedering van hun tegenstander. Meiden kunnen dan meedogenloos wraak- en haatgericht reageren, zonder enige vorm van schaamte of schuldgevoel. In de aanpak van meidenvenijn is het belangrijk te weten in welke fase de meidenruzie zich bevindt. Omdat de oplossing daarop is afgestemd.

Veenbrand

Dit is de fase waarin de Queen relationele macht probeert te verzamelen. Als in deze fase de B.F.F. van mening is dat de Queen niet het volledige gelijk aan haar zijde heeft, dan wordt een pas op de plaats gemaakt. De ervaring van de Kanjertrainers is dat het conflict zich dan beweegt op het niveau van een veenbrand. Kenmerkende uitspraken die bij een veenbrand horen zijn: "Er broeit iets tussen de meiden, maar ik zou niet weten wat." Of: "Het sleept al jaren, en niemand weet waar het over gaat."

Bij grote meisjes (de moeders) zou het beeld eruit kunnen zien zoals hiernaast weergegeven. Een moeder gaat over de tong en wil of kan geen relationele tegenmacht organiseren.

ZE MOETEN ME NEMEN ZOALS IK BEN.
DE MENSEN DIE IN DEZE BUURT WONEN, KLITTEN BIJ ELKAAR.
JE KOMT ER GEWOON NIET TUSSEN.
ZE KENNEN ELKAAR ALLEMAAL.
DE JUF VAN MIJN DOCHTER HEEFT
IN EEN APART GESPREK TEGEN MIJ GEZEGD
DAT IK MIJN DOCHTER WAT LEUKER MOET AANKLEDEN,
ZODAT DE KANS GROTER IS
DAT ZE WORDT GEACCEPTEERD DOOR DE KLASGENOTEN.
EN DAT MIJN DOCHTER NIET ZO LEKKER RUKT.
OF IK EEN GEURTJE MEE WIL GEVEN!!
WAAR BEMOEIT ZO'N JUFFIE ZICH MEE!

ZE IS EEN
VRESELIJK RAAR MENS

ZE IS EEN
AFSCHUWELIJKE VROUW

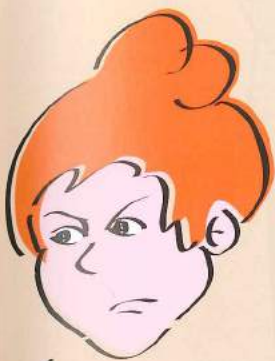

Toelichting

De voorgaande situatie kunnen we als volgt samenvatten. Er is een meisje dat overal buiten valt. Ze speelt alleen en wordt totaal genegeerd. Er zijn kinderen die haar best wel aardig vinden. Maar hun moeders vinden de moeder van het eenzame meisje een raar mens. Met zo iemand ga je gewoon niet om. De moeder van het meisje dat overal buiten valt komt verschillende keren naar school. En zegt: "Mijn dochter wordt gepest en genegeerd. Dat moet een keer stoppen. Ons kind komt elke keer verdrietig thuis. Ik ben het zat. De school doet er niets aan."

Wat is een goed plan? Hoe is dit meisje erbij te betrekken?

Het meisje is niet het echte probleem. Het blijkt dat de positie van haar moeder een obstakel is. De moeders van de andere kinderen hebben niet in de gaten wat het effect is van hun opvattingen op de positie van het eenzame kind. Willen we een oplossing vinden dan is het raadzaam deze Gordiaanse knoop stap voor stap te ontwarren. De eerste stap die moet worden gemaakt is het bekend maken van de fatsoensafspraken zoals die gelden voor alle ouders (zie pagina 45 in dit boek). In het volgende hoofdstuk wordt besproken hoe dergelijke situaties kunnen worden opgelost. Op de pagina's 57 en 58 wordt een aantal oplossingsmogelijkheden aangereikt voor dit type probleem.

IK WIL NIET
DAT MIJN DOCHTER
DIT MEISJE UITNODIGT
OP HAAR VERJAARDAG.
EN IK WIL OOK NIET
DAT MIJN DOCHTER
DAAR OVER DE
VLOER KOMT.

WAT EEN VRESELIJKE MOEDER HEEFT DIT MEISJE.
ALS IK HAAR IN DE SUPERMARKT OF OP SCHOOL TEGENKOM,
DAN PROBEER IK HAAR ALTIJD TE MIJDEN.
ZE ZIET ER ZO ONFRIS UIT.
EN ALS JE HAAR AANSPEEKT,
DAN KOM JE ER GEWOON NIET MEER VAN AF.
IK WIL NIETS TE MAKEN HEBBEN MET DEZE MOEDER
EN BEN BLIJ DAT MIJN DOCHTER
GEEN VRIENDSCHAP HEEFT MET
HAAR DOCHTER.

DIT IS EEN
VERSCHRIKKELIJKE MOEDER.
ZE PRAAT NIET, MAAR ZE KIJFT.
ALS ZE IETS ZEGT,
DAN HOOR JE HAAR
EEN PAAR STRATEN VERDEROP.
IEDEREEN VINDT HAAR
EEN RAAR EN VERVELEND MENS.
MET ZO IEMAND WIL IK ABSOLUUT NIETS
TE MAKEN HEBBEN. EN ALTIJD ZO NEGATIEF.
IK BEN BLIJ DAT MIJN DOCHTER
NIET MET HAAR DOCHTER OMGAAT.

ZE IS GEWOON
EEN STOM WIJF

ZE HEEFT MIJN DOCHTER
EEN KEER UITGESCHOLDEN
OMDAT ZE VAN MENING WAS
DAT MIJN DOCHTER
HAAR DOCHTER HEEFT GEPEST.

Zij moet een lesje leren! Zij moet haar plek weten!

Zijn de Queen en haar B.F.F. van mening dat de eer, de status of de macht is aangetast, dan moet iemand een lesje leren. Deze gedachte is het groene licht voor wraak- en haatgerichte reacties. Omdat de meeste Queens sociaal intelligent zijn en gehaaid in het vormen van relationele macht, is de kans groot dat zij hierin een voorsprong heeft ten opzichte van haar tegenstander. De aanval wordt ingezet als genoeg relationele macht is opgebouwd (B.F.F., aangevuld met B.F.'s en F.'s). De tegenpartij krijgt een lesje te leren van totale vernedering.

Een meisje voelt zich eenzaam.
Ze fantaseert dat ze een oom heeft die ernstig ziek is en dit weekend is overleden.
Verdrietig komt ze op school en vertelt hoe lief deze oom was en hoe erg ze hem mist.

Ze wordt getroost door de meiden uit haar klas.

Er ontstaat een interne machtsstrijd met de vraag wie haar het beste kan troosten totdat blijkt dat... het meisje geen zieke oom heeft die is overleden.

De wraaklust is nu groot.

Onder aanvoering van de Queen wordt met "het verdrietige meisje" de vloer aangeveegd.

Het is een felle uitslaande brand, dat snel zal doven als het meisje accepteert dat zij de komende jaren niets heeft in te brengen, en haar geloofwaardigheid heeft verloren. Zij zal in deze positie blijven als zij geen relationele tegenmacht wil of kan opbouwen.

In het volgende hoofdstuk wordt besproken hoe dergelijke situaties kunnen worden opgelost. Op pagina 58 wordt een aantal oplossingsmogelijkheden aangereikt voor dit type probleem.

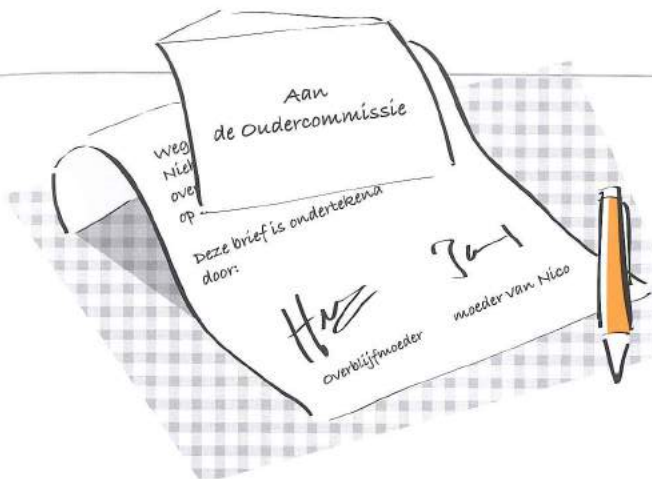
Meidenvenijn tussen moeders

Daan zit in groep 2. Hij heeft Nico geslagen, samen met zijn vriend Stijn.

De moeder van Stijn wil niet meer dat haar zoon met Daan omgaat. Zij wordt namelijk aangesproken op de vriendschap tussen deze twee jongens door verschillende moeders uit groep 2. Deze moeders zijn van oordeel dat Daan een naar jongetje is, dat agressief reageert.

Met Daan ging het aanvankelijk goed op school. Het is van het laatste jaar dat Daan zo negatief in het roddelcircuit is terechtgekomen. De roddels rond Daan beginnen te escaleren. Een overblijfmoeder heeft middels een schrijven aan de oudercommissie meegedeeld te willen stoppen 'vanwege een incident.' De moeder van Nico heeft de brief van deze overblijfmoeder mede ondertekend.

Het blijkt dat de moeder van Nico de buurvrouw is van de moeder van Daan. De vader van Nico heeft de tuin op de schop genomen. De herinrichting van de tuin duurde een 3-tal jaren. De tuin was een woestijn gedurende die periode. Een struik uit de tuin van 'Daan z'n moeder' werd geruïneerd. De ouders van Daan hielden een grote bende over aan de rotzooi van de ouders van Nico. Sindsdien zijn in hun ogen de ouders van Nico mensen, die met niemand rekening houden. De moeder van Daan is van mening dat zij daarentegen een hoogopgeleide mevrouw is met een fatsoenlijke inslag. Zij heeft echter een zwak punt, en dat is haar man. Die kan zich moeilijk concentreren en zit met de verwerking van stressvolle gebeurtenissen uit zijn leven. Hij heeft bij vlagen een kort lontje. Deze zwakheid wordt zichtbaar in het conflict over de tuin. De vader van Daan reageert uiteindelijk witheet op de troep van zijn buren en gaat helemaal uit zijn dak tegen de ouders van Nico. Woorden die hij laat vallen zijn: "De buurt gaat achteruit... Onverkoopbare huizen... Stelletje a-socialen." De moeder van Daan weet haar man tegen te houden. In stilte is zij bang voor het korte lontje van haar man. De moeder van Nico krijgt deze zwakheid in de gaten.

Als Daan op 3-jarige leeftijd eveneens agressief reageert, ziet de moeder van Nico dit als een directe aanleiding om haar zoon, die ook 3 jaar is, te verbieden nog te spelen met Daan. Ze is van mening dat de ouders van Daan slecht opvoeden en dat de vader van Daan zijn agressieve impulsen niet kan beheersen.

De tijd gaat verder en Nico is ondertussen vier jaar. Hij gaat naar de basisschool. Zijn moeder heeft een vertrouwelijk contact met de juf. Ze vertelt hoe graag Nico naar school gaat en hoe blij zij is met de keuze voor deze school. Ze is vooral blij omdat er weinig contacten zijn voor Nico in de buurt. Nico bloeit helemaal op.

En dan... Dan is Daan ook vier jaar. Hij komt naar dezelfde school, in dezelfde klas als Nico. De moeder van Nico vraagt de juf te spreken. Omdat ze op vertrouwelijke voet staat met de juf vertelt ze wat haar zorgen zijn met betrekking tot Daan. "Ik zeg het u onder vier ogen, want ik wil niet roddelen, maar ik maak mij ernstige zorgen om dit jongetje. Wij zijn er de burens van. Tot nu toe gaat Nico met veel plezier naar school, en het zou wel fijn zijn als dat zo blijft..."

De dagen daarop komt de moeder van Nico verschillende keren naar school. "Nico durft niet meer naar school. Hij is bang voor Daan!" Ze bespreekt haar gevoelens ook met andere ouders. "Ja, ik wil het niet op de spits drijven hoor, maar die Daan is ronduit agressief en zijn vader helemaal. Zo'n jongen krijgt helemaal een verkeerd voorbeeld. Onze Nico is bang voor Daan, daarom durft hij niet meer naar school!. Die mensen wonen naast ons, nou ik maak me ernstig zorgen zoals het daar in dat gezin gaat. Niet dat ik wil kletsen, want daar hou ik niet van... maar het klopt niet."

Met Daan gaat het eigenlijk wel goed op school. Maar zoals veel jongetjes doen, doet Daan ook. Daan doet boos. Hij heeft zijn dag niet. Daan is boos op Nico, want die heeft zijn schep afgepakt. De moeder van Nico krijgt hier lucht van... "Zie je wel... Ik heb er voor gewaarschuwd. Wat is het schoolbeleid hierin? Hoe wordt mijn Nico beschermd tegen deze Daan? Ze gaat met andere moeders overleggen...

De moeder van Daan begint dit gekonkel in de gaten te krijgen en stapt naar de juf toe. "Ik denk dat het geen goed plan is dat onze Daan in deze groep blijft met Nico. Veel moeders spreken negatief over Daan. Het is niet goed om onze zoon in deze situatie te laten. De school besluit Daan naar de parallelgroep te verplaatsen. Voor de moeder van Nico is dit koren op de molen. "Heb je het gehoord? Daan was niet te handhaven bij de nul-groepers. Ze hebben hem nu al moeten plaatsen in een andere groep. Ze neemt via Hyves, Facebook en het schoolplein contact op met de moeders van de groep waarin Daan nu zit. "Ik wil niet veel zeggen, maar er komt een heel agressief jongetje bij jullie in de klas. Hij was niet te handhaven. Ze hebben hem moeten verwijderen. Wat vind je daar nu van? Ik zou maar goed uitkijken met die Daan. Ik wil niet veel zeggen, maar... Het zijn onze burens en je weet maar nooit hoe voorzichtig je moet zijn. Ik maak me heel veel zorgen over dat gezin. Meer kan ik er niet over vertellen, want dat is te prive."

Met Daan gaat het overigens best goed in de andere groep. Maar zoals bij veel kinderen, overkomt het ook Daan dat hij een keer boos wordt.

Alle gewaarschuwde moeders trekken hun conclusie: deze Daan deugt niet. Daan wordt buitengesloten. Hij is zes jaar. Hij voelt de ogen van alle ouders op hem gericht. Hij begrijpt er niets van. Iets in hem vermoedt dat de sleutel ligt bij Nico. Samen met zijn vriendje Stijn pakt hij Nico. Maar het zal er niet beter op worden voor hem. De moeder van Stijn wordt ter verantwoording geroepen door de 'vriendinnengroep' rond de moeder van Nico.

De moeder van Nico heeft zich ondertussen ontpopt als een Queen met een hofhouding. Ze glorieert. Haar wraak is zoet. Ze zal ervoor zorgen dat de ouders van Daan zich nergens kunnen vertonen en uiteindelijk moeten verhuizen. En dat gaat niet lukken met het onverkoopbaar huis. In het volgende hoofdstuk wordt besproken hoe dergelijke situaties kunnen worden opgelost. Op pagina 59 wordt een aantal oplossingsmogelijkheden aangereikt voor dit type probleem.

Emoties overheersen: **Wraak**

Leerkracht: We hebben met de kinderen in de klas een contract opgesteld. In dat contract stonden dingen zoals:

- We komen op tijd
- We geven antwoord als iemand iets vraagt
- We praten op rustige toon in de klas
- We werken stil in een groepje
- We praten niet door de uitleg van de juf heen
- We blijven rustig doorwerken als de juf even weg is
- Als we iets willen lenen dan vragen we dat en geven we het heel terug
- We helpen elkaar
- We vertrouwen elkaar

Alle kinderen ondertekenden de afspraken. Er hing vrijdagmiddag een blijde sfeer in de klas in de zin van: "Yes we gaan er voor!"

Vervolgens gaan de ouders op Hyves tekeer en noemen ze mij Eva Braun." Het betreft ouders die zichzelf fatsoenlijk noemen. Ze juttten elkaar op en er is sprake van veel actie-reactie. De ouders vergeten dat hun kinderen mee kunnen kijken op Hyves. De kinderen lezen hoe de ouders over mij (=de leerkracht) en de school denken. De ouders mompelen eveneens over het feit dat er een vervelende jongen in de klas zit, die zich nergens meer wat van aantrekt, nadat de Cito-toets is afgenomen. "Mijn kind zegt dat zij niets mogen en dat jongetje alles!"

De gevoelens en cognities (= opvattingen) die naar boven komen bij de ouders lijken onderstaande te zijn:

Emotie	Cognitie
• Gevoelens van meerderwaardigheid • Boos • Teleurgesteld • Wraak • Haat • Jaloezie	• Wij zijn fatsoenlijk • Ons wordt onrecht aangedaan • Wij hebben het recht om te vertellen hoe het zit: het betreft een vervelend jongetje, die alles mag • Ons kind moet worden beschermd • Er wordt met verschillende maten gemeten • Het is oneerlijk • Wij moeten ons aanpassen en de brutale vlerk niet • De school moet een lesje leren • De school stelt regels die afkomstig zijn uit het Duitse Rijk: Ordnung muss sein.

Wraak!

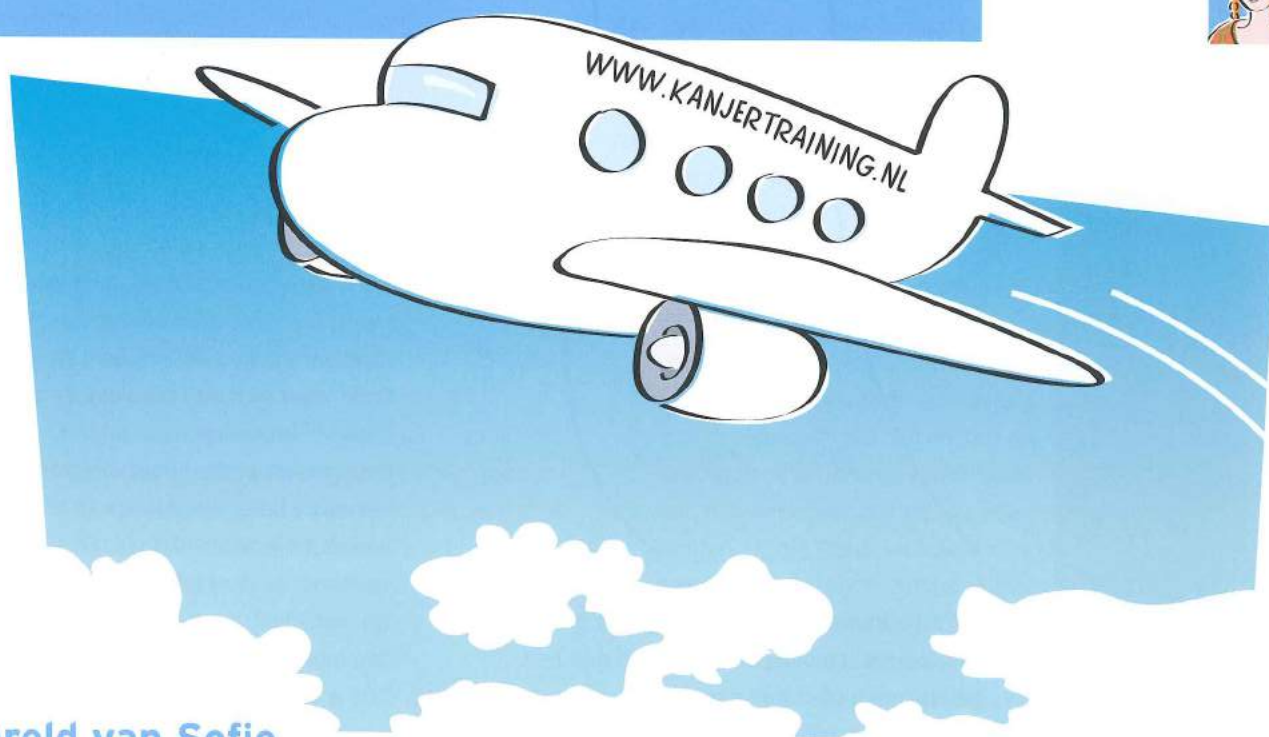
Jij komt aan mijn vent, ik zal je een lesje leren. Charrity is van mening dat ene Nadia achter haar man Sidney aan zit. Ze sms't: „Ik kom je opzoeken. Dan vermoord ik je. Zoek een pimp.” En: „Je moeder is een kankerhoer. Val mijn man Sidney niet lastig. Ik maak je dood.” Het blijft niet bij woorden. Ze ontdekt Nadia samen met Sidney bij een bushalte. Ze spuugt Nadia in het gezicht, geeft haar enkele klappen en trekt plukken haar uit haar hoofd. Sidney grijpt niet in. Nadia doet aangifte, maar daar gebeurt verder niets mee, maar dat is niet alles. Charrity vindt dat haar man ook een lesje moet leren. Daarom maakt ze ruzie met twee criminele hangjongeren Babak en Tom. Ze weet Sidney in die ruzie te betrekken. Hij moet haar eer verdedigen. Zo krijgt ze het voor elkaar dat Sidney in elkaar wordt geslagen door Babak en Tom. Dit idee geeft in bovenstaand voorbeeld de mogelijkheid aan een meisje zoals Charrity om haar vrijer een lesje te leren. Maar dat lukt niet als de vriend haar opzetje doorziet.

Mijn grote broer, mijn vrijer, mijn man moeten mijn eer verdedigen!

Twee groepen jongelui lopen over de kermis. De meiden van de verschillende groepen schelden elkaar uit voor hoer. De jongens voelen zich uitgedaagd om de eer van hun meiden te verdedigen. Een meisje blijkt een scherpe tong te hebben. Door haar zeer uitdagende gedrag roept ze de ruzie op. Haar vriend moet haar verdedigen. Maar die maakt de inschatting dat hij in de knokpartij het onderspit zal delven. Daarom keert hij zich tegen zijn vriendin en geeft haar een paar forse tikken. Hij krijgt het voor elkaar dat ze stopt met haar uitdagende opmerkingen. De jongens die hem te lijf willen gaan, keuren zijn actie goed. Hij heeft zijn meid in bedwang. Hun eer is niet verder aangetast. Ze kijken elkaar aan en besluiten hem met rust te laten. Ze hebben mededogen met hem. Met zo'n meid zal hij vaak op zijn lazer krijgen.

Kan geen van beide meiden winnen, omdat de relationele macht in evenwicht is, dan zal het meisje dat de normen en waarden van de straatcultuur aanhangt, haar sexuele macht in de strijd werpen. Ze zal dit zeker doen als ze jongens om haar vinger kan winden. Zij mogen nu hun mannelijkheid bewijzen. Als meisjes hierop inzetten, dan kan dat uitlopen op een forse knokpartij tussen verschillende groepen jongens. Feitelijk is zo'n knokpartij te typeren als een hormonendans. Voorbeelden van dergelijke knokpartijtjes vindt u, als u googlet met de zoektermen: vechtpartij op school. Het meisje dat de meeste jongens voor zich laat vechten, is de Superqueen. Aan een meisje uit de straatcultuur geeft het de ultieme kick als ze zulke situaties weet te creëren.

Voorbeelden van meidenvenijn en oplossingen zoals die door de Kanjertraining worden gegeven

De wereld van Sofie

De Kanjertraining begeleidt veel ouders en kinderen die internationaal zijn uitgevlogen. Hieronder treft u daar een voorbeeld van.

Mijn naam is Belinda Lodewijks. Wij wonen een aantal jaren in Spanje en onze kinderen gaan naar een Internationale School. Onze dochter Sofie is 9 jaar en heeft vaak problemen op het sociale vlak en zit niet lekker in haar vel. De term 'she needs to be tougher' komt regelmatig naar voren, maar probeer dat maar eens te realiseren bij een meisje dat supergevoelig is. Daarom gingen mijn

gedachten richting een Kanjertraining. Nu weet ik eigenlijk niet goed hoe ik moet beginnen. In Spanje bestaat zoiets als de Kanjertraining niet. Daarom kwam ik op het idee om per e-mail contact met jullie op te nemen.

Hoe nu verder?

Het blijkt dat voor elk probleem een oplossing is te vinden. De familie Lodewijks komt af en toe op familiebezoek in Nederland. Dat geeft de mogelijkheid concrete afspraken te maken in Almere. Almere is bovendien niet ver bij Schiphol vandaan.

Ik ben Sofie. Iris was mijn hartsvriendin.
Mijn Best Friend Forever. Maar het is uit
tussen ons. Ik wachtte Iris bij het pontje op.
Dan gingen we samen naar school.
Iris vond dat stom.
Ze vond dat ik haar
claimde. Ik mocht
haar niet meer
opwachten.

Deze cijfers
geef ik aan de
meisjes uit
mijn klas:

Dinky een 9
Misty een 9
Jessica een 7
Luna een 10
Laufen een 9
Dana een 10
Valeria een 8
Carmen een 9
Anna een 10
Marta een 8
Judith een 9
Iris een 0

Uit dit voorbeeld wordt duidelijk dat meiden-
venijn vooral meidenverdriet is en een hele
puzzel om uit te vinden hoe de sociale relaties
nu precies in elkaar steken.

Houdt u van puzzelen? Ga uw gang met het
onderstaande.

Sophie: "Ik heb ook nog een hartsvriendin in
Denemarken. Ze heet Ilse. Als het vakantie is,
dan logeren we bij elkaar. We houden contact
per e-mail. We zaten bij elkaar in de klas."

Sofie en Anna zijn hartsvriendinnen op school.
Luna die ook hartsvriendin is van Sofie, gaat van
school.

Anna speelt regelmatig met Iris. Iris vindt Anna
stom, omdat ze met Sofie omgaat.

Misty en Dinky zijn hartsvriendinnen. Anna en
Sofie kunnen het goed met deze meiden vinden

Iris en Marta spelen met elkaar. Maar het zijn
geen echte vriendinnen. Iris wil de baas spelen.
Marta kan het goed vinden met Misty en Dinky.
Iris heeft veel ruzie met Misty en Dinky.

Iris is jaloers omdat Sofie veel vriendinnen
heeft. Sofie ligt daar wakker van. Het raakt
haar dat Iris boos doet, zielig en verdrietig.
Sofie voelt zich dan schuldig. Ze zegt dan:
"Sorry" tegen Iris.
Sofie wil vrede. Ze houdt niet van narigheid.
Iris wil de baas zijn. Als je met haar omgaat,
dan moet je haar zin doen. Ze wil worden
verwend. Ze doet jaloers en boos als ze haar
zin niet krijgt. Als je vriendin van haar wilt zijn,
dan moet je haar slaafje worden.
Hoe is bovenstaand probleem op te lossen?
Wat moet Sofie leren?

Aan de ouders van Sofie en aan Sofie zelf is uitleg gegeven over de straatcultuur en de cultuur van wederzijds respect. Sofie is een duidelijker vertegenwoordigster van de cultuur van wederzijds respect en Iris een duidelijke vertegenwoordigster van de straatcultuur. Sofie wil Iris helpen. En voelt zich schuldig dat dit niet lukt. Iris wil het zelf bepalen en de baas spelen. Iris daarentegen wil niet worden geholpen. Sofie ziet dat Iris in de groep een negatief buitenbeentje is, en voelt zich daar schuldig aan. Ze wil Iris helpen en dat Iris haar aardig vindt.

Met Sofie is de tekst van het Kanjer-diploma besproken:

- Hier ben ik
- Het is goed dat ik er ben
- Er zijn mensen die van mij houden
- Niet iedereen vindt mij aardig
- En dat hoort zo

Sofie heeft de opdracht gekregen Iris met rust te laten. Iris zal haar eigen levensweg moeten bewandelen. Als Iris vriendelijk doet, dan doet Sofie eveneens aardig. Doet Iris vervelend, dan zegt Sofie: "Jammer dan!" Per e-mail houdt Sofie ons op de hoogte van haar vordering in het afstand nemen van Iris.

Uitingen via media zoals Hyves, Facebook en e-mail

Verontruste ouders nemen regelmatig contact met ons op om te overleggen wat een goede oplossing is voor hun kind dat sociaal klem zit (meestal in schoolse situaties).

Deze ouders vragen dan bemiddeling en ondersteuning. Die geven wij altijd als er sprake is van oprechte zorg waarin de ouder een oplossing zoekt waarin alle partijen, in het bijzonder de betrokken kinderen, recht wordt gedaan. De gevonden oplossing moet ook in de toekomst houdbaar zijn. Het is dankbaar werk. In schoolse situaties worden op die manier oplossingen gevonden, die goed zijn voor de kinderen, de leerkracht, de klas, de school, de buurt, het dorp en wie er verder mee te maken heeft.

Is er echter sprake van meidenvenijn tussen de grote meisjes (moeders) dan stromen de mailtjes met tientallen tegelijk binnen. Het zijn mailtjes waarin de venijnige moeder aan ons duidelijk wil maken hoe erg een bepaalde situatie is op een school. Op basis van moederschap, dat wij in zulke gevallen duiden als het **"kom niet aan mijn kind syndroom"** ontpopt een dergelijke moeder zich als een tijgerin, een haai. Opvallend is dat de moeder zegt op te komen voor de belangen van haar kind om vervolgens alle belangen van haar kind met voeten te treden. Het gedrag van deze moeder is zeurgericht (ik ben slachtoffer) of wraak- en haatgericht (ik zal die andere moeder, de juf, de school, de leidster een lesje leren!). Het is de mentaliteit van de straatcultuur in pure vorm. Bij vlagen stroomt het bij ons de mailbox in. Als we de mails openen, dan treffen we woedende uiteenzettingen aan, vol verwijten, slachtofferschap en gekrenkte gevoelens. Over het belang van het kind wordt in werkelijkheid niet gesproken. Het is meer: ik word als moeder verkeerd begrepen, zo had ik het niet bedoeld, ik word verkeerd samengevat, ik pik dit niet meer enz.

Wat is hier nu weer aan de hand?

E-mail bericht van juf Mariette die ondersteuning vraagt

Hallo Kanjertrainers,

Ik heb twee meiden in de klas (groep 7) en dat loopt niet lekker. Toosje klaagt bij haar moeder over Kwinta. Kwinta doet van alles bij Toosje en dat moet stoppen zegt de moeder van Toosje. Het zijn verhalen die ik van de moeder van Toosje hoor. Ik zie het niet zelf in de klas. Daar zie ik twee brave meiden die hard werken. Dit duurt al ruim een jaar. De moeder van Toosje zegt dat Toosje wil dat het stopt omdat Toosje er helemaal moe van is. Ik heb al van alles gedaan: gesprekken met Toosje en Kwinta, gesprekken met de ouders van Toosje. Ik heb geprobeerd dat ze de leuke kanten van elkaar leerden kennen. Gestimuleerd dat ze leuke dingen doen met elkaar. Naar mijn idee is er niets aan de hand, en als er iets gebeurt, dan zijn het kleine dingen. Maar ze stapelen wel op. Ik heb dit jaar bijna elke week een gesprekje met Toosje. Hoe het gaat en hoe ze problemen kan oplossen. Ze gaat blij naar huis, maar als ze thuiskomt vertelt ze andere verhalen. Kwinta zegt dat alles goed gaat tussen hen. Ik vind dit erg lastig, want ik zie zelf niets gebeuren. Wat moet ik hiermee? Hierbij heb ik ook de mailwisseling van de afgelopen week meegestuurd, zoals dat heeft plaatsgevonden tussen mij en de moeder van Toosje. Hebben jullie tips? Alvast bedankt.

Juf Mariette

Deze e-mail heb ik ontvangen van de moeder van Toosje:

Hoi Mariette,

Het gaat nu weer goed met ons Toosje. Ze kreeg in de nacht van donderdag op vrijdag erge oorspijn. Ik heb toen 's morgens nog contact opgenomen met de KNO-poli en kon 's morgens al komen. Er bleken wat oude bloedkorsten in het gehoorgang te zitten, en deze hebben ze toen verwijderd. Nu heeft ze geen pijn meer. Wat betreft hoe het gaat op school, nee dat gaat inderdaad niet goed. Maar ligt dit dan aan ons Toosje?

Als ik afgelopen week weer hoor dat Sam en Kwinta 's morgens onder de fietsenstalling een ander meisje roepen om te vragen of ze haar fiets langs die van ons Toosje willen zetten, want ze wilden niet hun fiets langs die van ons Toosje zetten, gaat het wel ver hoor. En ik denk dat ons Toosje tegenover jou wel duidelijk is geweest hoe het zit. Het is gewoon heel duidelijk dat Kwinta ons Toosje totaal niet accepteert, en is er een aanvaring is ze nog niet eerlijk ook, en daar kan ons Toosje erg boos om worden.

Maar ik wil best komen op maandag na school, maar je geeft me eerlijk gezegd wel het gevoel dat het aan ons Toosje ligt, maar misschien zie ik dit verkeerd.

Ook komen ze 's morgens vaak langs ons gefietst, en fietsen ze lachend langs ons. Hoe denk jij dan hoe ons Toosje zich dan voelt. Ik vind dat het steeds meer treiteren wordt en Sam neemt ze hier in mee. En dat heb ik al vaker tegen jou gezegd Mariette, als ons Toosje iets doet wat de omgang met andere kinderen belemmert zeg het dan eerlijk tegen mij dan kan ik er zelf met haar ook aan werken, want ze heeft net als iedereen ook haar minder goede kanten, en die zie ik gelukkig wel. Ik wens je een hele fijne vakantie

Groetjes Cathelijne (moeder van Toosje)

Mijn reactie op e-mail van moeder van Toosje

Hoi Cathelijne (moeder van Toosje),

Het is zo dat het probleem niet oplost op deze manier, zoals ik het tot nu toe geprobeerd heb. Ik heb al veel gesprekken gehad met Toosje, Kwinta en u als ouders. Met de ouders van Kwinta heb ik eveneens gesproken. Die geven aan dat zij op Kwinta zullen letten, maar niets negatiefs merken. Ik heb hierover ook gesprekken gehad met Monique (onze interne begeleidster). Kwinta zegt dat alles goed gaat tussen haar en Toosje. We hebben allerlei manieren uitgeprobeerd om het probleem op te lossen. Dat is tot nu toe niet gelukt. Daarom wilde ik in overleg met jullie andere oplossingen bespreken. Ik vind niet dat het probleem aan Toosje ligt. Het is een probleem wat alle betrokkenen aangaat. Ik zal eerst nog eens overleggen met Monique, welke stappen ik kan zetten. Ik wil dit oplossen. Ik houd jullie op de hoogte,

vr.gr. Mariette Juf

Wat zou in bovenstaande situatie aan de hand zijn denkt u?

Toosje vertelt slechte verhalen thuis, maar niet op school. Kwinta zegt dat alles goed gaat tussen hen. Die zegt dus hetzelfde als Toosje. De leerkracht ziet zelf ook niets gebeuren. Die zegt feitelijk hetzelfde als Toosje en Kwinta. Wie praat er steeds over problemen? Toosje? Kwinta? De ouders van Kwinta? De vader van Toosje? De moeder van Toosje? ... Juist de laatste.

Veronderstelling 1

Heeft de leerkracht zich laten opzadelen met een probleem dat zich niet afspeelt in haar klas en op school?

Veronderstelling 2

Vergroot de moeder van Toosje, als Toosje thuis komt de negatieve verhalen uit tot een immens probleem?

Veronderstelling 3

Is er sprake van psychische ziekte winst? Bijna alles wat de moeder van Toosje zegt kunt u namelijk positief labelen.

Voorbeeld

Ik vind het bijzonder dat Kwinta altijd op een positieve manier contact met Toosje probeert te krijgen. Ze fietst nooit zomaar voorbij. Anders gezegd: wat voor probleem zou er boven water komen als haar dochter met plezier naar school gaat. In ieder geval is moeder heel wat gespreksstof kwijt.

Veronderstelling 4

Is de moeder van Toosje een narcistische moeder, die haar Toosje heel speciaal vindt?

Veronderstelling 5

Wil de moeder van Toosje de moeder van Kwinta een hak zetten door het gedrag van Kwinta in diskrediet te brengen?

Veronderstelling 6

Is er sprake van een negatieve symbiotische relatie tussen moeder en haar 11-jarige dochter. En is de woordkeuze "ons Toosje" dat kleinerend is, daarvan een symptoom?

lachend
voorbij
fietsen

PROBLEMEN

fietsenstalling

Treiteren

Oplossingsstrategie in dit specifieke geval

Veronderstelling 7

Er is sprake van een bezorgde moeder die zich terecht zorgen maakt om haar dochter.

De juf ziet het niet omdat ze geen oog heeft voor meidenvenijn. De ouders van Kwinta spelen dubbel spel. Die doen alsof er niets aan de hand is, ...maar ondertussen. Kwinta is hun dochter en heeft dit gedrag tot in de finesses overgenomen.

Appels vallen nu eenmaal niet ver van de boom. Dit steekt zo gemeen in elkaar, dat de ouders van Toosje gedwongen zullen zijn hun kind van school te halen.

Kanjeroplossing

Bovenstaande gedachten worden terzijde geworpen. Er kan immers van alles aan de hand zijn. En meestal kunt u er toch de vinger niet op leggen. En als u al weet wat er aan de hand is, dan zult u er weinig mee kunnen. De Kanjertraining houdt het daarom eenvoudig.

Stap 1

Toosje en Kwinta buiten de klas houden en buiten de klas bespreken of er wel of niet iets aan de hand is.

Stap 2

Het gesprek afsluiten met een omhelzing tussen Toosje en Kwinta.

Stap 3

Deze omhelzing wordt herhaald in de klas in aanwezigheid van alle klasgenoten.

Stap 4

De klasgenoten bevestigen of de omhelzing tussen Toosje en Kwinta overtuigend en oprecht is uitgevoerd.

Stap 5

De ouders wordt meegedeeld dat er geen problemen (meer) zijn, en dat niet weer wordt geluisterd naar negatieve verhalen die niet zijn te controleren.

WIJ ZIJN VRIJ
EN HEBBEN MET NIEMAND
WAT TE MAKEN!

BOOS, HAAT, WE ZULLEN JE EEN LESJE LEREN!

Stap 6: kernafspraken

Veranker in het beleid van de school de volgende fatsoensregels:

- U spreekt met respect over andermans kind en andermans opvoeding
- de school gaat niet met u in gesprek als u oplossingen wilt afdwingen die goed zijn voor uw kind en voor uzelf, maar niet goed zijn voor anderen, zoals de klasgenoten, de school, de buurt.

Deze kernafspraken legt een forse dijk voor de school, waarmee meidenvenijn van de grote meisjes buiten worden gehouden. In dit kader een anekdote over Socrates een oude Griekse filosoof die wordt aangesproken als volgt:

"Socrates, weet jij wat ik zojuist heb gehoord over een van uw leerlingen?"

"Wacht even," zegt Socrates.

"Voor je jouw verhaal vertelt wil ik je dit verhaal voorleggen over wachters die bij drie verschillende poorten staan."

De eerste wachter staat voor de poort van de waarheid. Hij zal je de vraag stellen of het waar is wat jij zegt.

De tweede wachter bewaakt de poort van behulpzaamheid en hij zal je vragen of het nuttig is wat je hebt te melden en of het heilzaam is.

De derde wachter is de poort van genegenheid. Hij zal je vragen of hetgeen je te vertellen hebt vriendelijk is.

Er volgt een zwijgen, alles was gezegd.

Toelichting

Als er sprake is van meidenvenijn en u gaat de relationele problemen met de meiden klassikaal bespreken, dan garanderen wij u dat het erger zal worden. De meiden worden er diep gelukkig van als u relationele herrie klassikaal of anderszins in groepsverband bespreekt. Er worden desnoods problemen bedacht. Heerlijk om hierin te gloriëren. Daarom is het bij meidenvenijn moeilijk te achterhalen wat er precies aan de hand is. Emoties, negatieve veronderstellingen, achterklap, en oneerlijk gedrag hebben immers de overhand... Leerlingen uit eenzelfde klas kennen elkaar echter heel goed. Zeker als ze 11 jaar zijn en 7 jaar lang met elkaar in dezelfde groeps-samenstelling hebben gezeten. Ze kennen elkaar soms beter dan hun eigen broer of zus.

Een bekende feministische tekst is deze: "Als ik 'Nee' zeg, dan bedoel ik NEE." Helaas gaat die tekst niet op als er sprake is van meidenvenijn. Wat er wordt bedoeld met Nee en Ja is dan volstrekt onduidelijk. De meiden zijn bovendien van mening dat je niet eerlijk moet zijn als dat de kans op gloriëren verkleint. De Kanjertrainers hebben ontdekt dat er toch een oplossing bestaat voor de aanpak van meidenvenijn. Die oplossing is in de kern verbluffend eenvoudig. Het betreft de simpele vraag: **"Wil jij het eigenlijk wel oplossen of wil je doorgaan met ruziemaken?"**

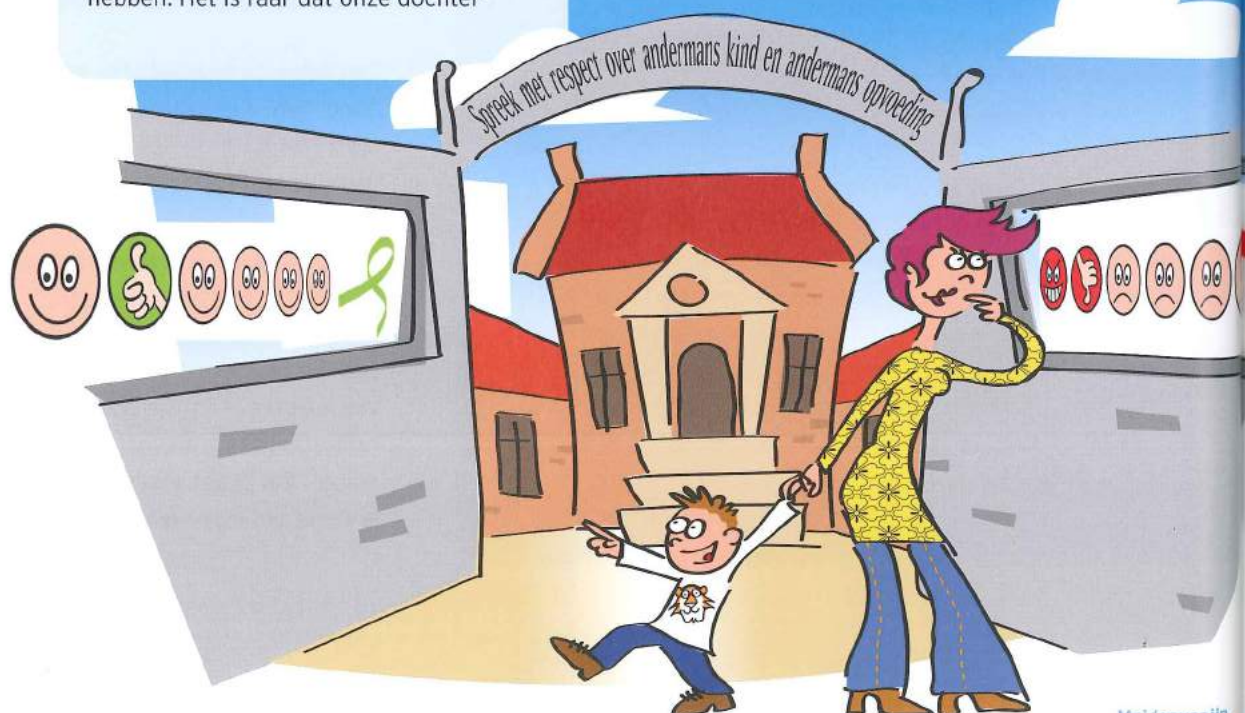

De meeste meiden geven aan ruzie bij te willen leggen. In dat geval volgt u de aangegeven stappen, die zojuist zijn aangegeven op pagina 44 2e kolom en 45 1e kolom. U moet eindigen bij meisjes met een omhelzing in het openbaar in de klas. Als de klasgenoten bevestigen dat de omhelzing oprecht is, dan pas kan er een punt worden gezet en is het werkelijk goed gemaakt als de ouders van deze meisjes duidelijk is gemaakt dat de ruzie is **besproken** en is **opgelost** en dat er niet meer op terug wordt gekomen, ook niet via de ouders.

door de school wordt verplicht om dat meisje te respecteren. Dat onze dochter zelfs wordt verplicht tot een omhelzing met dit secreteet!" Of... "Wat is dit voor onzin allemaal. Als onze dochter dat andere meisje stom vindt, dan mag zij dat toch zelf weten? Waar bemoeit school zich mee! Trouwens, onze dochter zal een goede reden hebben dat zij niets met dit meisje te maken wil hebben!"

Meisjes die elkaar haten, zullen elkaar nooit omhelzen: "Ik haat haar! Ik ga nog liever dood dan dat ik haar omhels. Stuur mij maar van school. Haal mijn moeder er maar bij! Ik doe het niet. Zij is zo stom. Zij is zo helemaal niks... enz.!" De Kanjertrainers adviseren om ouders bij dit soort opmerkingen er direct bij te halen. Het blijkt dat veel ouders schrikken van de heftigheid waarmee hun dochter tekeer gaat. Veel ouders geven vervolgens aan dat ze dit gedrag niet accepteren, en dat zij in gesprek zullen gaan met hun dochter over deze gedragshouding. Een aantal ouders gaat echter pal achter hun dochter staan. "Ja, maar die moeder van dat andere meisje is zo'n stom wijf. Wij willen niets met die mensen te maken hebben. Het is raar dat onze dochter

Door grenzen te stellen aan haatpraat, kunt u stuiten op forse tegenstand van ouders. Bedenk wel dat we hier spreken over een kleine, maar zeer aanwezige minderheid. Uit ervaring stellen we de verhouding tussen deze vorm van grensoverschrijdend gedrag en fatsoen op 1:19 Anders gezegd: van de twintig ouderparen is er één ouderpaar dat zich uitermate onfatsoenlijk weet te gedragen. Gedrag dat zich uit in oeverloos gezeur of in haat- en wraakgerichte opmerkingen. Weet de school een dijk op te werpen tegen dit gedrag van deze ouders, dan is de rust weergekeerd en kan er weer aandacht worden besteed aan leren. Dat is immers de doelstelling van het onderwijs.

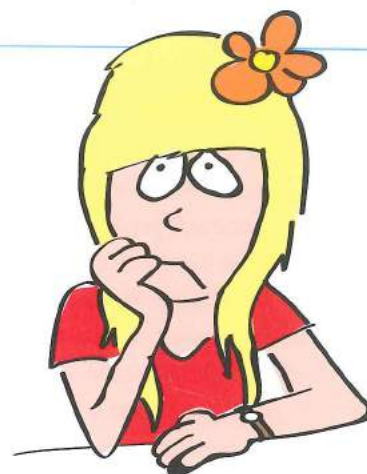

Waarom moet bij meisjes een conflict worden afgesloten met een omhelzing?

Is er sprake van meidenvenijn dan spelen de meiden zoveel spelletjes, dat je aan het eind van een gesprek nog niet weet wat de meiden op gevoelsniveau werkelijk hebben afgesproken met elkaar. Alleen als meiden elkaar omhelzen is duidelijk en zichtbaar dat het goed is tussen de meiden. De omhelzing moet in het openbaar gebeuren, met de groepsgenoten er omheen. De groepsgenoten die elkaar soms beter kennen dan hun eigen broer of zus voelen precies aan of het wel of niet over is. Alle groepsleden moeten daarom bevestigen "dat het over is." Geven de groepsleden aan te twijfelen, dan is de ruzie tussen de meiden niet voorbij.

Samenvattend: is er sprake van meidenruzie?

1. Onder toezicht met de ruziemakende meiden praten, zonder anderen erbij. Het is dan praten, praten, praten.... totdat alles is gezegd.
2. Gevoelens uitspreken, bedoelingen uitspreken, afspraken vastleggen.
(De Kanjertraining heeft dat in haar hand-leidingen voor leerkrachten uitgebreid beschreven onder het thema mediation.)
3. Afschriften van de afspraken naar de ouders van de ruziemakende kinderen sturen met deze algemene opmerkingen: Dit is besproken. Het is opgelost. Deze afspraken zijn gemaakt.
Bij vragen kunt u met de school overleggen op voorwaarde dat u met respect over kinderen en andermans opvoeding spreekt. Wraak-, haat- en zeurgerichte gesprekken worden door de school afgebroken. (Doet de school dat laatste niet, dan komt het via de ouders (=moeders) de school weer in.)
4. Vanaf dat moment wordt geen aandacht meer besteed aan de meidenruzie. Het is immers over. Begint het weer, dan worden de ruzies direct na schooltijd met de betreffende meiden besproken. In de eigen tijd blijken meiden zeer oplossingsgericht te zijn.

En wat moeten we met het onderstaande?

Verslag van 11-jarig meisje

Ik heb ruzie met iedereen in de klas. Het begon allemaal dat we het besmet deden en daar deed ik ook aan mee want iedereen doet het want er is een meisje dat stinkt enzo.

Als je haar aanraakt dan geef je het door. Ik had het, maar dat wist ik niet. Dus ik raakte Thomas aan. Die werd boos. Hij fietste achter mij aan. Ik kon ontsnappen. Ik kwam zo verschrikkelijk verdrietig thuis. Want hij zei: "Ik pak je vanmiddag nog wel. Dus ik was bang. Ik bleef 's middags thuis, omdat ik bang was. Die middag heeft mijn moeder naar school gebeld. De juf zou het bespreken met Thomas. Toen ik twee dagen later naar school ging moest ik thuis al overgeven want ik was zenuwachtig. Ik dacht dat het gesprek om half negen was. Maar dat was niet zo. Het gesprek was na schooltijd. Maar ik moest ook op school overgeven. En ik zei dat ik na een half uurtje naar huis mocht. Maar dat mocht niet van de juf. Van mijn moeder mocht het wel. Om half tien heeft de juf met mij op de gang gesproken en gezegd: "Zet die gele pet nou eens af en gedraag je. Zo erg is het hier allemaal niet!" Dus ik stopte met bang doen. Maar ik moest nog steeds op school blijven van de juf. Ik moest overblijven. Ik heb niets gegeten. Maar ik moest wat drinken van de juf en wat eten en praten met een andere juf. Toen ik een hapje nam, moest ik weer overgeven toen ik terug was in de klas. En ik mocht niet naar huis.

Na schooltijd had ik dat gesprek met Thomas en de juf. Thomas zei dat hij maar een klein stukje achter mij aan was gefietst en dat ik zeur. En hij zei dat ik niet ziek was maar spijbelde. Want hij had die middag gebeld om mij te vertellen dat je geen muziek meer kon downloaden van limewire en dat hij mijn vader aan de lijn kreeg die vertelde dat ik geen zin had om naar school te gaan. Ik was dus niet ziek. Maar dat is niet zo, ik was wel ziek. En nu gaat het nog steeds niet goed. Ik heb ruzie met alle meisjes in de klas. En als ik iets tegen de juf wil zeggen, dan word ik niet geloofd en ze wachten me op na schooltijd. Ik ben dus heel erg bang als ik vertel wat er aan de hand is. Daarom zeg ik niets. En zo blijft het maar doorgaan. Maar ik vind het ook raar dat als ik op allerlei kleuren voetbalsokken loop, dan zeggen alle meisjes eerst dat het lelijk is en twee dagen daarna hebben de andere meisjes in de klas ze ook. Dat vind ik raar. De jongens zijn helemaal raar. Die gaan dan een horloge kopen en een broek met zo'n laag kruis.

Hoe is zo'n probleem op te lossen denkt u?

- Welk gevoel roept het gedrag van dit meisje bij u op?
- Hoe zou u dit meisje helpen?
- Vindt u de juf een bitch?
- Bent u van mening dat de moeder van dit meisje een goed advies geeft aan haar dochter dat ze direct naar huis mag komen als het eng is op school?
- Heeft zo'n moederadvies effect op het gezag van de leerkracht, wat denkt u?
- Hou zou het komen dat dit meisje zich helemaal geen zorgen maakt over de positie van het meisje dat niet lekker ruikt enzo?
- Waarom is zij zo bang voor een gesprek met Thomas waar de juf bij is.
- Waarom gedraagt dit meisje zich zo verongelikt?
- Zijn er andere vragen die er bij u boven komen?

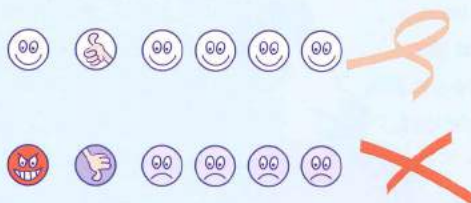
Hoe is dit nu op te lossen?

1. Wat de Kanjertraining betreft heeft het weinig zin om bovenstaande uit te pluizen. Het zijn typisch vragen die horen bij een ruzie waar u met een goed gesprek er nauwelijks uit zult komen, want er zijn te veel elementen die op verschillende manieren zijn uit te leggen of worden ervaren. Een ruziemaker zal een verkeerde interpretatie aangrijpen om de boel op de een of andere manier verder op de spits te drijven.
2. Gevoelens van angst, onmacht en irritatie kunnen bij de leerkracht, de ouders of de kinderen overheersen. Deze gevoelens zullen de gekozen oplossingen bepalen. Deze gevoelens zijn echter slechte raadgevers. De oplossing zal in de toekomst niet houdbaar zijn. Het is daarom van belang dat in ieder geval de leerkracht deze gevoelens bij zichzelf weet te beheersen. De leerkracht laat zich niet op de kast jagen.
3. Het sociogram dat op de website van de Kanjertraining staat (www.kanjertraining.nl) laten invullen door de hele klas.

Op die manier krijgt de leerkracht een overzicht van de vriendschapsverhoudingen in de klas. De leerkracht ziet dan waar dit meisje haar sociale steun kan vinden in de klas. Zowel bij de jongens als bij de meisjes. (In het volgende hoofdstuk wordt het gebruik van het sociogram besproken).

4. De Kanjertraining kiest ervoor om primair de sociale relaties tussen de meiden te herstellen, om daarna te kijken wat er verder aan de hand is tussen de jongens of het meisje. Met Thomas is een gesprek geweest. Bij het meisje en bij Thomas moet een vinger aan de pols worden gehouden of het een en ander is opgelost. Dat blijkt op dit moment nog niet het geval te zijn. Zoals gezegd richten we ons echter primair op de relaties met de meisjes. Het meisje daarom laten omarmen door alle meiden uit de klas.

5. De meiden die haar niet willen omarmen, worden met het meisje uit de klas gehaald. Buiten de klas bespreken wat er aan de hand is en wat er nodig is om frustraties op te lossen. Gesprek beëindigen met omarming. De omarming herhalen in de volledige groep.
6. De leerkracht bespreekt met de kinderen het Kanjeruitgangspunt dat veel mag, maar dat je rekening moet houden met je klasgenoten: Ik blij, klasgenoten blij, en wie er verder van hoort ook. Wat we niet doen is dat je maar doet waar je zin in hebt ten koste van andere kinderen of wie er verder mee te maken heeft.

7. De betreffende ouders berichten over de aard van het probleem en het feit dat het is opgelost.
8. Rekening moet worden gehouden met het feit dat moeders op de achtergrond de oplossing niet accepteren en eisen dat er een andere oplossing wordt gekozen en/of dat de manier waarop tot een oplossing is gekomen, niet bevalt. De kans is groot dat de moeders de opgeloste problemen nieuw leven inblazen. Het hele circus begint opnieuw. Daarom moeten de ouders worden herinnerd aan de Kanjerregels als kernpunten van fatsoenlijk gedrag van ouders:
 - a. U spreekt met respect over andermans kind en andermans opvoeding.
 - b. U zoekt een oplossing die goed is voor uw kind; maar ook goed is voor het kind van een ander; de leerkracht, de school, de buurt. Kortom: u gedraagt zich oplossingsgericht en niet wraak-, haat- en zeurgericht.

N.B. We komen bovengenoemde situaties regelmatig tegen van bange kinderen die bescherming eisen als ze zelf in de verdrukking komen. Voor deze kinderen hanteert de Kanjertraining de vuistregel: Als jij zo bang bent, doe dan ook bang. Maar dat doe je niet. Integendeel! Waarom doe jij actief mee met zo'n naar spelletje? Waarom loop je hierbij niet weg? Laat dit soort spelletjes over aan vervelende kinderen!

De ouders hebben hun dochter van school gehaald toen bleek dat zowel de ouderraad alsook de M.R. en het bestuur achter het schoolbeleid stond namelijk: we zoeken een oplossing die goed is voor iedereen. Niemand is heilig en iedereen maakt wel eens een fout. Hieraan wilden de ouders niet meewerken.

In de straatcultuur heerst de opvatting: "Wij zijn vrienden. Wie niet vriend is, is vijand." Leerkrachten zijn niet blij met ons gedrag. Verschillende leerlingen zijn bang voor ons. Veel mensen maken zich zorgen over ons gedrag, maar het boeit ons niet. Wij helpen elkaar en vertrouwen elkaar. Wij zijn immers vrienden. Vijanden moeten worden vernederd. "Als we iets niet hebben, dan nemen we dat! Daar hebben we recht op! Wij zijn vrij om te doen wat we willen! Leren en werken is voor sukkels en nerds!"

Bovenstaande opvatting is een belangrijke basisgedachte, waarin de straatcultuur floreert. Je ziet dat bij de Londense rellen (2011) waarbij een hele winkelstraat wordt leeggeroofd behalve de boekwinkel.

De Kanjertraining adviseert daarom scholen nadrukkelijk zich bewust te worden van de invloed die de straatcultuur heeft op het leerproces en de veiligheid in school.

Wat nu weer, of het: "kom-niet-aan-mijn-kind-syndroom"

De Kanjertraining heeft een concept ontwikkeld dat wereldwijd uniek is. Een onderdeel ervan is de aanwezigheid en deelname van ouders in de klas/groep tijdens een Kanjertraining.

Op de website www.kanjertraining.nl kunt u lezen dat het Instituut voor Kanjertrainingen ervaren specialisten in dienst heeft die jarenlang zelf voor de klas hebben gestaan en zijn afgestudeerd als psycholoog of orthopedagoog. In zo'n groepstraining worden gedragsproblemen zoals die zich voordoen in de klas op een heldere wijze besproken met de kinderen in aanwezigheid van hun ouders. Rekening moet worden gehouden met het "kom-niet-aan-mijn-kind-syndroom" van een aantal ouders. Nu doet zich de volgende situatie voor. Er is sprake van meidenvenijn in de klas. De psycholoog/Kanjertrainer maakt de inschatting op basis van verhalen van ouders, leerkracht, het sociogram en de gedragingen van de meiden, dat een meisje wordt genegeerd. Het meisje wordt gevraagd in het midden van de klas te gaan staan en zich te laten omhelzen door de meiden uit de groep. Dat blijkt goed te gaan, afgezien van één meisje dat niet wil omarmen. De Kanjerpsycholoog hanteert het uitgangspunt dat de kans groot is dat er "iets" aan de hand is als meisjes elkaar niet willen omarmen. Meisjes die elkaar niet willen omhelzen gaan daarom uit de groep en bespreken onder begeleiding van de eigen leerkracht, I.B.'er, directeur of de psycholoog of er iets aan de hand is.

Is er niets aan de hand, dan wordt gevraagd of de meiden op de een of andere manier duidelijk kunnen maken dat dit echt zo is. Ze kunnen dat doen door elkaar te omarmen; voor elkaar een gedicht te schrijven, of anderszins. Bijna altijd kiezen meisjes ervoor om elkaar te omhelzen. Blijkt er wel een probleem te zijn dan wordt net zolang gesproken met de meiden "totdat het over is" en ze elkaar kunnen omhelzen, of anderszins duidelijk kunnen maken dat "het echt voorbij is."

Tegen deze twee meiden wordt gezegd:

"Ga met je meester even de klas uit en bespreek met hem of er iets bijzonders is tussen jullie. Je mag weer terug in de klas als je elkaar omhelst, of anderszins weet duidelijk te maken dat er niets aan de hand is tussen jullie!"

Op dat moment stuift de moeder van een van de meisjes op en roept dwars door de klas heen: "Ik wil niet dat mijn kind gaat praten met dit meisje en ik verbied haar dit meisje te omhelzen!"...

Doodse stilte... De spanning is om te snijden. Kinderen kijken verbaasd op. Ouders zitten verstijfd van schrik. Wat is dit?... Stilte....en dan... Reageert de moeder van het andere meisje woest: "Heeft u het soms over mijn dochter? Wat is er mis met mijn dochter? Waarom mag jouw dochter niet met die van mij praten? Waarom mag mijn dochter niet worden omhelsd?" Wat nu? We zitten midden in de meidenvenijn. Het blijkt maar al te vaak dat u uitkomt bij ruziënde moeders, als er sprake is van meidenvenijn.

Oplossing

Deze moeders zijn ter plekke uit de klas verwijderd. Ze hebben met de directeur en de Kanjertrainer hun reacties besproken en het negatieve effect ervan op de klas. Beide moeders reageerden schuld bewust en omhelsden elkaar. Dat hebben ze vervolgens in de klas herhaald met alle kinderen en ouders erbij. Daarna hebben hun kinderen met elkaar gesproken en elkaar in het openbaar omhelsd. De angel was uit de meidenvenijn getrokken. Maar er is veel expertise voor nodig om zoiets tot een goed einde te brengen.

De grote meisjes

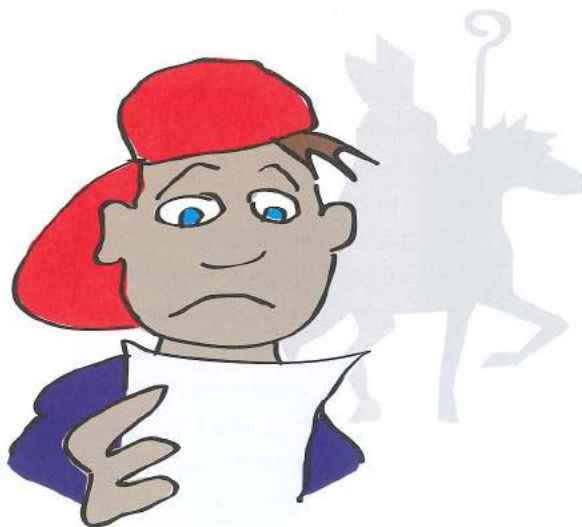
Chantal en Kim (vriendinnen) worden gepest door Boy. Meerdere meisjes zijn bang voor hem. De ouders van Chantal en Kim klagen hierover in hun gesprekken met de juf en de directeur. "Er moet iets veranderen anders halen we onze kinderen van school".

De school neemt de zaak serieus, maar krijgt geen vat op Boy. De moeder van Chantal spreekt daarom Boy stevig aan op het schoolplein en in het dorp. Boy pikt dit niet en zegt: "Fuck you!"

De moeder van Boy is van mening dat haar zoon vervelend doet. Daar is ze niet blij mee. Maar ze is ook van mening dat de moeder van Chantal niet moet zeuren. "Als ze iets te zeggen heeft, dan moet ze bij mij komen!" Kim is ondertussen door haar ouders van school gehaald. Ze sliep slecht en durfde niet meer naar school. Ze kon zich bovendien niet meer concentreren op haar leerwerk. De meeste ouders uit deze klas zijn van mening dat het een oneerlijke situatie is. Boy is de dader en die mag blijven op school, en het slachtoffer moet gaan. "Zo gaat dat nou altijd!" Hulp wordt ingeroepen bij de Kanjertraining. Op de ouderavond wordt duidelijk gemaakt dat er een oplossing komt die goed is voor iedereen. We spreken met respect over elkaars kinderen en de opvoeding van elkaar. We overleggen bij problemen met de school en niet met elkaar.

De sfeer verbetert enorm in de klas. Het pesten is direct na de Kanjerinterventie gestopt. De meiden in de klas zijn niet meer bang. Dan komt het Sinterklaasfeest. Chantal trekt toevallig een lootje voor Boy en moet een surprise maken. Boy krijgt een mooie surprise, hij is blij. Dan moet hij het bijbehorend gedicht voorlezen. Chantal heeft het gedicht niet zelf geschreven, dat heeft haar moeder gedaan. In het gedicht wordt Boy verantwoordelijk gesteld voor de vervelende sfeer in de klas. Door hem is Kim naar een andere school gegaan. Hij is een rot jongen. Boy trapt woest de surprise in elkaar en loopt huilend weg. De rapen zijn nu gaar. Het probleem is groter dan ooit. De moeder van Chantal heeft haar gram gehaald. De ouders van Boy zijn woest. Chantal wordt de dupe van het gedicht. Zij krijgt nu van bijna de hele klas de wind van voren: "Dit is niet eerlijk!"

Conclusie van bovenstaande zes voorbeelden: is er sprake van meidenvenijn of sociale onrust, dan komt u snel bij een van de moeders uit. Veel moeders blijken op de achtergrond venijnig strijd te voeren en willen hoe dan ook hun gelijk halen.

"Ons kind hoort nergens bij!"

Een ouderpaar maakt zich zorgen over hun kind. "Er zijn populaire kinderen die eigen groepjes vormen in de klas. Ons kind wordt buitengesloten."

Uit het gesprek met de Kanjertrainer blijkt dat deze populaire kinderen vervelend gedrag

vertonen zoals intimideren, roddelen, stelen bij de supermarkt, liegen, enz. Hun kind wil daaraan niet meedoen en wordt om die reden buitengesloten.

Reactie van de Kanjertrainer: "Mens, loop naar zolder, haal een rood-wit-blauwe vlag tevoorschijn met een oranje wimpel, en schrijf op die wimpel: HOERA ONS KIND HOORT ER NIET BIJ!"

Vervolgens worden tips aan de ouders gegeven hoe zij hun kind kunnen ondersteunen op deze eenzame weg. Kern van de tip is: het is fijn als je ergens bij hoort. Maar het nog fijner dat je bij jezelf hoort. Verkoop je ziel niet "om erbij te horen". Anders gezegd: soms moet de mens, ook de kleine mens, de weg van eenzaamheid bewandelen. Het is dan fijn dat het kind hierin wordt begrepen, ondersteund en beschermd door ouders en leerkrachten.

"Ons kind is heel sociaal"

Een moeder komt met haar 14-jarige zoon op de Kanjertraining. Ze is daar naar toe gestuurd door bureau Halt. Voor deze jongen is de Kanjertraining een echte straf. Hij zit tussen kinderen die zich fatsoenlijk willen gedragen en niet tussen zijn maatjes. Zijn maatjes willen een criminele carrière doormaken.

In zijn opvattingen is iemand die zich fatsoenlijk gedraagt niets. School is helemaal niets. Daar moet je leren. Leren is voor sukkels en nerds. "Als ik later moeilijke dingen wil oplossen dan huur ik toch een nerd in! Dat ga ik toch niet zelf doen.

Op school kun je bovendien niet dealen en wheelen!" Zijn moeder is dominant aanwezig. Zijn vader is "ergens of nergens".

Moeder: "Hij is heel sociaal. Elke dag bellen meisjes hem op. Ze willen graag met hem omgaan. En omdat hij heel sociaal is, mogen zijn vrienden ook met die meisjes."

"Huh? Wat bedoelt u precies?" is de reactie van de Kanjertrainer. Het blijkt dat de brutaliteit van deze jongen erotiserend

werkt op meisjes. En dat ze alles voor hem willen doen.

Zijn moeder vindt dat prachtig. Haar zoon heeft geen problemen. De Kanjertrainer geeft haar het advies naar zolder te gaan en daar een inktzwarte vlag tevoorschijn te halen en daarop met droevige letters te schrijven: MIJN KIND HOORT ERBIJ.

Uit bovenstaande voorbeelden wordt duidelijk dat een kind dat er niet bij hoort, mogelijk sociaal sterk is en zich durft te laten leiden door fatsoen. Het heeft de moed om afstand te nemen van schreeuwers en meelopers. Eveneens wordt duidelijk dat kinderen die sociaal lijken te zijn, zich behoorlijk kunnen misdragen. In het algemeen gaat de Kanjertraining ervan uit dat mensen goed willen doen, maar dat het soms verkeerd kan uitpakken. Door op een nette manier aan te geven dat u er last van hebt, zijn de meeste problemen uit de wereld te helpen. En wil iemand u expres benadelen of lastig vallen? Dan haalt u uw schouders op en denkt: jammer dan. Zoek het uit! U houdt het netjes. U bewaart uw fatsoen.

E-mailwisseling met een moeder naar aanleiding van een interventie door de Kanjertraining op een school

Er is nu ruim een maand verstreken nadat u bij mijn zoon op school bent geweest om samen met de ouders een training in de klas te geven. Omdat deze dag en de uitkomst mij niet los laat heb ik besloten om u deze mail te sturen. Ik was één van de moeders die de school dringend verzocht heeft om iets aan de klas waarin mijn zoon zit te doen. De directeur heeft na lang aandringen deze dag georganiseerd. Tijdens de info avond kreeg ik er alle vertrouwen in en ik keek echt uit daar de trainingsdag. Zoals u al had gevraagd heb ik mijn zoon niet teveel over deze dag verteld alleen dat hij zichzelf en eerlijk moest zijn. Dat heeft hij gedaan en terecht merkte u op dat hij een benzinegever is. Dat was ook voor mij niet nieuw en ik geloof echt dat hij dat wel heeft opgepikt. Waarom is hij een benzinegever. Er is een kleine vaste kern in deze klas die bepaalt of je erbij hoort of niet. De ene keer wel, de andere keer

niet. En mijn zoon wil er dolgraag bijhoren. Zijn onzekerheid heeft hij deze dag niet laten zien, dat hij soms enorm met zichzelf in de knoop zit ook niet. Wat hij wel heeft gezien is dat twee kinderen uit de harde kern op deze dag veranderden in voorbeeldige kinderen die overal een gewenst antwoord op gaven. In de pauze gaf één van deze twee mijn zoon nog een enorme veeg uit de pan om vervolgens de klas weer in te lopen en zich buitengewoon goed te gedragen. U heeft ook deze twee kinderen uitzonderlijk geprezen omdat ze het zo goed deden. Ondanks uw ervaring heeft u daar dus niet doorheen geprikt. En dat is wat mijn zoon nu van deze dag heeft geleerd. Dat je nooit jezelf moet zijn als je wilt dat mensen je aardig vinden. Hij was zelfs boos op mij omdat ik dat zo van hem gevraagd had. Hij voelde zich als enige terecht gewezen omdat alleen bij hem dat benzine geven zo aan de orde kwam. Hij heeft zich op die dag niet veilig genoeg gevoeld om zijn angst aan te kaarten. Omdat u er blanco in wilde gaan is wat mij betreft het grote probleem wat in deze klas speelt niet aan de orde gekomen. En dan mag u wel zeggen dat iedereen belangrijk is. Mijn zoon is niet gelukkig in deze klas en moet daar nog een heel jaar door. Een jaar waarvan ik hoop dat het razendsnel om zal gaan. Hij durft niet zelfstandig naar het dorpszwembad want je weet maar nooit of ze je moeten hebben. Hoe kan een kind daar nu niet ongelukkig van worden. Met de ouders van de betreffende kinderen gaan praten helpt ook niet meer want die hebben op die dag gehoord en gezien hoe fantastisch hun kind is. De mijne ook en in ieder geval fantastisch met open vizier. Jammer dat u dat niet gezien heeft. Het spijt me dat ik u deze uitgebreide mail stuur maar ik hoop dat ik nu mijn verbazing en teleurstelling over deze dag een plekje kan geven. Ik realiseer me dat dit ook behoorlijk bitter klinkt maar ik zie het verdriet en onzekerheid van mijn zoon dagelijks terwijl ik zo graag gezien had dat het minder zou worden.

Met vriendelijke groet,

Caroline de Maat

Goedendag mevrouw De Maat,

Ik heb uw e-mail gelezen. Is het een idee dat u met uw zoon apart bij ons langs komt? In een klassituatie kan ik alleen reageren op hetgeen ik zie, en niet op "wat een ouder of "men" vindt dat ik moet zien." Kinderen die zich ineens goed gedragen, laten daarmee zien dat zij het wel degelijk kunnen. Dat ziet de betreffende leerkracht ook. Dat betekent dat zo'n kind zich later niet (en zijn of haar ouders ook niet) kan verschuilen achter onvermogen. Ik kom slechts een dag. In zo'n dag maak ik duidelijk waar de school met betrekking tot gedrag op let.

Kernpunten voor de ouders:

1. Spreek altijd met respect over andermans kinderen en andermans opvoeding;
2. Zoek een oplossing waar iedereen baat bij heeft.

Kernpunten voor de kinderen:

1. Niet iedereen is jouw vriend, en dat hoort zo.
2. Doet iemand raar, dan zeg je er wat van. Je stapt naar een maatje en als het gezeur verder doorgaat, dan zoek je steun bij de leerkracht als die niet reeds heeft ingegrepen.
Het is een behoorlijk sluitende aanpak binnen de schoolse setting. Buiten schooltijd is het een zaak van het kind zelf en de ouders (of openbaar gezag).
3. Doe de dingen waar je blij van wordt, en let erop of de ander (klasgenoot, leerkracht, enz.) ook blij worden van jouw reacties en opvattingen.

Tenslotte voor ouders en kind: het is niet van belang "of je erbij hoort", het is van belang of jij bij jezelf hoort. Uw kind wil erbij horen. Waarbij precies? Toch niet bij die kinderen die zich de ene keer netjes en de andere keer niet netjes gedragen?
Hebt u uw zorgen besproken met de leerkracht, en hoe reageert zij erop?

Vr.gr.

Gerard Weide.

Motortjes en benzinepompjes

Motortjes en benzinepompjes zijn een metafoor voor een druktemaker of pester en de mensen eromheen die dit gedrag versterken. Veel mensen gedragen zich druk, of als een vervelende grapjurk/pestkop en kunnen er niet mee stoppen. We noemen ze "de motortjes". Elke motor gaat langer door als hij benzine krijgt. Hij krijgt benzine als anderen om hem heen reageren op hem en hem aandacht geven door bijvoorbeeld te lachen. De mensen om de motor heen noemen we daarom benzinepompjes. De rode petten werken vaak als benzinepompjes als ze bij pesterijen in de lach schieten. Deze rode petten (de aapjes) moeten hierop direct worden aangesproken door een volwassene: "Als jij zo in de lach schiet, wie help jij dan precies? Help jij de pestkop of degene die de dupe is?" De aapjes zijn snel te corrigeren op die manier, omdat ze niet echt willen deelnemen aan pesterijen. In de dagelijkse praktijk blijken "de aapjes" voor elkaar de motor en de benzinepomp te zijn. Ze kunnen daarom moeilijk stoppen als ze in elkaars buurt zijn en doen hierdoor echt idiote dingen. Tegenwoordig worden steeds meer "aapverhalen" bekend. Onderstaand voorbeeld kent u wellicht.

Een middelbare school

Een jongen zegt: "Als jullie mij honderd euro geven, dan eet ik die hondendrol op."

"Dat doe je niet!"

"Ja hoor, als jullie mij honderd euro geven, dan doe ik het wel."

De "vrienden" zamelen honderd euro in, en de jongen eet de drol op. Het voorval wordt gefilmd met een mobieltje. Het filmpje wordt op internet gezet. De school komt erachter.

De "vrienden" moeten een opstel schrijven over hun gedrag, wat zij er zelf van vinden. Ook gaat er een brief naar de ouders.

De "vrienden" vinden hun gedrag normaal. Ze vinden de jongen die de drol at, een idioot. Daar zijn zij niet verantwoordelijk voor.

De school overweegt de jongens te schorsen die hun gedrag als normaal zien. De school heeft de poepeter naar een gedragsdeskundige gestuurd. Met de opmerking dat hij op een ziekelijke manier aandacht vraagt.

Het wemelt van de pubers die de meest vreemde capriolen uithalen, met een hoog "aangepalste". In dit voorbeeld ziet u hoe de "aapjes" motor en benzinepomp zijn voor elkaar.

Deze jongens denken echt leuk te zijn. In werkelijkheid zijn ze allemaal idioot bezig en is die poepeter niet uitzonderlijk in dit

gezelschap. Zulk gedrag is alleen op te lossen als deze leerlingen worden aangesproken op hun werkelijk verlangen.

Hoe wil jij dat er over je wordt gekletst?

Hoe wil jij worden gezien? Hebben jullie in de gaten hoe er werkelijk over je wordt gedacht?

Je wilt leuk zijn, maar je doet idioot. Als je werkelijk leuk wilt zijn, stop dan met leuk doen. Stop dan met benzine geven aan de motor. Waarom sta je erbij, waarom lach je erom?

Wat moeilijk is te begrijpen voor kinderen die worden gepest, is het feit dat de angst van het gepeste kind benzine is voor het vervelend lopende motortje. Met name in de straatcultuur is het "kicken, vet cool en lachuh" als je iemand de stuipen op het lijf kunt jagen. De ultieme kick in de straatcultuur wordt verkregen als je zonder gewetenswroeging, 'just for fun', iemand weet te vermoorden. De terrorist ervaart een enorm geluksgevoel in het besef dat hij/zij heerser is over leven en dood van de mensen om hem/haar heen.

Met de oefening motor en benzinepomp wordt kinderen geleerd geen voeding te geven aan uitdagers die genieten van jouw angst en irritatie. Het is het oefenen van een enorme zelfbeheersing ten opzichte van mensen die op jouw ziel zitten.

Hoe is deze metafoor aan kinderen uit te leggen?

Voorbeeld uit een klas

We gaan jou helpen, en doen dat door niet op je te letten. Jij doet heel druk en grappig. Je gaat schreeuwen, stampen, tollen, draaien, vallen, kruipen, grappig doen, enz. Wat je maar wilt. Twee dingen mag je niet. Je komt niet aan een ander en aan spullen. Voor de rest mag je net zo gek doen als je wilt. Wij zijn de benzinepompen. Jij bent het motortje. Jij probeert bij ons te tanken. Je hoopt dat wij reageren, dat wij gaan giechelen, ook gek doen enz. Maar dat doen wij niet.

Als je het niet meer leuk vindt, dan mag je stoppen. Als je stopt vertel je hoe jij je voelde toen niemand op je lette. Deze oefening werkt uitstekend en is een kernoefening in de Kanjertraining. Het is de basis van conflict-beheersing. Deze oefening blijkt goed te werken bij het voorkomen en niet verder doen oplopen van conflicten.

Toelichting

Noblesse oblige (adeldom verplicht!). Mensen met macht lappen regels aan hun laars en vertonen grensoverschrijdend gedrag. Macht valt samen met het idee meer rechten te hebben dan een ander. Berlusconi (Italië 2011) is daar een mooi voorbeeld van. U zult ongetwijfeld meer hooggeplaatste horken kennen. Nu stuiten we op de volgende twee vragen:

1. Verwerft u macht als u zichzelf asociaal gedraagt?

2. Komen fatsoenlijke mensen door hun gedrag in een underdogpositie?

Feit is dat mensen die initiatief nemen en lef tonen als sterk worden ervaren en leiderschap wordt toegedicht. Maar... de macht die wordt opgeëist door grensoverschrijdend gedrag te laten zien, moet wel worden erkend door de Ander. Dat wil zeggen: als we grensoverschrijders laten kletsen, dan is het met hun macht

snel gedaan. We noemen dat in de Kanjer-training: "Geef geen benzine!"

Terzijde, maar niet onbelangrijk: mensen die werkelijk veel macht en een goede positie hebben, vertonen geen grensoverschrijdend gedrag. Het zijn eerder de gefrustreerden die dit gedrag vertonen met het doel te imponeren. Maar dit imponeren heeft geen zin als niemand daar interesse voor heeft. Dit feit is een belangrijk wapen in de handen van de bange mens.

- Reageer niet steeds op nariigheid.
- Laat u niet op de kast jagen.
- Laat u niet uitdagen tot.
- Dicht brutalen geen grote macht toe.
- Bedenk: brutalen hebben de halve wereld... En de andere helft?... Die is voor de niet-brutalen.

Opmerkelijke bevinding t.a.v. de oefening motor en benzinepomp zoals uitgevoerd door het Instituut voor Kanjertrainingen te Almere

Tijdens en na de oefening motor en benzinepomp blijkt een fors aantal kinderen met de diagnose ADHD zich goed te kunnen concentreren. Dit gegeven dringt bij de Kanjertrainers de gedachte op of de diagnose ADHD wel klopt, en of het niet verstandiger is een verdeling te maken in:

1. levenslustige kinderen met weinig zitvlees,
2. kinderen met imponeergedrag (zie eens hoe brutaal ik durf te zijn),
3. ADHD.

We voorspellen dat veel gedrag dat wordt gediagnosticeerd als ADHD feitelijk een uiting is van de mentaliteit van de straatcultuur. Niet een pilletje is dan de oplossing, maar de indamming van die mentaliteit.

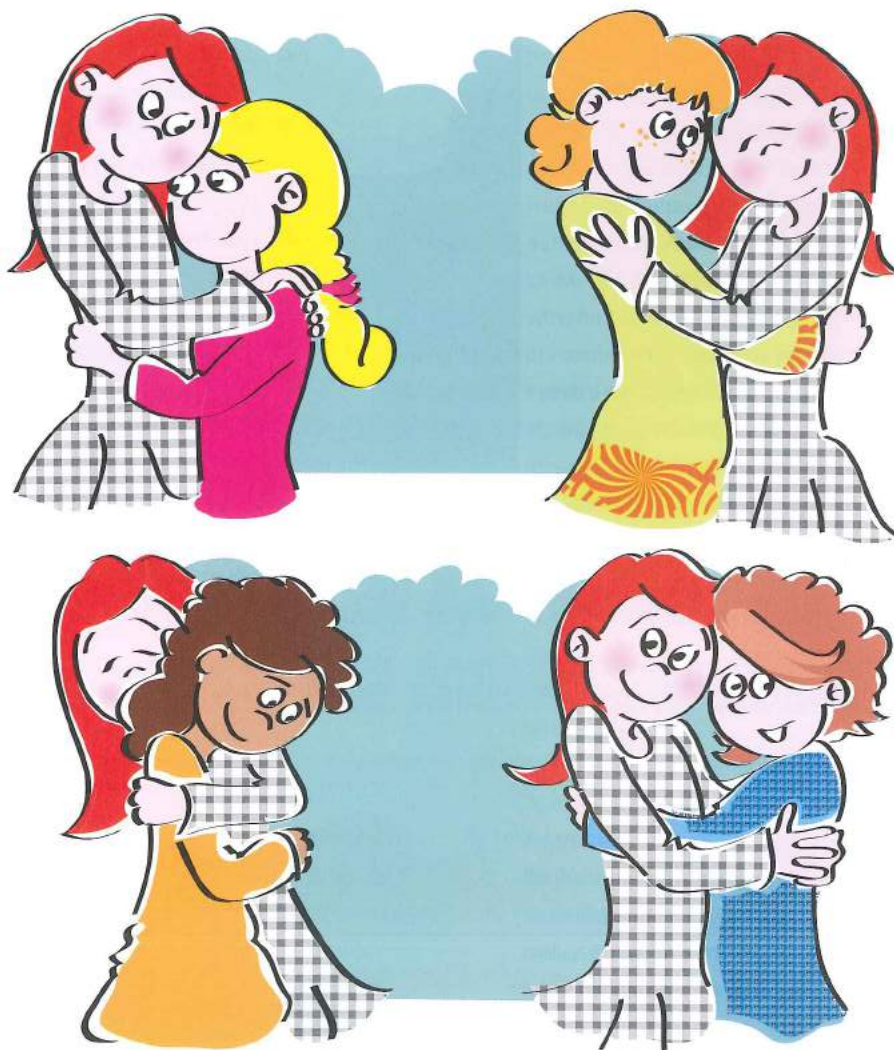
Veenbrand: Oplossingen zoals de Kanjertraining die heeft

(Pagina 28 en 29)

De leerkracht bespreekt met het meisje onder vier ogen dat ze lekker moet ruiken, omdat leerlingen om die reden afstand van haar nemen. De leerkracht zorgt ervoor dat er een deospray op school is, waar het meisje desnoods gebruik van kan maken. Ze legt het meisje ook uit wat het kan doen aan zelfverzorging. Vervolgens bekijkt de leerkracht de uitslag van het sociogram dat op internet staat (www.kanjertraining.nl). Heeft het meisje voldoende sociale steun in de groep, dan kiest de leerkracht ervoor het meisje te laten omarmen door de meisjes in haar klas die haar best wel mogen. De leerkracht doet dat

door te zeggen: "Wie wil....(naam van het meisje) een goed gevoel geven. Je doet dat door haar een grote knuffel te geven." Het meisje voelt zich dan daadwerkelijk (lijfelijk) gesteund.

Blijkt uit het sociogram weinig sociale steun voor het ruikende meisje, dan moet worden gekozen voor een andere aanpak. Het is aan te bevelen dit voor te bespreken met de ouders van het meisje en het meisje zelf. De moeilijkheid hierin is dat de moeder van dit meisje zichzelf ziet als slachtoffer (zie pagina 28). De aanpak moet nu zorgvuldig gebeuren. Op deze plek

Het meisje dat buiten de groep valt, gaat na deze knuffelronde met een goed gevoel naar huis.

voert het te ver om alle "ins en outs" van deze aanpak te beschrijven. We verwijzen daarvoor naar de kanjerlessen zoals die worden gegeven in de bovenbouw van het basisonderwijs en onderbouw van het voortgezet onderwijs. Het valt dan onder de thema's kritiek geven en

ontvangen; hoe ervaren wij elkaar in de klas; tips voor de toekomst. Bedacht moet worden dat ouders die slachtofferschap claimen zeer fel zullen reageren als het gedrag van hun kind ter sprake wordt gebracht.

Zij moet een les leren! zij moet haar plek weten! Oplossing zoals de Kanjertraining die heeft

(Pagina 30 en 31)

Bij een kortdurende uitslaande brand is er sprake van heftige emoties tussen de meiden.

De oorzaak van het conflict is duidelijk (het meisje heeft gefantaseerd dat haar oom is overleden). Alle meiden uit de groep zullen niet vergevingsgezind zijn. Ze voelen zich immers in hun hemd gezet in hun verlangen het meisje te troosten met haar verdriet. Het meisje dat nu buiten de groep valt, doet er het beste aan zich stil te houden en niet te reageren op de boosheid van haar klasgenoten.

De leerkracht moet beseffen dat het fantaserende meisje zich waarschijnlijk behoorlijk eenzaam voelt. De leerkracht bespreekt in overleg met haar ouders een plan van aanpak.

De leerkracht bespreekt met de klas of, en hoe de onderlinge relatie kan worden

hersteld. De leerkracht sluit dit gesprek af en plaatst het meisje in het midden.

Aan klasgenoten wordt gevraagd haar een knuffel te geven. Met de leerlingen die dat niet willen, wordt apart besproken wat nodig is om de sfeer in de klas te herstellen.

Dit gebeurt buiten de klas. In grote lijnen wordt de werkwijze gevolgd zoals op pagina's 44 tot en met 46 is besproken. Het kan zijn dat een enkele leerling een paar dagen de tijd nodig heeft om 'over de brug te kunnen komen'. Die tijd wordt gegund als dat nodig is. Blijft een leerling haatpraat prediken tegen het meisje dat een overlijden heeft gefantaseerd, dan worden de ouders van deze leerling betrokken bij de oplossing. Bedacht moet worden dat in zo'n situatie de school glashelder de fatsoensregels moet bewaken en mogelijk tot schorsing of een time-out moet overgaan.

Meidenvenijn tussen moeders: Oplossing zoals de Kanjertraining die heeft

(zie pagina 32 t/m 36)

Dit is een hardnekkig probleem. Er is sprake van beschuldigingen over en weer tussen moeders, waar de school veel last van heeft. De school is een schaakbord geworden waar haatdragende moeders hun kinderen als schaakstukken inzetten teneinde de ander schaakmat te zetten. Voor het oog gaat het om het welzijn van hun kinderen. In werkelijkheid spelen er wraak- en haat-gevoelens die in de sociale context van de

school worden uitgewerkt. Consequent moet de school deze ouders erop wijzen dat ze, zodra ze op het terrein van de school komen met respect spreken over elkaar, de opvoeding en de kinderen van elkaar. Naar gezeur en wraak en haat wordt niet geluisterd. Dezelfde strategie wordt gevolgd als emoties en wraakgevoelens overheersen. De school neemt duidelijk stelling en bewaakt het fatsoen.

Sociogram

(zie www.kanjertraining.nl)

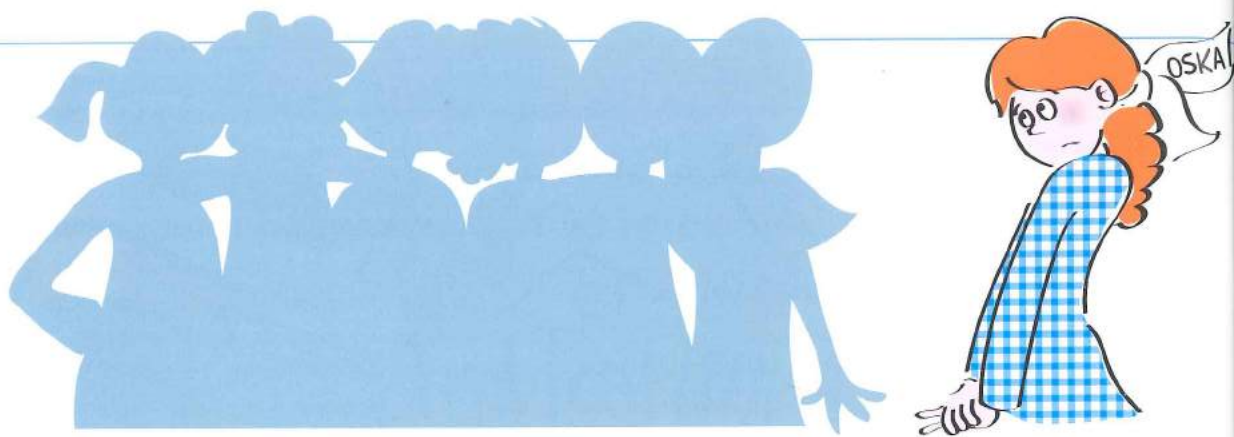
In hoofdstuk 2 is aangegeven dat er een hiërarchie is in vriendschappen en sociale verhoudingen.

In de straatcultuur wordt gebruik gemaakt van deze hiërarchie om macht uit te oefenen en coalities te vormen, met het doel de ander te vernederen. De Kanjertraining heeft verschillende strategieën ontwikkeld om deze negatieve groepsdynamiek zichtbaar te maken en vervolgens om te buigen naar een positieve groepsdynamiek. De eenvoudigste manier om inzicht te krijgen in de sociale verhoudingen hebben wij voor u op onze website gezet.

Kinderen vanaf 8 jaar en ouder kunnen daar een sociogram invullen. (Zie voor uitleg: www.kanjertraining.nl/sociogram.)

Als groepsleden elkaar beoordelen met een cijfer dat betrekking heeft op vriendschap en samenwerken, dan wordt direct duidelijk welke kinderen populair zijn en welke kinderen buiten de groep vallen. Hieronder treft u een voorbeeld aan. Het is een weergave van de gemiddelde beoordelingen die zijn gegeven door groepsgenoten. Alleen de meisjes zijn in dit voorbeeld weergegeven.

Naam	Geslacht	Cijfer vriendschap	Cijfer samenwerken
Akel	vrouw	8	8
Arink	vrouw	7	8
Es	vrouw	7	7
Sima	vrouw	7	7
Badt	vrouw	7	7
Hakker	vrouw	6	7
Oska	vrouw	3	4

Duidelijk is te zien dat er een populair meisje is, een niet-populair meisje en een middengroep. Oska valt buiten de groep. Nu is het belangrijk om na te gaan of zij geen enkele steun heeft binnen de groep - en als die er wel is - wie het dan is. Als zij wordt gesteund door een niet-populaire groepsgenoot, dan is de kans

groot dat ze langdurig wordt buitengesloten. Het is daarom aan te bevelen na te gaan hoe de vriendschapsverhoudingen liggen van Oska. We nemen haar als uitgangspunt in onze zoektocht. Het sociogram geeft daartoe de mogelijkheid.

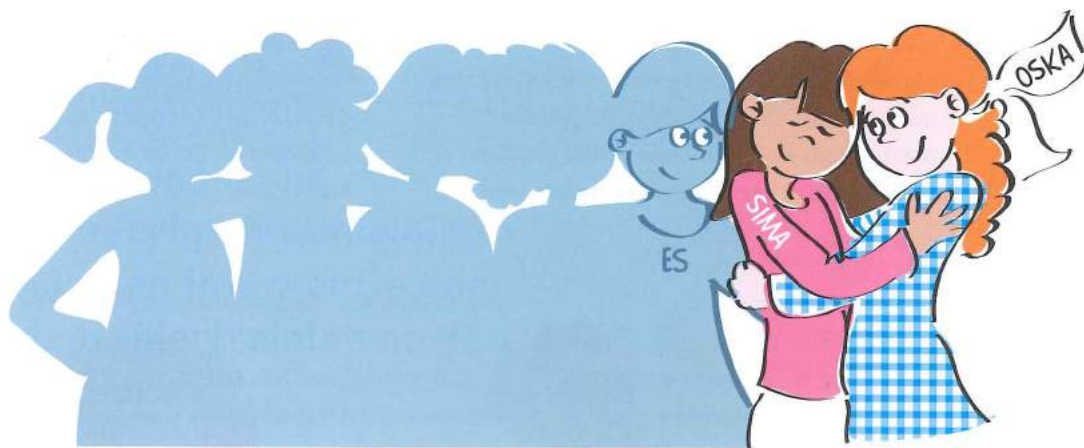
Groep	Leerling A	Leerling B	A over B	B over A	Som A+B	Vershil
Best Friend	Oska	Sima	9	8	17	1
Friend	Oska	Es	10	6	16	4
Conflict(in verlangen)	Oska	Hakker	9	5	14	4
Conflict	Oska	Arink	10	3	13	7
Conflict	Oska	Badt	10	3	13	7
Conflict	Oska	Akel	8	1	9	7

Uit bovenstaande wordt zichtbaar dat Oska met alle meiden wil omgaan. Maar dit verlangen is niet wederzijds. Sima kan behoorlijk goed met haar overweg. Es kan haar pruimen. Nu is het

van belang na te gaan wat voor meisje Sima is. Is zij een sterke persoonlijkheid, dan kan zij bescherming bieden aan Oska. Ze kan dan een goed maatje voor haar zijn.

Groep	Leerling A	Leerling B	A over B	B over A	Som A+B	Verschil
Best Friend Forever	Sima	Es	10	10	20	0
Best Friend	Sima	Akel	10	9	19	1
Best Friend	Sima	Badt	9	10	19	-1
Best Friend	Sima	Oska	8	9	17	-1
Friend	Sima	Arink	10	8	18	2
Conflict(in verlangen)	Sima	Hakker	9	5	14	4

Het blijkt nu, dat Sima een B.F.F. heeft in Es. Veel meiden willen met Sima omgaan. Es is een van de weinigen die Oska kan verdragen.

Als zij eveneens sociaal sterk is, dan wordt Oska beschermd door twee sociaal sterke meiden in de groep. Daarom hieronder het overzicht van Es.

Groep	Leerling A	Leerling B	A over B	B over A	Som A+B	Verschil
Best Friend Forever	Es	Badt	10	10	20	0
Best Friend Forever	Es	Sima	10	10	20	0
Friend	Es	Hakker	8	10	18	-2
Friend	Es	Arink	9	7	16	2
Conflict(in verlangen)	Es	Oska	6	10	16	-4
Conflict	Es	Akel	9	6	15	3

Es heeft een paar hartsvriendinnen om zich heen (B.F.F.). Het is een meidengroepje bestaande uit Es, Badt en Sima. Hakker en Oska willen ook graag bij dit meidengroepje horen. In deze combinatie wordt een spanningsveld zichtbaar. Immers uit de beoordelingen wordt duidelijk dat Sima en Es het met Oska kunnen vinden. Es heeft een stevige vriendschapsrelatie met Badt. Oska wil graag met Badt op goede voet staan (een 10), maar die moet niets van haar hebben (een 3). Dat betekent dat de kans groot is dat Oska voor frictie zorgt in het "meidenclubje" bestaande uit Sima, Es en Badt, waarin Badt niets met Oska te maken wil hebben en waarbij Sima het voor Oska opneemt. Dit hoeft niet uit te monden in meidenvenijn als ze van elkaar accepteren dat ze van mening mogen verschillen over Oska. Dit lijkt aan de hand, omdat Badt aan Sima een 10 geeft en Sima aan Badt een 9. Kennelijk respecteert

Badt het feit dat Sima het opneemt voor Oska. Het wordt wel meidenvenijn als Oska wordt gezien als een gevaar voor de groep, waarbij zij fungeert als splijtzwam. Badt en Sima zullen elkaar dan beoordelen met een vijf of lager. Bedenk dat u met bovenstaande nog geen zekerheid hebt. U krijgt patronen boven water, die u moet interpreteren en toetsen aan de werkelijkheid. Daarom is bovenstaande besproken met de leerkracht, die bevestigde dat Sima het voor Oska opneemt en haar beschermt tegen afbrekende opmerkingen van klasgenoten. Sima kan dit doen omdat ze sociaal sterk staat in de groep. Sima wil samen met Es maatje zijn voor Oska. We stuiten nu op de sociale positie van Hakker. Hoe is die? Uit onderstaande blijkt dat de meeste meiden vriendelijk gestemd zijn jegens Hakker, maar dat zij zichzelf een exclusieve vriendschap toedicht met Es. De andere meiden zet ze weg met een vijf.

Groep	Leerling A	Leerling B	A over B	B over A	Som A+B	Vershil
Friend	Hakker	Es	10	8	18	2
No Friend	Hakker	Akel	5	5	10	0
No Friend	Hakker	Arink	5	4	9	1
Conflict in verlangen	Hakker	Oska	5	9	14	-4
Conflict	Hakker	Sima	5	9	14	-4
Conflict	Hakker	Badt	5	8	13	-3

NIEMAND WIL
MET MIJ OMGAAN

De kans is groot dat een meisje zoals Hakker zichzelf buiten de groep plaatst. Binnen de groep bestaat een groot verlangen naar contact. Uiteindelijk haken meiden af: "Jammer, dan maar niet.

Ik heb je verschillende keren uitgenodigd, maar je wilt kennelijk geen contact." (Akel en Arink)

De kans is groot dat een meisje zoals Hakker wanhopig zal reageren als Es duidelijk maakt dat zij niet meer is dan een Friend. De ouders van Hakker zullen dan naar school rennen en vertellen: "Ons kind hoort er niet bij." Welke tip heeft u voor een meisje zoals Hakker?

Oplossing en opvattingen van de Kanjertrainers: 1/3 vindt jou aardig, 1/3 is het een worst wie jij bent, en 1/3 wil niets met je te maken hebben. Zo hoort het. Wil niemand met jou omgaan? Meid, hoe heb je dat voor elkaar gekregen!... Bijna altijd blijkt dat exclusiviteit in vriendschap wordt opgeëist.

Dat onbeantwoorde verlangen roept heftige emoties op: "Niemand wil met mij omgaan!" De werkelijkheid is dat de persoon in kwestie

zelf afstand houdt en de Ander typeert als een tut, een nerd, of een saai persoon waarmee niet kan worden omgegaan. Het meisje dat zulke dingen roept is bijna altijd de saaiheid zelve. Ook in dit geval blijkt Hakker een afhankelijk, bleu, stil meisje te zijn.

De oplossing is deze:

1. Ervaart Hakker een probleem met haar sociale positie? Nee?... Dan rustig laten sudderen.
2. Ervaart Hakker wel een probleem met haar sociale positie? Maak haar dan attent op de positieve relaties die er liggen in de klas.

Door op deze manier het sociogram te bevragen, krijgt u een goed inzicht in de relaties die er liggen, zoals door de kinderen zelf aangegeven.

Het een en ander moet nooit voor waarheid worden aangenomen, omdat, als er sprake is van meidenvenijn, er veel "spelletjes" worden gespeeld.

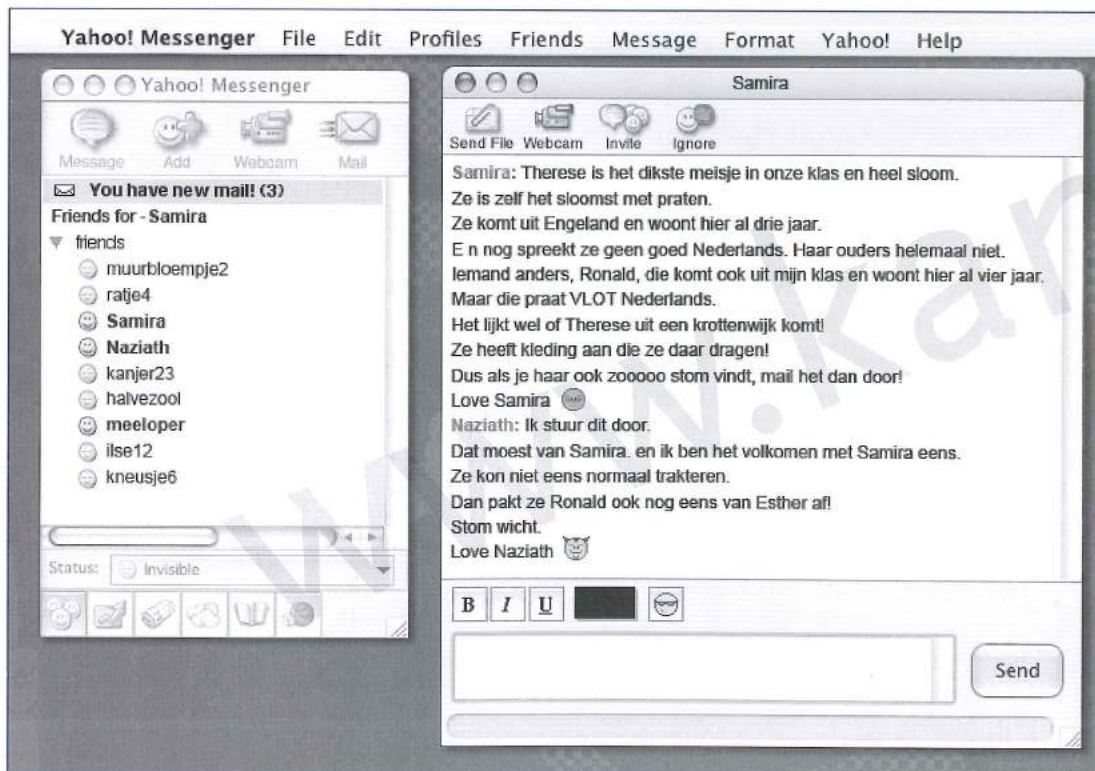
Voorbeeldlessen uit de verschillende Kanjerboeken zoals die worden gebruikt in het onderwijs

Uit Kanjerwerkboek deel 1

1. Lees onderstaande chat eens door.

Het zijn vriendinnen uit eenzelfde klas die met elkaar kletsen over klasgenoten.

2. Schrijf hieronder op wat je vindt van deze meisjes die met elkaar chatten.

.....

.....

Hebben deze kinderen iets geleerd van de Kanjertraining?

☐ Ja ☐ Nee

Leg je antwoord uit.

.....

.....

Voel jij je veilig in de klas als kinderen zo over elkaar praten?

☐ Ja ☐ Nee

Leg je antwoord uit.

.....

.....

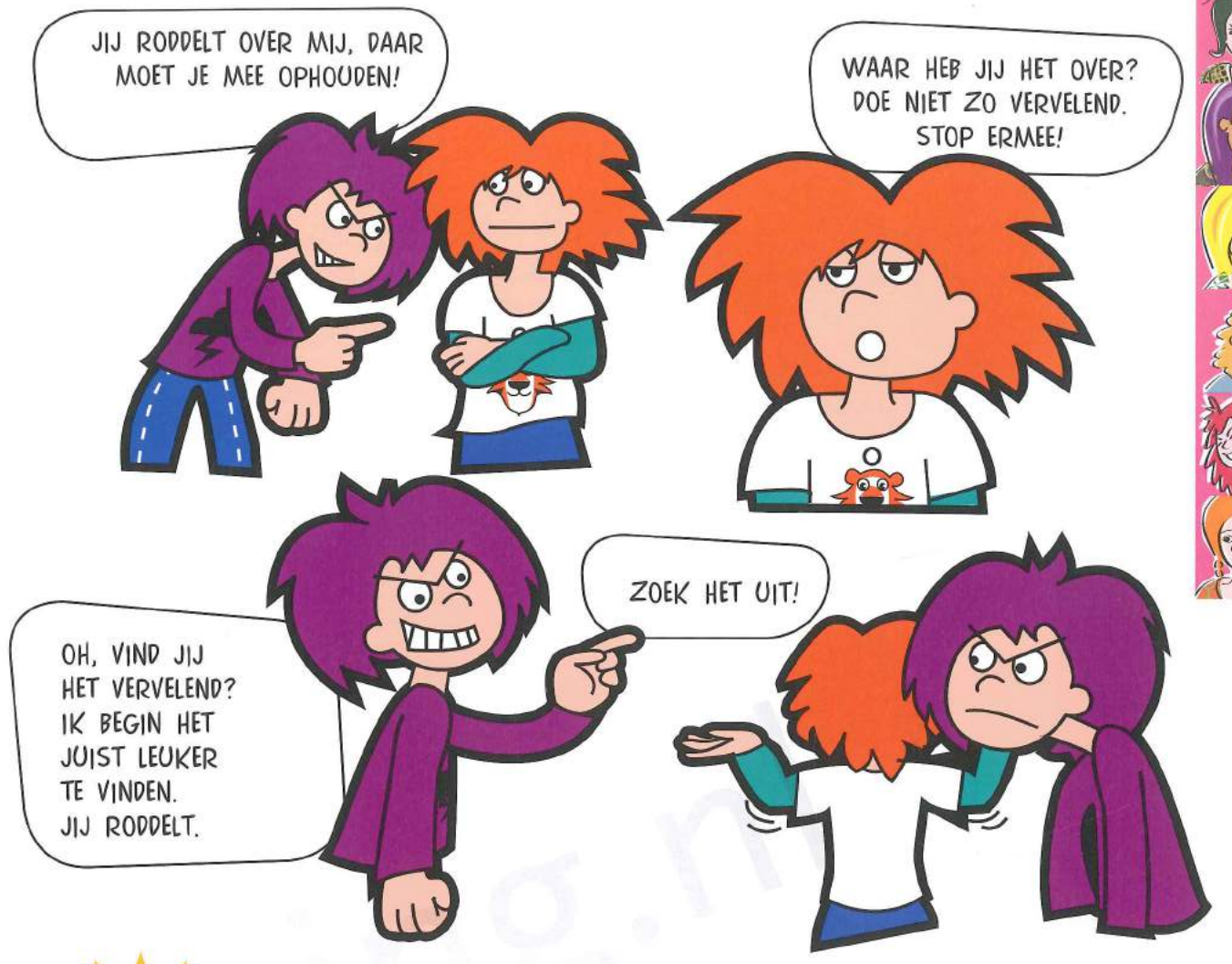
3. Waarin verschilt roddelen van overleggen?

De Kanjertrainers zeggen: als je overlegt, dan ben je in gesprek met iemand en probeer je een oplossing te vinden. Je bespreekt wat de problemen zijn, en dat doe je met respect. Je haalt de eer van de ander niet naar beneden. Als je roddelt dan wil je graag slecht praten over een klasgenoot. Omdat je kwaad spreekt haal je de eer van je klasgenoot naar beneden. Het is daarom respectloos en veroorzaakt veel ruzie. Er zijn leerlingen die zeggen: "Ik wil niet stoppen met roddelen, ik vind het gewoon leuk! En als er ruzie van komt, dan is dat niet erg. Ik hou wel van sensatie." De kanjertrainers zeggen dan: "Lekker blijven roddelen, maar we nemen je niet meer serieus en vertellen je geen geheim meer.

Is dit een goede oplossing? Waarom wel... waarom niet?

.....

.....

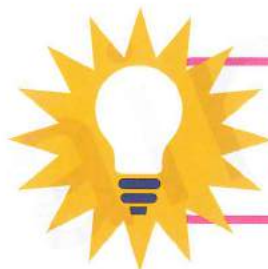

JIJ RODDELT OVER MIJ, DAAR
MOET JE MEE OPHOUDEN!

WAAR HEB JIJ HET OVER?
DOE NIET ZO VERVELEND.
STOP ERMEE!

OH, VIND JIJ
HET VERVELEND?
IK BEGIN HET
JUIST LEUKER
TE VINDEN.
JIJ RODDELT.

ZOEK HET UIT!

*Ga nooit naar een stil plekje maar zoek steun
bij anderen als je ergens mee zit.*

4. Wat kun je doen als je eenzaam of verdrietig bent?

Er zijn heel veel jongens en meiden die alles vertellen tegen hun hond, konijn, poes, cavia of paard. Schrijven in een dagboek kan natuurlijk ook. Dat zijn prima oplossingen.

Maar als je ergens mee zit, dan is het misschien ook een idee om te gaan praten met een goede vriend of vriendin, met je vader of moeder, een tante of oom, je oma of opa of je leerkracht.

De meesten zullen je willen helpen. Niet allemaal hoor, er zijn ook grapjurken die helpen je graag van de wal in de sloot. Maar als jij verstandige vrienden en vriendinnen hebt of goede ouders, dan kom je uit de problemen.

Er zijn veel jongens en meiden die zeggen: "Mensen kunnen niet precies weten hoe jij je voelt en wat je denkt. Maar God en Allah die weten het wel."

Ik ben dus niet helemaal eigen baas.

Uit Kanjerwerkboek deel 2

1. De kleedkamer

José is nog in de kleedkamer. Ze is bijna klaar met omkleden. Een drietal meiden wil de deur van de kleedkamer op slot doen, zodat José is opgesloten. Hoe loopt dit af als een van de meisjes zegt: "Ik doe hier niet aan mee?"

Wat is jouw mening?

- ✓ Het is vervelend als je wordt opgesloten.
- ✓ Het is helemaal niet erg als je wordt opgesloten. Zoiets is een geintje.
- ✓ Ik weet niet precies wat mijn mening is. Het hangt ervan af.

Kun je uitleggen wat jouw mening is?

2. Liselotte en Ankie

IK BEN LISELOTTE. IK PEST ANKIE.
LOGISCH WANT ALS JE WAT TEGEN HAAR ZEGT,
DAN DOET ZE KATTERIG.
ZE BEMOEIT ZICH BOVENDIEN MET MIJN VRIENDSCHAPPEN.
IK MAG VAN HAAR NIET MET SAMIRA OMGAAN.
NU GA IK NAAR DE KLAS. DOE!

Ankie die wordt gepest door Liselotte komt toevallig binnen en hoort wat Liselotte zegt. Hoe zal dit verder gaan denk je? Wat moet er gebeuren zodat het goed afloopt?

3. Mag je altijd je mening geven?

Een meisje vraagt aan een klasgenoot wat die van haar nieuwe broek vindt. Deze klasgenote zegt: "Ik vind het een stomme broek. Je lijkt wel een vette koe!" Het meisje met de nieuwe broek antwoordt boos: "Ik vraag jou helemaal niks meer, stom rund!"

Geef aan met welke mening(en) je het eens bent:

Hebben deze meisjes respect voor elkaar?

☐

Ja

☐

Beetje

☐

Nee

Mag je altijd en overal je mening zeggen op een brutale manier?

☐

Ja

☐

Beetje

☐

Nee

Mag je altijd en overal je mening zeggen op een nette manier?

☐

Ja

☐

Beetje

☐

Nee

Wat zou jij zeggen als je een broek lelijk vindt en jouw mening wordt gevraagd?

Uit Kanjerwerkboek deel 3

1. Vriendschap

Bespreek jouw mening over vriendschap

Wanneer wil je absoluut iemands vriend(in) niet meer zijn?

Moet je je best doen om een vriendschap goed te houden?
Wat zou je dan kunnen doen?

Wat heb je gedaan om het goed te krijgen? Of kon dat niet omdat je vriend(in) bijvoorbeeld is verhuisd en jij het adres niet meer wist?

Wat is het verschil tussen een vriend(in) en een kennis?

Wat zal jij nooit accepteren van je vriend(in)?

Hoe belangrijk is het dat jij je vriend(in) begrijpt?

Moet je het altijd eens zijn met je vriend(in)?

Ben jijzelf wel eens een goede vriend(in) kwijtgeraakt?

Hoe raak je goede vrienden kwijt?

Wij zijn vrienden van elkaar, maar onze ouders hebben ruzie gekregen. Wat nu?

Wanneer is iemand jouw vriend(in)?

2. Wat zou jij doen?

Célin is hevig verliefd op een jongen. De ouders van de jongen zijn gescheiden. Nu is hij met zijn moeder naar Griekenland verhuisd en laat niets meer van zich horen. Als hij bij zijn vader in Nederland is, zoekt hij haar weer op. Dan vertelt hij dat hij verliefd is op haar. Ze zoenen dan met elkaar en chatten veel. Nu hij terug is in Griekenland, hoort Célin niets meer van hem. Ze weet niet of het aan is of uit. Omdat ze hem erg lief vindt, denkt Célin dat het aan is. Haar vriendinnen zeggen: "Je moet het uitmaken met hem. Hij woont ver weg en belt je nooit als hij in Griekenland is. Hij gebruikt je en heeft vast een vriendinnetje in Griekenland." Maar Célin wil er niet naar luisteren. Ze blijft geloven dat hij alleen gek op haar is.

Begrijp jij Célin? Wat zou jij doen?

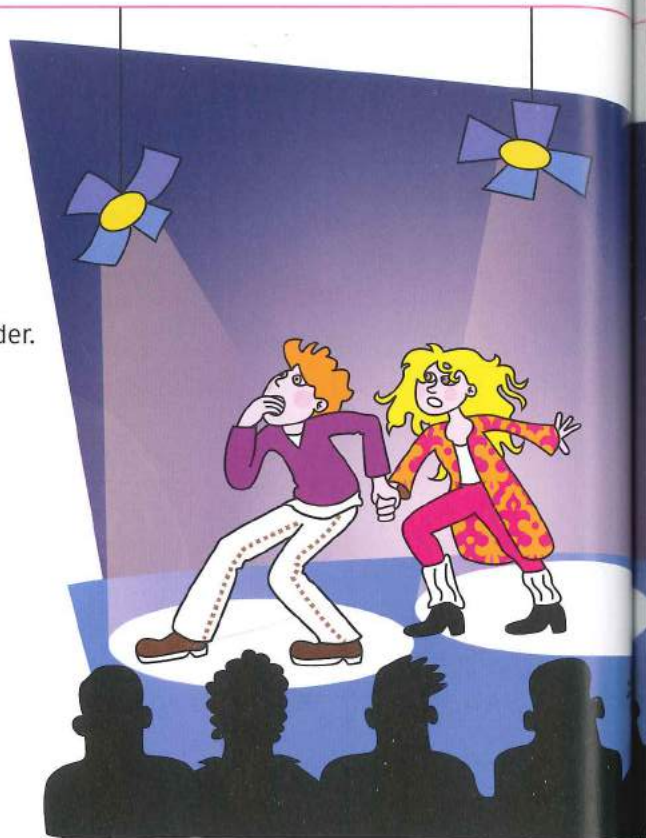

3. Toneelstuk 1

Jij bent verliefd, je neemt je vriend(in) mee naar huis. Je ouders vinden jouw vriend(in) helemaal niks. Een leerling speelt de rol van moeder. Een andere leerling speelt de rol van vader. Ook wordt een broer of zus nagespeeld die jouw vriend(in) heel leuk vindt.

Toneelstuk 2

Twee vriendinnen hebben dezelfde vriend. Wat voor problemen kan dit allemaal geven? Bespreek dat met elkaar. Maak er dan een toneelstuk van. Veel plezier.

4. Wie is de baas?

Een pestkop voelt zich stoer.
Hij plaagt een verlegen meisje.
Het meisje wordt bang.
De pestkop voelt zich nu
nog stoerder. Van wie krijgt
de pestkop dit stoere gevoel?

.....

.....

Wat moet het meisje doen
om deze jongen dit stoere gevoel
niet meer te geven?

.....

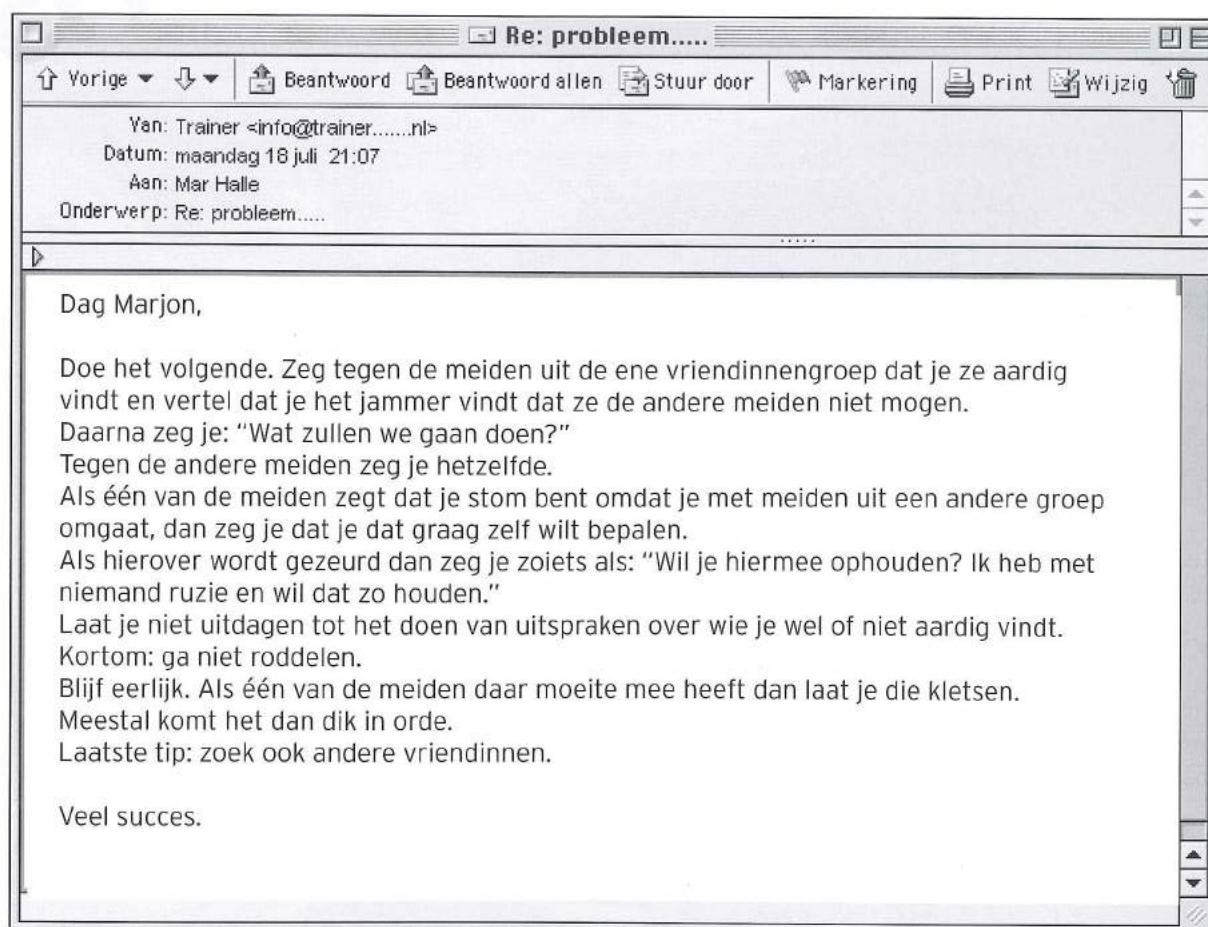
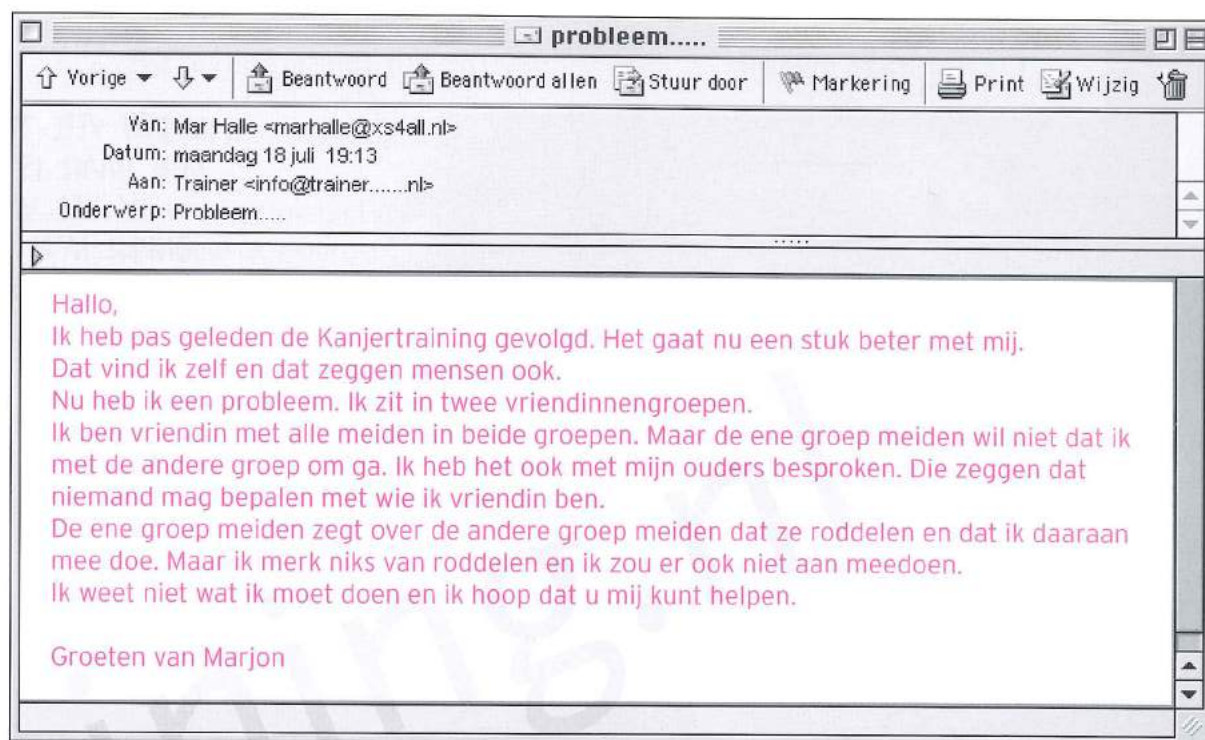
.....

Zal de jongen het leuk vinden als het meisje zegt:
"Zoek het maar uit?"

.....

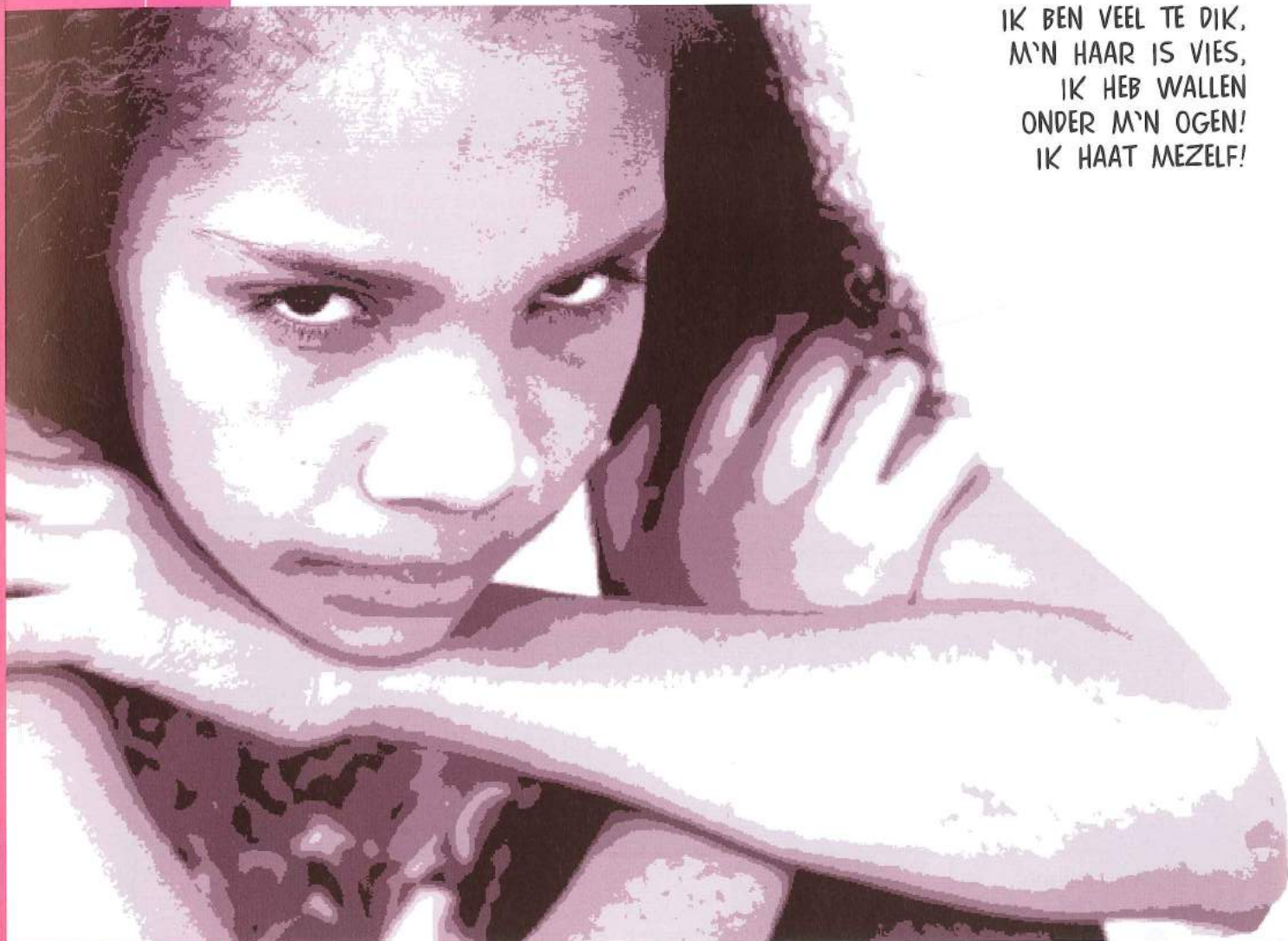

5. Gelukkig kan E-mail of MSN ook anders worden gebruikt:

Uit Kanjerwerkboek deel A

1. Ik haat mijzelf

IK BEN VEEL TE DIK,
M'N HAAR IS VIES,
IK HEB WALLEN
ONDER M'N OGEN!
IK HAAT MEZELF!

Dit meisje kijkt in de spiegel en vindt zichzelf lelijk, dom en raar. Bovendien is ze van mening dat niemand van haar zal houden.

Zal het goed met haar gaan?
Heb je een tip voor haar??

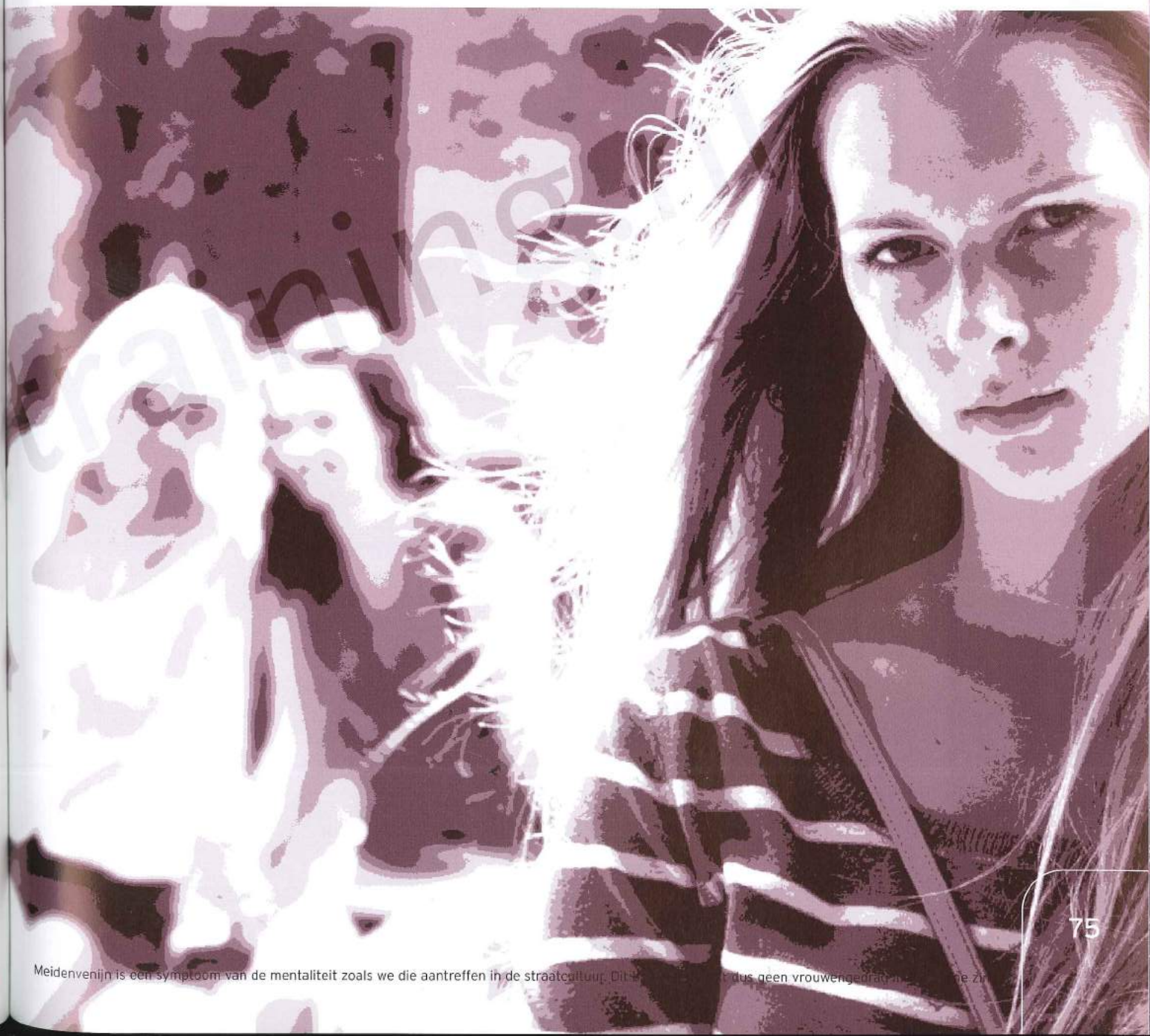

Sluit vriendschap met jezelf.

2. Wil niemand met mij omgaan?

Ik durf niet meer naar school, want daar krijg ik ruzie.

Een meisje wil niet meer naar school. Ze vertelt dat ze bang is voor ruzie op school. Ze krijgt de opdracht om de kinderen uit haar klas te beoordelen met een cijfer. De klasgenoten waar zij goed mee omgaat, geeft ze een hoog cijfer. De klasgenoten waar ze ruzie mee heeft, of waar ze zich ongemakkelijk bij voelt, geeft ze een laag cijfer. Vervolgens geeft ze aan hoe zij denkt dat de klasgenoten haar zullen becijferen.

Hieronder zie je haar scores:

Naam van leerling	Aisha	Doortje	Matti	Joshua	Isabel	Fietje
Dit cijfer geef ik	9	8	9	9	9	9
Dit cijfer krijg ik	8	8	9	10	8	9

Naam van leerling	Maaïke	Leonieke	Achmed	Fatima	Deborah	Joost
Dit cijfer geef ik	10	9	8	9	10	9
Dit cijfer krijg ik	10	9	9	9	9	8

Naam van leerling	Arjan	Michael	Mitchell	Tanja	Roos	Frits
Dit cijfer geef ik	8	8	9	5	9	10
Dit cijfer krijg ik	8	8	8	5	9	8

Naam van leerling	Mark	Karim	Natasja	Naziath	Nelleke	Fee
Dit cijfer geef ik	8	9	10	10	9	8
Dit cijfer krijg ik	9	8	9	10	9	8

Dit meisje geeft iedereen een hoog cijfer behalve aan Tanja. Zij denkt dat alle andere kinderen haar een hoog cijfer zullen geven. Ze heeft twee hartsvriendinnen in de klas dat zijn Naziath en Maaïke.

Toch wil ze niet naar school, omdat ze bang is voor ruzie. Voor wie is zij precies bang? En waar zou ze dan precies bang voor zijn? Heb jij een tip voor dit meisje?

Laat Tanja met rust. Zij vindt Tanja niet leuk en Tanja vindt haar ook niet leuk.

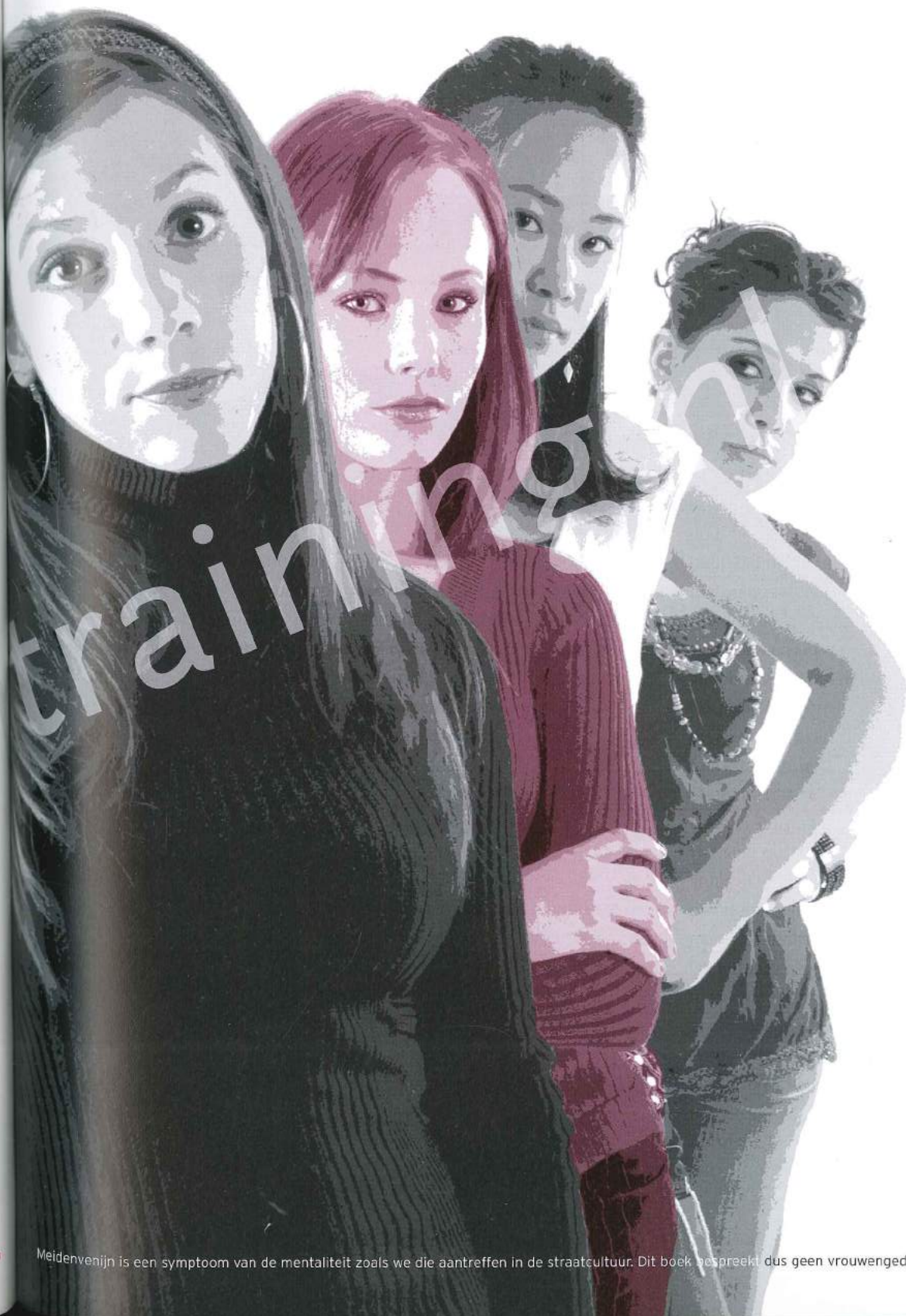
Tip

Is dit een goeie tip?

3. Het is pauze. Je staat in een rij bij de kantine.

Een meisje uit een andere klas staat achter je en voor je staat haar vriendin. Het meisje achter je schuift langs jou naar voren om te praten met haar vriendin. Haar vriendin is aan de beurt en bestelt. Daarna bestelt zij ook. Eigenlijk ben jij aan de beurt. Hoe los je dit op?

**Hoe voel jij je als iemand voordringt? Wat denk jij als iemand voordringt?
Hoe los je dit op een goede manier op?**

4 Op de fiets naar school

Twee meisjes gaan naar een middelbare school en zitten in dezelfde klas. Ze wonen in dezelfde straat en hun ouders zijn lid van dezelfde sportclub. 's Morgens stappen beide meisjes op de fiets om naar school te gaan. Het ene meisje (= Isabel) haalt het andere (= Monique) van huis af en vraagt: "Zullen we samen naar school fietsen?"

Moeten we vriendinnen zijn?

"Nee", zegt Monique, "ik fiets liever alleen of met Fatima. Ik vind het niet leuk om met jou naar school te fietsen!" Mag Monique dat wel zeggen? Wat denk je? Is zij nu een pestkop omdat ze Isabel niet mee laat fietsen?

Isabel is boos: "Hoe kun je dat nu zeggen? Wij wonen in dezelfde straat, we zitten in dezelfde klas. We horen met elkaar te fietsen. Dat is toch logisch? We moeten aardig zijn voor elkaar!" "Kan wel zo zijn," zegt Monique, "maar ik heb geen zin om met jou te fietsen."

In de dagen daarop komt Isabel steeds opnieuw Monique afhalen. Af en toe fietsen ze samen, omdat hun moeders zich ermee bemoeien. Maar Monique wil liever alleen fietsen of samen met Fatima. In ieder geval niet met Isabel.

Monique wordt steeds bozer. Nu heeft ze gezegd tegen Isabel: "Tut, donder toch op! Waag het niet om nog een keer bij me aan te bellen. En ik wil niet dat je naast me komt zitten in de klas!"

De moeder van Isabel is nu heel boos dat Monique dat heeft gezegd. Ze vindt dat Monique een pestkop is. Ben jij het eens met de moeder van Isabel? Waarom wel en waarom niet?

Wat vind je van de meningen hieronder?

- Niet iedereen is een vriend van mij in de klas. Maar ik werk wel met iedereen samen als dat zo uitkomt.
- Als ik iemand niet aardig vind, dan ga ik daarmee niet samenwerken, ook niet als de docent dat vraagt. Ik bepaal zelf met wie ik omga. Ik doe op school alleen iets met mijn vrienden of mijn vriendinnen. Die anderen zijn gewoon stom.

ik hoor er niet bij

Isabel en Monique hebben met elkaar afgesproken dat ze niet meer samen zullen fietsen. Isabel fietst nu met andere meisjes mee. Het is op deze manier goed opgelost.

Maar laatst ging het mis bij gymnastiek. De deur van de gymzaal is een vervelende deur. Als die dichtslaat, dan kun je zonder sleutel niet naar binnen.

Als Isabel ook de gymzaal in wil stappen, klapt net de deur van de gymzaal voor haar neus dicht. Ze is de laatste en kan er niet in. Er is geen bel. Ze klopt op de deur. Ze roept. Maar niemand lijkt haar te horen of te missen. Isabel zit een kwartier voor de deur en nog steeds gaat de deur niet open.

Hoe voelt Isabel zich denk je?

Ze voelt zich

Ze denkt

's Middags krijgt Isabel een briefje van het groepje meisjes waarin Monique zit. Op het briefje staat:

WE WILLEN NIKS MET JE TE MAKEN HEBBEN.
WIJ WILLEN NIET MET JE PRATEN.
IN DE PAUZE GA JE MAAR ALLEEN ZITTEN.
MONIQUE, TANJA, NAZIATH, FATIMA

Isabel voelt zich

.....

Isabel denkt

.....

Hoe los je zo iets goed op?

.....

Hoe zou jij zo iets oplossen?

.....

Extra

Weet u de oplossing?

Elke situatie vraagt een andere oplossing. In het voorgaande zijn vuistregels gegeven voor de aanpak zoals de Kanjertraining die hanteert. Maar er zijn altijd weer kleine uitzonderingen op deze vuistregel. Het is om die reden altijd van belang goed te luisteren, samen te vatten en af te stemmen en door te vragen wat de gevolgen zijn van een aanpak, een opvatting. Hieronder enige situaties om over na te denken.

Moet ik altijd luisteren naar kledingadviezen van mijn vriendinnen?

Een drietal vriendinnen gaat shoppen. Ze geven elkaar kledingadviezen. Naar de adviezen van één van de meisjes wordt goed geluisterd. Ze heeft zichtbaar smaak en als haar vriendin er prachtig uit ziet zegt ze: "Je ziet er uit als een hobbezak in dat ding!" "Echt waar? Als ik voor de spiegel sta, vind ik het er toch wel mooi uitzien!" "Welnee, dat moet je niet aantrekken! Staat je helemaal niet!" Het meisje voorkomt daarmee dat haar vriendin deze prachtige jurk kiest en er leuker uitziet dan zijzelf.

Save haven

Situatie 1

"Ik heb vriendinnen in de klas. En als ze vervelend doen, dan laat ik ze kletsen, dan zoek ik contact met Joëlle. Zij is voor mij een "save haven", ik kan altijd bij haar terecht."

Vraag:

Zouden onderstaande situaties de consequentie kunnen zijn van deze opvatting?

Situatie 2

"Ik heb weinig vriendinnen in de klas. De meiden klitten samen in een vet cool groepje. En als iemand er buiten valt, dan zoekt die steun bij mij. Ik ben een soort moeder waarbij iedereen komt uithuilen. Ik vind het niet erg. Ik moet erom lachen als ik al die verhalen hoor. Ik zou niet bij het vet coole groepje willen horen."

Situatie 3

Het kan ook anders uitpakken: "Ik hoor bij een groepje waarbij mijn vriendin erg de baas speelt. Als ik haar zin doe zegt ze: "Jij bent mijn B.F.F." Doe ik dat niet dan kiest ze iemand anders als haar B.F.F. en mag ik niet op haar feestje komen. Mijn ouders hebben me gezegd dat ze mij gebruikt en dat ik andere vriendinnen moet zoeken. Ik ga dan naar Joëlle. Die is voor mij een save haven. Maar Joëlle zegt nu dat ze niets meer met mij te maken wil hebben. Ze voelt zich gebruikt door mij, omdat ik haar in de steek laat zodra ik weer de B.F.F. van mijn vriendin mag zijn.

En soms gaat het zo..

Ouders: "Ons kind hoort er niet bij. Niemand wil met mijn zoon spelen."

Kanjertrainer vraagt aan jongen: "Hoe heb je dat voor elkaar gekregen dat niemand met jou te maken wil hebben?"

Jongen: "Er willen best kinderen met mij spelen, maar ik mag van mijn ouders niet met die kinderen omgaan. Zo blijft er niemand over waarmee ik wel kan spelen."

Of zo...

"Wij zijn vriendinnen, maar we mogen niet met elkaar omgaan van onze moeders.

Onze moeders waren vroeger hartsvriendinnen, maar nu hebben ze ruzie met elkaar.

Maar we hebben het opgelost hoor. Als we op school zijn, dan zijn we vriendinnen en buiten schooltijd zeggen we dat we elkaar haten, dan stoppen onze moeders met zeuren. U gaat het toch niet doorvertellen hè?"

Of dit...

Jongen van 15 jaar: "Ik word van school gestuurd."

Kanjertrainer: "Waarom word jij van school gestuurd?"

Jongen: "Er zijn drie meisjes die beweren dat ik aan hun borsten en billen zit. Ze doen dan hun beklag over mijn gedrag bij docenten, de mentrix en de unitleider."

Kanjertrainer: "Het lijkt me terecht dat je wordt verwijderd van school als je zulke dingen doet!"

Jongen: "Maar ik doe zoiets helemaal niet."

Kanjertrainer: "Echt niet?"

Jongen: "Nee echt niet!"

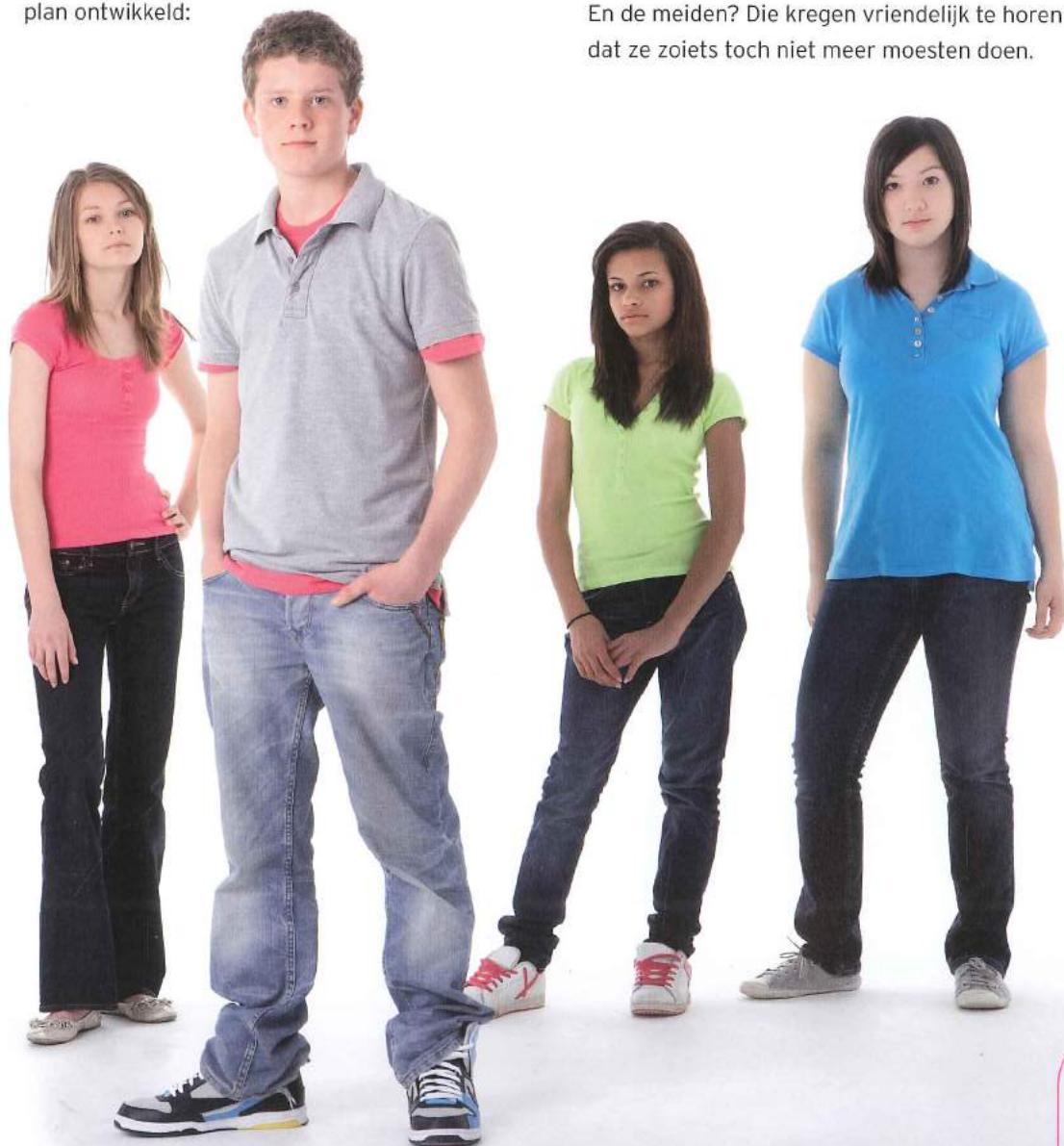
Om een lang verhaal kort te maken...

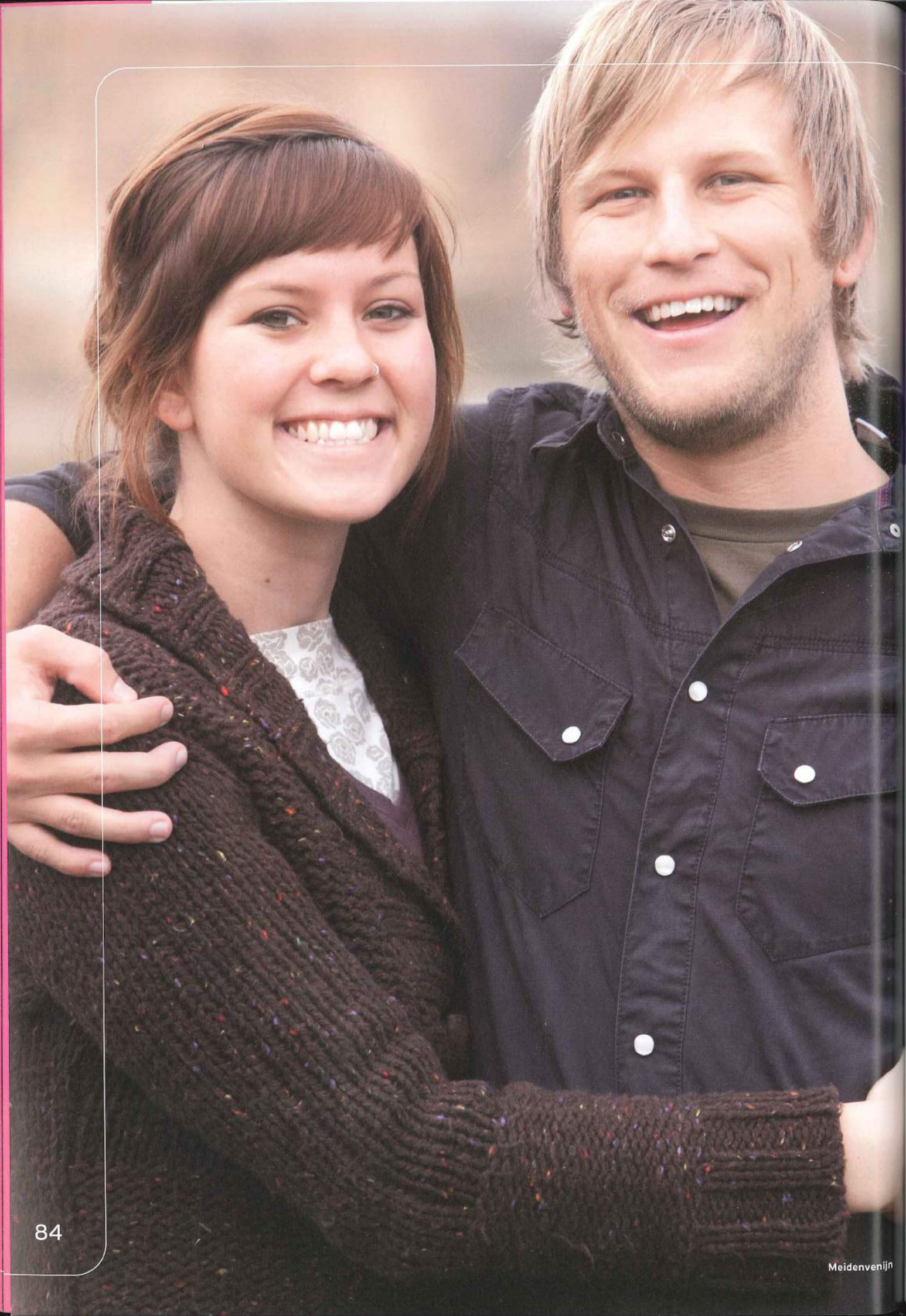
De jongen weet de Kanjertrainer te overtuigen van zijn onschuld. In samenwerking met de ouders van deze jongen wordt het volgende plan ontwikkeld:

1. Je doet samen met je ouders aangifte van valse beschuldigingen van de meisjes bij de politie
2. Je eist begeleiding van de school. Je wilt niet zonder toezicht van een docent door de school lopen. Je wilt immers worden beschermd tegen valse aantijgingen.
3. Je eist dat er buiten deze drie meisjes docenten en leerlingen bevestigen dat zij hebben gezien dat jij aan de billen en borsten van deze meisjes hebt gezeten.

Hoe is dit afgelopen?

De school begon zich ongemakkelijk te voelen. Geen enkele docent kon de verhalen van de meisjes bevestigen evenals de klasgenoten. De meiden werden apart genomen. Een meisje gaf toe dat het een grap was. Ze vonden het leuk om deze jongen van school te treiteren. Voor de jongen is het met een sisser afgelopen. En de meiden? Die kregen vriendelijk te horen dat ze zoiets toch niet meer moesten doen.

Afsluitend hoofdstuk, bestemd voor ouders

In het voorgaande hebben wij een aantal ervaringen weergegeven zoals wij die tegenkomen in het onderwijs. Mogelijk zit u nu met de vraag: "Fijn dat ik het allemaal weet, maar wat moet ik ermee als ouder?" Daarom in dit afsluitende hoofdstuk voor u een aantal punten op de i. We spitsen het nu niet meer toe op meidenvenijn, maar zien u als betrokken ouder.

Uw dochter of uw zoon valt buiten de groep. Het is een vanzelfsprekende zaak dat u zich als ouder verantwoordelijk voelt voor, en betrokken voelt bij het wel en wee van uw kind. U bent immers geen onverschillige ouder. Maar de vraag is: op welke manier uit u uw betrokkenheid. Er blijkt in de reacties van ouders een aantal valkuilen te zitten.

Een valkuil is deze: Een aantal ouders geeft aan hun kind het volgende advies: "Als je wordt gepakt, dan pak je terug. In het leven is het winnen of verliezen, baasje zijn of knechtje. Je bepaalt of je wordt bepaald. En het is pakken of worden gepakt. Als kinderen jou uitschelden of slaan, dan ros je ze meteen in elkaar. Dan zullen ze dat nooit meer doen." Feit is dat de kinderen van deze ouders geen last hebben van laffe kinderen die de zwakke leerling pakken. Tegelijkertijd is de kans groot

dat dit stoere kind vroeg of laat zijn tegenvoeter vindt en behoorlijk klop kan krijgen.

Een grote valkuil is deze: Een aantal ouders is van mening dat ouderschap een vrijbrief is om alles uit de kast te mogen halen om het eigen kind te beschermen. Er wordt verzuimd de rol van het eigen kind goed te onderzoeken, want een goede ouder twijfelt immers nooit aan de goede bedoelingen van het eigen kind. Een prachtig voorbeeld hiervan is deze. Twee boksers staan tegenover elkaar in de ring. Als een van de boksers fors moet incasseren, wurmt zijn moeder zich tussen de touwen door de ring in, en slaat met haar handtasje zijn opponent neer. Verklaring die zij geeft: "Als je aan mijn zoon komt, dan word ik een tijgerin." Het klinkt fantastisch maar zou ze haar zoon ook tegenhouden als die uitdeelt in plaats van incasseert?

De grootste valkuil is deze: Kinderen zitten dicht op de ziel van ouders. Als een kind tegenslag ervaart dan zal een aantal ouders emotioneel reageren en een "hoog-ongeleid-projectiel-gedrag" vertonen. Zo kan de ouder van een gepest kind de neiging hebben om de pester flink bij de kladden te pakken. Maar u bent dan met uw gedrag regelrecht in de straatcultuur gekomen. Daarmee bent u geen haar beter dan degene die u denkt te bestrijden.

Kortom, als uw kind er niet bij hoort in de groep dan hebt u een aantal forse afwegingen te maken, die direct te maken hebben met:

1. Uw opvoedingsstijl

In de Westerse cultuur hebben de meeste opvoeders het verlangen om te kiezen voor de stijl die hoort bij wederzijds respect. Hanteert u dit uitgangspunt (dat bevelen wij u ten zeerste aan), dan bespreekt u met uw kind wat er precies aan de hand is, welke oplossingsmogelijkheden u ziet, of uw kind zichzelf kan redden en als dat niet het geval is welke ondersteuning het kind op prijs stelt. Meestal heeft een kind voldoende aan een luisterend oor van u. Het wil zichzelf redden. Heb vertrouwen in de veerkracht van uw kind. Denk met uw kind mee, maar laat uw kind zelf de regie. Tenzij het natuurlijk te gek wordt. Voorbeeld: uw dochter wordt door een hartsvriendin in vertrouwen genomen. De hartsvriendin is negen jaar en heeft een afspraakje met "een man van zeventien jaar" op de parkeerplaats. Maar het moet geheim blijven. Uw dochter mag het aan niemand doorvertellen. Het lijkt me duidelijk dat u als volwassene dit verder natrekt en de regie overneemt.

2. Spreek ik de ouders van het betreffende kind wel of niet aan?

Dat is afhankelijk van uw eigen houding en de houding van de ouders die u wilt spreken. Bent u gekwetst en in uw eer aangetast, dan is de kans groot dat uw negatieve emoties de overhand nemen. U zult dan haat-, wraak- of zeurgerichte opmerkingen maken.

U gaat de ouders dan een lesje leren of u hangt de moraalvlerk uit. Wij voorspellen dat het dan veel tact en zelfbeheersing van uw opponenten vraagt om niet in een knallende ruzie te belanden.

Maakt u de inschatting dat uw gesprekspartners zich in hun wiek geschoten zullen voelen, ga dan geen gesprek aan. In het algemeen raden wij ouders af om in gesprek te gaan met andere ouders over het grensoverschrijdend gedrag van hun kind. Immers... appeltjes vallen niet ver van de boom. Nou ja, er is een muizengaatje. Maakt u de inschatting dat u respectvol blijft in uw reacties, zoekend naar een oplossing en u maakt de inschatting dat uw opponent dezelfde keuze maakt, dan kunt u een gesprek proberen te voeren. Heb vooral geen hoge verwachtingen.

3. Mijn kind valt buiten de groep

Een aantal ouders schiet in de verdediging als het over misdragingen van hun kind gaat. Omdat een gesprek hierover wordt opgevat als een verwijzing naar een mislukkende opvoeding. De reactie is dan: "Wij voeden ons kind goed op. Maar ons kind wordt niet begrepen door de klasgenoten, de leerkrachten, enz. Daarom gedraagt ons kind zich op deze manier. Thuis hebben wij nooit problemen." Voorbeeld: Een leerling krijgt van klasgenoten een aantal wensen aangereikt voor verbetering van gedrag.

De moeder van de betreffende leerling is woedend. "Mijn zoon zou zich zo niet gedragen als hij met lieve kinderen in de klas zat die rekening met hem zouden houden." Het komt in deze moeder niet op dat haar zoon iets heeft te leren. De hele wereld moet rekening

brobeer je boosheid weg te gooien en als
er iemand bij je komt dan vraag je gewoon even
of die je met rust wil laten en dan vind ik je wel
heel leuker brobeer je zelf te zijn.♡
soeken
steens te. (Beheers je).

houden met haar zoon. Het feit dat de klasgenoten op een nette manier aangeven waarin hij zijn gedrag zou kunnen verbeteren, wordt achteloos terzijde geschoven.

Feit is dat kinderen rekening met elkaar moeten leren houden. Maar de kans is groot dat er door ouders niet meer wordt nagedacht over de eigen frustraties en stijl van opvoeden als er een etiket aan het kind hangt.

"Ons kind heeft ADHD, is autist, is een ODD'er met gebrekkige impulscontrole enz. En daarom doet ons kind zo!" De ouders hebben niet in de gaten dat ze zijn gestopt met opvoeden en het laten bij de constatering dat hun kind een stoornis heeft. De Kanjertraining heeft als opvatting: "Hoe gestoord je ook bent, je hebt de plicht om je zo goed mogelijk te gedragen. Er is geen enkel excuus voor wangedrag."

Er kan veel begrip worden gevraagd van de groepsleden, maar de afwijking moet zelf ook zijn of haar uiterste best doen om er iets van te maken.

Voorbeeld

Een zwaar gehandicapt kind komt naar het regulier basisonderwijs. Door de kinderen in de klas wordt hij geaccepteerd zoals hij is. Moeder neemt daar geen genoegen mee. Zij wil niet dat hij wordt geaccepteerd zoals hij is, maar dat hij wordt geaccepteerd als normaal functionerend. De jongens gaan voetballen. Moeder eist dat haar zoon zittend in de elektrische rolstoel mee mag voetballen. Dat is ten ene male niet mogelijk. Moeder eist daarom dat het voetbalspel dusdanig wordt aangepast, dat haar zoon wel mee kan voetballen. De klasgenoten denken op alle manieren mee. Hij mag meedoen als scheidsrechter. Dat is een passende rol. Maar moeder is woedend. Haar zoon wordt bevestigd in zijn handicap zo is haar opvatting en eist van de kinderen dat haar zoon volwaardig mee mag voetballen. De klasgenoten haken af. Dit is teveel gevraagd. Ze ontwijken de moeder en haar zoon. Ze willen hun vingers hieraan niet meer branden.

4. Hoe overleg ik met de leerkracht.

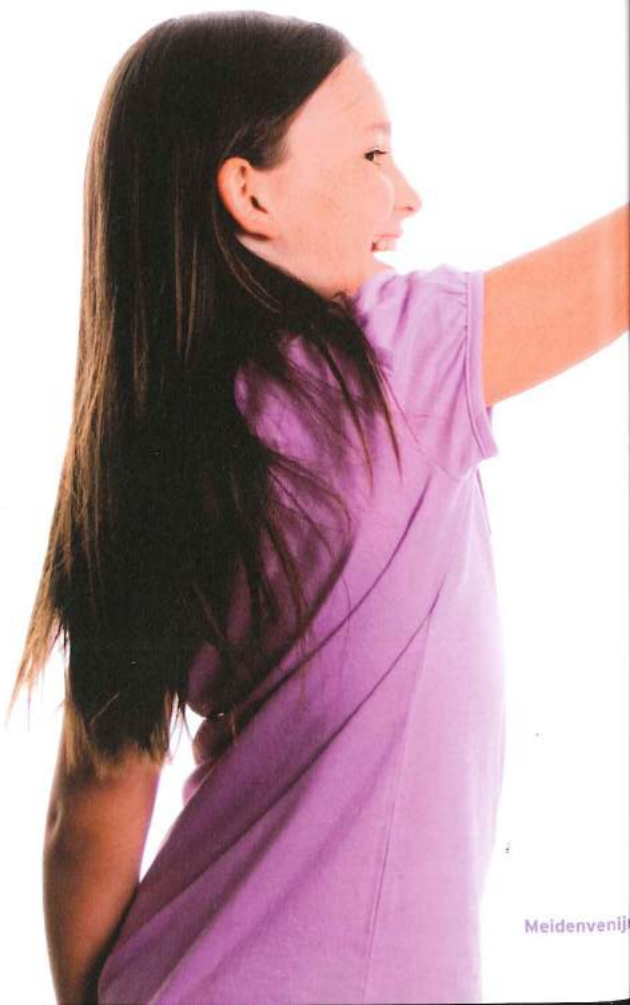
Een aantal ouders stapt gemakkelijk naar een leerkracht toe, maar de meesten zijn bedachtzaam. Vooral als er zich problemen voordoen met hun kind. Veel ouders zijn bedachtzaam omdat ze aanvoelen dat leerkrachten beducht zijn voor kritiek van ouders. U kunt zich de gevoeligheid van de leerkracht hopelijk voorstellen als u het voorgaande met betrekking tot meidenvenijn hebt gelezen. Het vergt veel van een leerkracht en directie om fatsoen af te dwingen bij ouders die grenzen overschrijden. Leerkrachten en directie moeten zich zien te redden en kiezen ervoor om ouders die zich als ongeleide projectielen gedragen te laten afkoelen en te begrijpen. Omdat ze weten dat deze ouders niet te beroerd zijn om andere ouders te mobiliseren als er sprake is van ongenoegen. Maar het merendeel van de ouders wil niet afkoelen en worden begrepen en wil ook geen andere ouders mobiliseren als er sprake is van ongenoegen, maar wil zorg delen over het welzijn van hun kind. Gelukkig willen de meeste leerkrachten dat ook. Leerkrachten streven in de meeste gevallen oprecht het geluk van kinderen na. Leerkrachten zijn daarom uitstekende partners in de opvoeding. Maar ze hebben soms een ander verhaal dan u verwacht. Dat heeft verschillende redenen. Gepokt en gemazeld zoals leerkrachten zijn geworden door de felle reacties van een kleine groep ouders, zult u merken dat een leerkracht heel **diplomatiek** te werk gaat, u moet daarom exact luisteren naar hetgeen wordt gezegd. Voorbeeld: "Uw kind presteert goed op het niveau dat wij van haar verwachten." Is dit duidelijk? De meeste ouders denken van wel, maar het is verhullende taal waarmee wordt gezegd: uw kind kan niet mee met het lesprogramma. We hebben een eenvoudiger programma voor uw kind samengesteld. En dat eenvoudiger programma doet zij goed. De werkelijkheid is dan dat de groep gemiddeld op groep 7 niveau werkt en uw dochter bijvoorbeeld op niveau groep 6 of nog lager.

Daarnaast zijn leerkrachten **chronische beroepsoptimisten**. Leerkrachten, met name die uit het basisonderwijs, krijgen het niet voor elkaar om negatief over een leerling te denken. Het clubje ouders dat altijd in strijd is met deze onderwijsgeevenden zal dit niet willen geloven, maar het is voor de Kanjertraining een feit dat als een paal boven water staat. Het leidt daarentegen wel tot verwarring. Zo is Anatolia hondsbrutaal in de klas. Wekenlang schoffeert ze de leerkracht en medeleerlingen. De laatste twee dagen, vlak voor de rapportbespreking gaat het echter goed met Anatolia. Ze luistert, is vriendelijk, behulpzaam... "Hoe gaat het met onze dochter?" vragen haar ouders. De leerkracht: "De laatste tijd gaat het goed. Ze heeft van die periodes gehad waarin ze moeilijk gedrag vertoonde, maar zoals gezegd: de laatste tijd gaat het beter. Ze moet doorgaan op deze weg. Ze is goed bezig!" Ouders tevreden. Hun kind gedraagt zich netjes. Rapportbespreking voorbij.... Anatolia vervalt in haar oude gedrag.

Er is een groot verschil tussen thuis en school. De meeste gezinnen zijn niet groot. Veel kinderen hebben een eigen kamer en hebben soms geen of weinig directe sociale contacten met broertjes of zusjes. In de klas daarentegen, zijn de kinderen in een groep. Ze maken daarvan deel uit. In de bovenbouw kennen de kinderen elkaar soms beter dan hun eigen broer of zus. Jarenlang hebben ze immers met elkaar doorgemaakt. In een klas worden hoge sociale eisen gesteld. Zoals: maak je werk af, hou op met tikken, stop met je grapjes, enz. Thuis liggen die eisen er niet of minder. Dat betekent dat een leerkracht kan aangeven dat een leerling problemen veroorzaakt in de groep, terwijl de ouders van het kind van mening zijn dat zij thuis nooit problemen hebben met hun zoon of dochter. Beiden zullen gelijk hebben. Het is daarom niet van belang deze tegenstelling op te pompen tot een probleem in de zin van: "Wij voeden goed op, want wij hebben thuis nooit problemen met ons kind. Op school gaat het helemaal mis. Daar moet wat aan worden gedaan!" Klopt.. er moet zeker wat aan worden gedaan,

maar dan wel in gezamenlijkheid. Even terzijde... een ouder die thuis nooit problemen heeft met zijn kind moet zich ernstig zorgen maken. Of het kind maakt een depressieve ontwikkeling door en ligt alleen maar televisie te kijken, of er wordt totaal niet opgevoed. Zo kan het zijn dat uw buurvrouw thuis ook nooit problemen heeft met de opvoeding van haar kinderen. Ze heeft het huis kraakhelder en stuurt de kinderen de straat op. De hele buurt heeft wel last van haar bloedjes van kinderen. Maar kom met haar niet overleggen, want thuis heeft ze geen problemen.

Kortom: Maak een afspraak met de leerkracht van uw kind als u zich zorgen maakt. Geef aan waarover u zich zorgen maakt. Dan kan de leerkracht zich voorbereiden op het gesprek. Stel de leerkracht gerust door te zeggen dat u wilt overleggen en niet komt om de maat te nemen of te zeuren. U hebt de leerkracht dan absoluut aan uw kant. Als er zich sociale problemen voordoen, spreek dan altijd met respect over andermans kinderen en andermans opvoeding. Probeer in overleg met de leerkracht een fatsoenlijke oplossing te vinden, en luister naar elkaar.

Nawoord

De Kanjertrainers komen op veel scholen. Op dit moment ruim 1500. Dat betekent dat we gedurende een 15-tal jaren veel kennis en ervaring hebben opgedaan over hetgeen zich voordoet in het onderwijs. In dit boek hebben we ervoor gekozen de focus te leggen op ruzies zoals meiden uit de straatcultuur dat met elkaar willen uitvechten. In de verschillende voorbeelden zijn geen situaties gegeven van reacties van leerkrachten. Op pagina 11 wordt besproken hoe kinderen met vervelend gedrag van groepsgenoten kunnen omgaan. Hierin moet de leerkracht het goede voorbeeld geven. Goed voorbeeld doet immers goed volgen. Echter, als een leerkracht zichzelf angstig opstelt, horkerig of onduidelijk, dan houdt deze leerkracht de straatcultuur in stand. Zo geven leerlingen aan dat sommige brutale kinderen nauwelijks worden gecorrigeerd en geen straf krijgen. De juf zegt dan:

"Ze luisteren toch niet en het heeft geen zin om ze straf te geven. Jij luistert wel en het heeft daarom wel zin om jou straf te geven." Dit is voor kinderen niet meer te vatten.

We geven tussen de regels door aan dat veel grensoverschrijdend gedrag in de optiek van de Kanjertraining een uiting is van de straatcultuur en geen stoornis. Uiteindelijk gaat het om een keuze in leefstijl. Ontaarde mensen kunnen kiezen voor fatsoenlijk gedrag, en zijn verantwoordelijk voor de beslissing die zij maken om dat niet te doen.

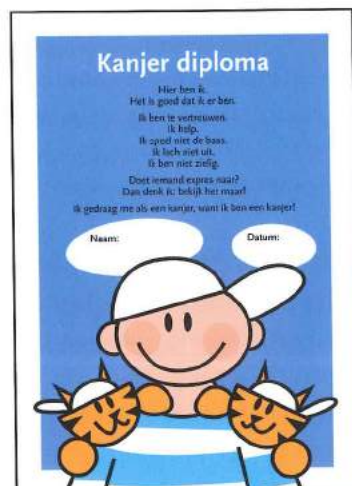
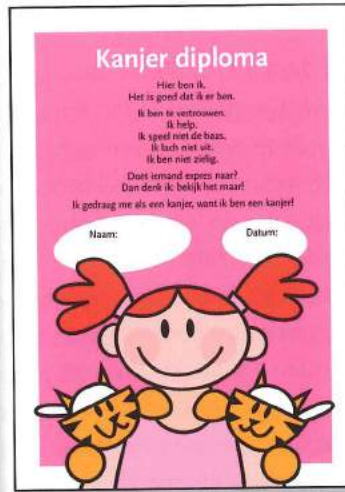
We willen daaraan toevoegen dat het in de straatcultuur eervol is om niet te willen leren. "Leren is voor sukkels en nerds." Slechte onderwijsresultaten hebben volgens de Kanjertraining weinig te maken met de gekozen methode of de werkwijze (zoals het nieuwe leren) maar alles met het toelaten of zelfs stimuleren van de mentaliteit van de straat. Of zoals een leerkracht zegt tegen een 8-jarig meisje die haar spreekbeurt wil houden over haar viool: "Maar naar kattengejammer ga ik niet luisteren!" Deze leerkracht wil wel luisteren naar agressieve straatrap. Meer onderwijsgegenden moeten op een duidelijke, en fatsoenlijke manier, paal en perk leren stellen aan de mentaliteit van de straat. En zich daar bewust van worden. Zij moeten zich daarin gesteund voelen door directie en bestuur. Op pagina 45 wordt verwezen naar een aantal kernafspraken. De Kanjertraining is van mening dat die afspraken in schoolbeleid moeten worden vastgelegd. Maar dat die afspraken ook gelden voor de leerkrachten zelf. Niet alle leerkrachten spreken op een fatsoenlijke manier over hun vak, over ouders, collegae en kinderen. Kortom: wij zijn zeer positief te spreken over de meeste kinderen, ouders en leerkrachten, maar bij sommigen is er, wat de Kanjertraining betreft, een lange en venijnige weg te gaan.

Tenslotte: Met leerkracht wordt ook groepsleider, trainer/coach bedoeld. Met school wordt ook de sportvereniging, voor-, na- en tussenschoolse opvang bedoeld. We hopen u met dit boek oprecht en goed te hebben geïnformeerd.

Almere, september 2011

Kanjerdiploma's groep 1 en 2

Kanjer diploma

Hier ben ik.
Het is goed dat ik er ben.

Ik ben te vertrouwen.

Ik help.

Ik speel niet de baas.

Ik lach niet uit.

Ik ben niet zielig.

Doet iemand expres naar?
Dan denk ik: bekijk het maar!

Ik gedraag me als een kanjer, want ik ben een kanjer!

Naam:

Datum:

Max en het dorpje*
ISBN: 978 90 80726 21 5

Dit knieboek is bestemd voor de groepen 1 en 2 van het basisonderwijs. Het verhaal gaat over Max die een dorpje heeft ontdekt, waarin pestvogels, tijgers, konijnen en apen uiteindelijk op een goede manier met elkaar omgaan.

Max en de vogel*
ISBN: 978 90 77272 25 1

Dit knieboek is bestemd voor groep 3 van het basisonderwijs. Dit verhaal gaat over familie Zeearend en de ervaringen van Tirza (een jonge zeearend) en Max die haar ontmoet.

De vogel
ISBN: 978 90 77272 15 2

Dit prentenboek is bestemd voor ouders en vertelt een deel van het verhaal zoals verteld in 'Max en de vogel.'

Max en de klas*
ISBN: 978 90 77272 07 7

Dit knieboek is bestemd voor groep 4 van het basisonderwijs. Het bevat verhalen over de ervaringen die Max heeft op school.

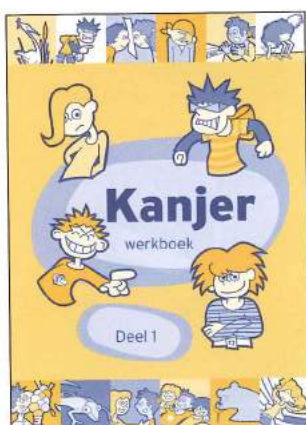
Max en de klas werkboek
ISBN: 978 90 77272 17 6

Dit werkboek behoort bij 'Max en de klas.' Het heeft een filosofische inslag en helpt kinderen goede oplossingen te bedenken bij conflicten (mediation).

Max en de Zwerver*
ISBN: 978 90 77272 24 4

Dit knieboek is bestemd voor groep 5 van het basisonderwijs. Het bevat ervaringen van Max die een zwerver ontmoet.

Kanjewerkboek deel 1*
ISBN: 978 90 77272 20 6

Werkboek deel 1 bevat een tiental lessen met inzichtgevende oefeningen. Kernwoorden zijn: voorstellen, complimenten geven, hoe ga ik met ruzie om, gevoelens, gesprekstechniek, kritiek durven geven en ontvangen, het is goed dat ik er ben.

Kanjewerkboek deel 2*
ISBN: 978 90 77272 18 3

Dit werkboek is bestemd voor groep 7. Kernwoorden zijn o.a.: vertrouwen; jezelf zijn: zo ben ik nu eenmaal; kan iedereen gelijk hebben? Ik hoor er niet bij; overleggen, zeuren, roddelen en praten; zelfbeheersing.

Kanjewerkboek deel 3*
ISBN: 978 90 77272 22 0

Dit werkboek is bestemd voor groep 8. Dit boek bevat streetwise onderwerpen zoals: internet; slachtofferschap; stenengooiers van een viaduct; vriendschappen; geld; zelfbeheersing; zelfbeeld.

Kanjerwerkboek deel A*
ISBN: 978 90 77272 19 0

Dit werkboek is bestemd voor het Voortgezet Onderwijs. Het blijkt heel goed aan te slaan bij VMBO-leerlingen.

Kanjerwerkboek deel B*
ISBN: 978 90 77272 21 3

Dit werkboek is bestemd voor klas 1 van het Voortgezet Onderwijs. Het blijkt goed aan te slaan bij HAVO-VWO-leerlingen. Kanjerwerkboek deel B wordt bij VMBO-leerlingen gebruikt in klas 2 als vervolg op Kanjerwerkboek deel A.

Kanjerboek voor ouders, leerkrachten en Pabo-studenten
ISBN: 978 90 77272 16 9

Dit boek bevat veel achtergrondinformatie over de Kanjertraining en kan worden besteld via de website www.kanjertraining.nl

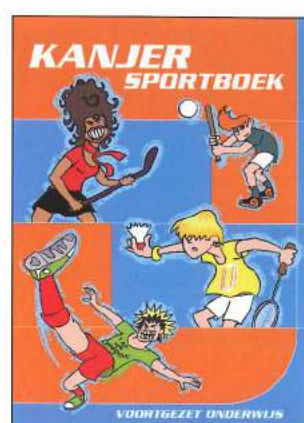
Meidenvenijn
ISBN: 978 90 77272 30 5

Dit boek bespreekt de invloed van de straatcultuur in het onderwijs. Meidenvenijn is daar een symptoom van.

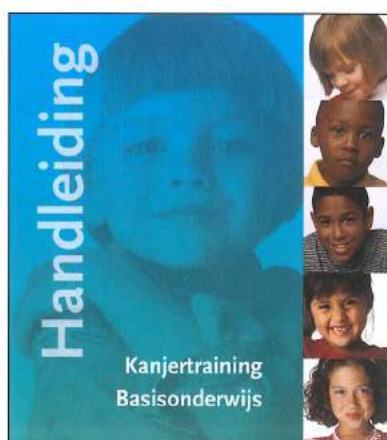
Kanjers in de Sport
ISBN 978 90 77272 08 4

Een werkboek ter kennismaking waarin met tekeningen op eenvoudige manier wordt uitgelegd hoe een trainer/coach de kinderen van het team kan motiveren en corrigeren. Dit werkboek is te bestellen door de vereniging die deel heeft genomen aan de training "Kanjers in de Sport".

Kanjersportboek voor het Voortgezet Onderwijs*
ISBN: 978 90 77272 13 8

Dit is een voorbeeld van een werkboek zoals is ontwikkeld op verzoek van een school voor Voortgezet Onderwijs. In dit geval het Echnaton in Almere.

Handleidingen Kanjertraining voor het basisonderwijs*
ISBN: 978 90 77272 28 2

Voor een goed gebruik van de Kanjerboeken zijn afzonderlijke handleidingen voor het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs ontwikkeld. De handleidingen bevatten bovendien concrete informatie over conflictantering, veel aanvullende les- en spelsuggesties en een pedagogisch adviesstelsel dat zich richt op de sociaal emotionele ontwikkeling van leerlingen.

N.B. op onze website www.kanjertraining.nl kunt u ons pedagogisch adviesstelsel raadplegen. Deze service is zonder kosten voor de scholen die werken met de Kanjertraining. De gegevens op de website worden gebruikt voor wetenschappelijk onderzoek naar het gedrag van kinderen. Dat gebeurt in samenwerking met de Universiteit van Utrecht.

Handleidingen Kanjertraining voor het Voortgezet Onderwijs*
ISBN: 978 90 77272 27 5

99 Kanjerspelletjes
ISBN 978 90 77272 29 9

Met de oefeningen wordt inhoud gegeven aan de Kanjerafspraken.

* Deze boeken zijn te bestellen door de Kanjertrainer m/v die is opgeleid door of namens het Instituut voor Kanjertrainingen te Almere.

Poster 1 Max en het dorpje

Poster 2 Max en de vogel

Poster 3 Max en de klas

Poster 4 Middenbouw

Poster 5 Max en de zwerver

Poster 6 Bovenbouw

Poster 7 Max en het dorpje
(de positieve afspraken)

Poster 8 Max en de vogel
(de positieve afspraken)

Poster 9 Max en de klas
(de positieve afspraken)

Poster 10 Middenbouw
(de positieve afspraken)

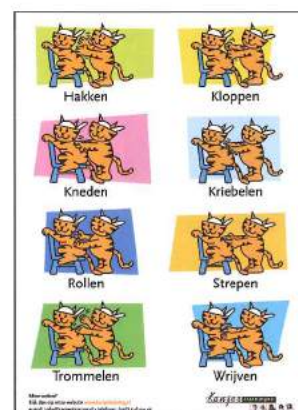
Poster 11 Max en de zwerver
(de positieve afspraken)

Poster 12 Bovenbouw
(de positieve afspraken)

Poster 13 Leerposter

Poster 14 Massageposter

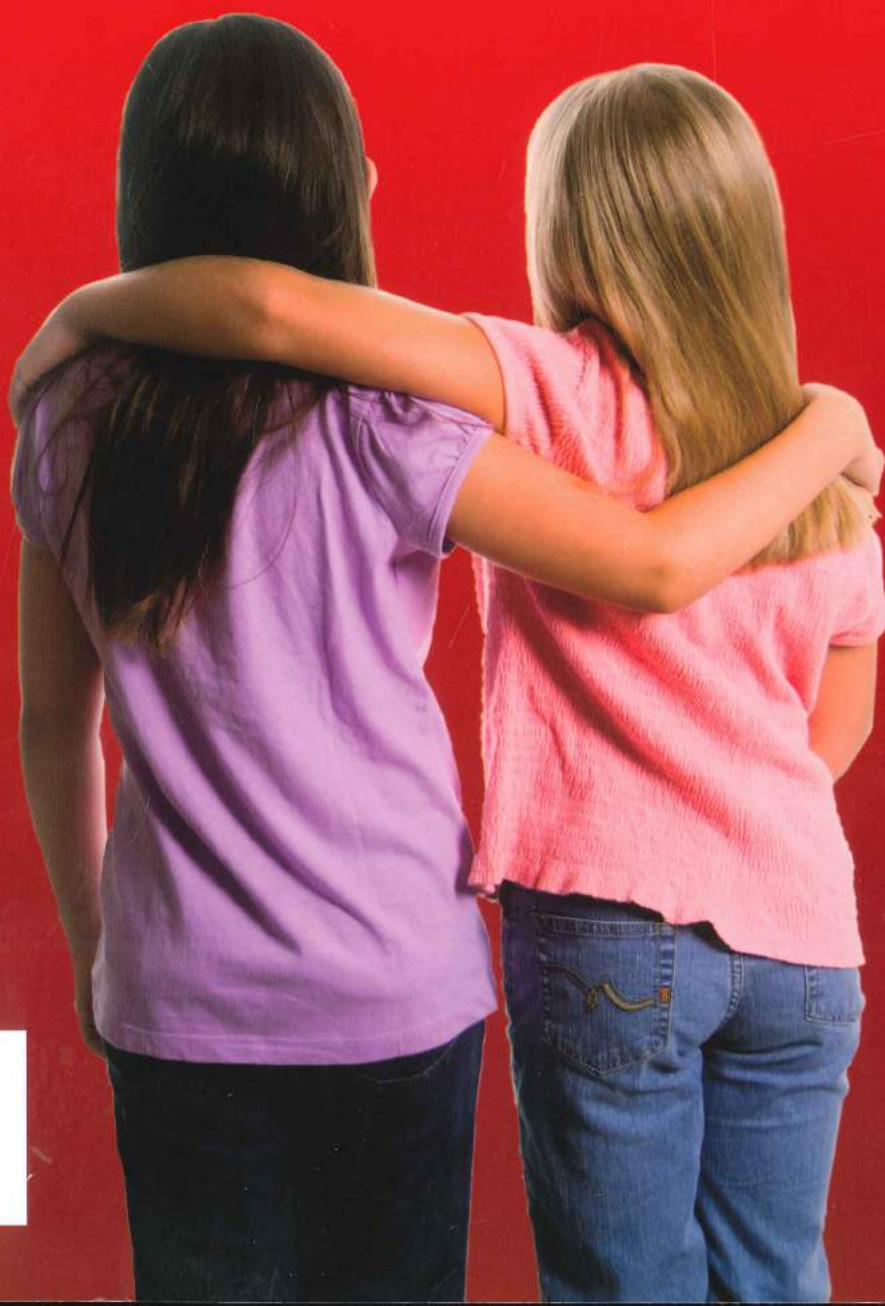
Bordje Kanjerschool

Bestellen kan via onze website
www.kanjertraining.nl

Kanjer trainingen

www.kanjertraining.nl

ISBN 978-90-77272-30-5

9 789077 272305 >

Grafisch ontwerp: www.klerken.nl